

รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ปริญญานิพนธ์
ของ
ศรินภา ทองคำฟู

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว

เมษายน 2560

รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว

เมษายน 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว

เมษายน 2560

ศรินภา ทองคำฟู. (2560). *รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย*. ปริญญาโท ปร.ด. (การกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร. สุปราณี ขวัญบุญจันทร์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มยุรี ศุภวิบูลย์.

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยใช้กระบวนการเดลฟายเทคนิคจากผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้นจำนวน 17 คน ในการให้สัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 รอบ และนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย 400 คนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พัก รูปแบบที่ได้จากสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยเทคนิค Delphi ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) = 0.60-1.00 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) = 0.896 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำผลจากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว นำเสนอในการประชุมกลุ่ม (focus group) เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบฯ

ผลการสัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญจากเทคนิค Delphi พบว่าด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น (Md. =4.64) และด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Md. =4.59) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน (Md. =4.31) อยู่ในระดับมาก มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 0.87 – 1.09 (มีค่าไม่เกิน 1.50) ซึ่งแสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน และผลการสอบถามนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับรูปแบบฯ ในภาพรวมในระดับมาก และมีความคิดเห็นระดับมากอันดับแรกคือ วัฒนธรรมท้องถิ่น รองลงมาคือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และดำเนินการจัดการประชุมกลุ่มย่อยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบฯ แล้วนำปรับปรุงรูปแบบ ได้รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ที่ประกอบด้วย 3 ด้านคือ 1) การจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2) ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น และ 3) ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

A MODEL FOR MANAGING ACCOMMODATION FOR CONSERVATIING
THE ENVIRONMENT AND LOCAL CULTURE IN CHIANG RAI PROVINCE FOR
ASEAN COMMUNITY

Presented in partial fulfillment of the Requirements for the
Doctor of Philosophy degree in Sport, Leisure and Tourism
at Srinakharinwirot University

April 2017

Sirinapa Thongkumfoo. (2017). *A Model for Managing Accommodation for Conserving the Environment and Local Culture in Chiang Rai Province for ASEAN Community*. Dissertation, Ph.D. (Sport, Leisure and Tourism). Bangkok: Graduate School. Srinakharinwirot University. Advisor committee: Assoc. Prof. Dr. Supranee Kwanboonchan, Asst. Prof. Dr. Mayuree Suphawibul.

The aim of this study was to develop a management business accommodation model for the conservation of the environment and local culture for ASEAN community in Chiang Rai province. The sample consisted of seventeen business accommodation experts and were interviewed and answered questionnaires by the Delphi technique (three rounds). There were four hundred tourists (population using the Taro Yamane (1967) sample size chart) in Chiang Rai who were also samples, to answer the questionnaire related to the opinion of the model. The content validity of this model was approved by five experts, who found that the Index of Item Objective Congruence ranged from 0.60 to 1.00; meanwhile the reliability was tested by thirty samples, who found it at a level of 0.89. The result from the survey questionnaires were discuss at the focus group to confirm the suitability of this model.

The findings from interviews with business accommodation experts using the Delphi technique found that the local culture (Md. = 4.59) and property management for environmental protection (Md. = 4.64) were at the highest level. The reserve ASEAN community (Md. = 4.31) was at the high level. The quartile range (IR) was in range of 0.87 to 1.09 (not to exceed 1.50), indicated that there was congruence among the experts. The results from tourist opinions found that overall they agreed with the model at a high level. The two priority opinions at the high level were local culture and the environmental conservation respectively. When considering each topic, the local culture was in the first rank, and the environmental conservation was in the second rank. The results from the focus group of experts meeting to consider the appropriateness of the model revealed that the management model for business accommodation to conserve the environment and local culture to reserve ASEAN community in Chiang Rai province included three areas:- 1) property management to protect the environment, 2) local culture, and 3) support of the ASEAN community.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ความกรุณา ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุปราณี ขวัญบุญจันทร์ ที่ปรึกษาหลักปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี ศุภวิบูลย์ ที่ปรึกษาร่วมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.อุษากร พันธุ์วานิช ประธานคณะกรรมการ สอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ พบลาม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก รวมถึงอาจารย์ทุกท่านของคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรัตน์ วิศาลภรณ์ รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา ประจำวิทยาเขตกรุงเทพฯ ที่ให้การสนับสนุนในการพัฒนาศักยภาพของผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา เทียมทิพร คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ที่ช่วยเหลือและ ให้คำปรึกษาแนะนำต่างๆ ในการดำเนินการวิจัย กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อััจฉรา สัจธรรมนุกูล รองคณบดีคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตกรุงเทพฯ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นฤมล เสรีรัตน์ และดร. ธนกฤตา สุขสมวาจา ที่ช่วยเหลือ แนะนำให้กำลังใจจนงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณนางสาวอัมพวัน นาคเขียว ที่ช่วยพิมพ์และจัดทำรูปเล่ม ขอขอบคุณนางสาว สุภาภรณ์ คุ่มแก้ว ที่ช่วยตรวจสอบทานความถูกต้องของตัวอักษร และให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เรื่องต่างๆ ด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อ พันโทสุภลักษณ์ ทองคำฟู และคุณแม่ อาจารย์วันทณีย์ ทองคำฟู และครอบครัวของผู้วิจัยที่คอยเป็นกำลังใจ ช่วยเหลือ สนับสนุนมาตลอด

ศรินภา ทองคำฟู

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย	8
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจที่พัก.....	8
การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....	23
มาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียว.....	31
มาตรฐาน 7 Greens.....	33
วัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย.....	36
ประชาคมอาเซียน.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61
3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ศึกษาแนวทางการจัดการธุรกิจที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย.....	62
พัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย...	62
การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย.....	69
สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย	70
การประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจ ที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคม อาเซียน จังหวัดเชียงราย	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	127
สรุปผลการวิจัย.....	127
อภิปรายผล.....	130
ข้อเสนอแนะ	133
บรรณานุกรม	135
ภาคผนวก.....	143
ภาคผนวก ก.....	144
ภาคผนวก ข.....	180
ภาคผนวก ค.....	184
ภาคผนวก ง.....	188
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	217

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญ.....	75
2 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม แยกเป็นรายด้านเรียงตามลำดับข้อความที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดตามลำดับ.....	76
3 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการจัดการที่פקเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	77
4 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการธุรกิจที่פקเกี่ยวกับสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	78
5 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการธุรกิจที่פקเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม.....	79
6 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการธุรกิจที่פקเกี่ยวกับการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม.....	81
7 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	82
8 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย....	83
9 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้านอาหาร.....	84
10 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับการตกแต่งภายในอาคารและห้องפק.....	85
11 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับด้านดนตรีและการแสดง.....	86

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับเกี่ยวกับภาษา.....	86
13 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับกริยามารยาท.....	87
14 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์.....	88
15 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับด้านสินค้าของที่ระลึก.....	89
16 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	90
17 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน.....	91
18 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน.....	92
19 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียนเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ฝึก.....	93
20 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียนเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน.....	94
21 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียนเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์.....	95

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
22 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว.....	96
23 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม.....	98
24 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	98
25 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	99
26 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	106
27 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	107
28 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน.....	112
29 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน.....	113

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนที่จังหวัดเชียงราย.....	6
2 ตัวอย่างที่พักนักท่องเที่ยวหลังเดี๋ยและแนวคิดการตกแต่งสภาพภูมิทัศน์.....	10
3 ตัวอย่างที่พักนักท่องเที่ยวเรือนแถวและแนวคิดการตกแต่งสภาพภูมิทัศน์.....	10
4 รูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแผนปฏิบัติการ 21 หรือ Agenda 21.....	24
5 หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....	30
6 ภาพรวมของ GMS Economic Corridors.....	43
7 เส้นทาง North-South Corridors.....	44
8 ภาพขยายเส้นทาง R3 ส่วนที่อยู่นอกประเทศไทย.....	45
9 กรอบแนวคิดการพัฒนา รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อการรองรับประชาคมอาเซียนจังหวัดเชียงราย.....	74
10 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย.....	121

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ ลดการขาดดุลระหว่างประเทศ สร้างรายได้ในระบบเศรษฐกิจ โดยช่วงปี พ.ศ. 2555 – 2558 มีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 100 ล้านคนต่อปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558: ออนไลน์) นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเป็นจำนวนมากนั้นเข้ามาเยี่ยมชมความงดงามของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ส่งผลให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวทรุดโทรมลงเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมถึงมลภาวะที่เพิ่มมากขึ้น สถานการณ์ดังกล่าวอาจมาจากหลายปัจจัย แต่ที่กิจกรรมจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อาจถือเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน (Global warming) ซึ่งสังคมเริ่มให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ในการประชุม Globe'90 Conference ที่เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา การประชุมในครั้งนั้นทำให้สังคมหันมาใส่ใจอนุรักษ์ธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นอกจากนี้ยังได้ให้คำจำกัดความของ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ไว้ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นความสมดุลระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวกับการอนุรักษ์ สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของอนุชนรุ่นหลัง (Tourims Canada, 1990) การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้หมายถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552) ซึ่งทำให้เกิดรูปแบบหรือประเภทการท่องเที่ยวที่หลากหลายเพื่อรักษาสมดุลในด้านต่างๆ สอดคล้องกับธมกร ธาธาศรีสุทธิ (2554: 2-11) ได้กล่าวว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการต้องพิจารณาในปัจจัยต่างๆ ให้เหมาะสมกับรูปแบบ ลักษณะการท่องเที่ยวในแต่ละประเภทที่มีความแตกต่างกันไป เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว หรือการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศ หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้ แต่ขาดความตระหนักต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นกับคนและสิ่งแวดล้อม

จากการคาดการณ์ขององค์การการท่องเที่ยวโลก (United Nation World Tourism Organization : UNWTO) คาดการณ์ว่าแนวโน้มของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2573 จะเพิ่มจำนวนเป็น 1,800 ล้านคน สาเหตุจากปัญหาทางเศรษฐกิจของหลายประเทศในภูมิภาคยุโรป แต่ในขณะที่ประเทศจีนและอีกหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียมีแนวโน้มทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ทำให้ภูมิภาคเอเชียมีบทบาทและอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโลก จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้การท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้

มีอัตราการเติบโตอย่างรวดเร็ว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2558) และในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยกับประเทศในอาเซียน 9 ประเทศ ร่วมกันก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) หรือที่เรียกกันว่าประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) โดยแบ่งเป็น 3 ประชาคมหลักคือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน การรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดความร่วมมือ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เจริญก้าวหน้า อีกทั้งยังเป็นการสร้างอำนาจการต่อรองที่สูงขึ้น ในด้านเศรษฐกิจอาเซียน มุ่งเน้นให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ ความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศ และเพื่อให้ประเทศสมาชิกสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศนำร่องในเรื่องสินค้าและบริการ คือ การท่องเที่ยวและการบิน จังหวัดเชียงราย เป็นหนึ่งในจังหวัดที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้กำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยเมืองชายแดนที่สำคัญมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งจุดผ่านแดน 3 จุด อยู่ใน อำเภอแม่สาย ด้านตรงข้ามคือ อำเภอท่าลี่เหล็ก สหภาพพม่า อำเภอเชียงแสน ด้านตรงข้ามคือ ด่านเมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และอำเภอเชียงของ ด้านตรงข้ามคือ ด่านเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากการเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทำให้มีการวางยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่ทั้ง 3 อำเภอ ในด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจ การพัฒนาศักยภาพ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ จาก การวิเคราะห์บทบาทของพื้นที่ พบว่า จังหวัดเชียงราย มีศักยภาพในด้านการค้า การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว มีการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ซึ่งมีแนวโน้มทำให้ตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จากการสำรวจข้อมูลสถานที่พักแรม ห้องพัก ผู้เยี่ยมเยือน และรายได้จากการท่องเที่ยว ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2552 -2558 พบว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ 159,191,303 คน และมีจำนวนห้องพัก 650,643 ห้อง และเมื่อจำแนกเป็นรายจังหวัดในภาคเหนือ จ.เชียงราย มีจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนทั้งหมด 2.4 ล้านคน และมีจำนวนผู้เข้าพักแรมทั้งชาวไทย และต่างประเทศประมาณ 2.1 ล้านคน โดยมีจำนวนห้องพัก 14,482 ห้อง (ระบบฐานข้อมูลท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย. ออนไลน์) จากจำนวนห้องพักที่มีปริมาณมากทำให้เห็นความสำคัญของธุรกิจที่พักมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว การเป็นแหล่งการจ้างงานที่สำคัญ หรือการเจริญเติบโตของภาคเศรษฐกิจอื่นๆ เป็นผลกระทบต่อเนื่องมาจากการเจริญเติบโตของธุรกิจที่พักแรม และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (APAT. 2002; Mensah. 2004; Trung; & Kumar. 2005) จำนวนของห้องพักที่มีเพิ่มมากขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดแนวคิดในการจัดการธุรกิจที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรโดยคำนึงถึงอนาคตและผลประโยชน์สูงสุดของนักท่องเที่ยวอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และประชากรท้องถิ่นจะต้องอาศัยการพัฒนาอย่างยั่งยืน นั่นคือ ธรรมชาติและทรัพยากรการท่องเที่ยวควรจะใช้และการปกป้องไว้เพื่อให้ลูกหลานในอนาคตสามารถที่จะได้รับประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านี้

ความคิดนี้ได้รับการสนับสนุนโดยองค์กรระดับชาติระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ ซึ่งหลักการในการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะทำให้เศรษฐกิจทางการท่องเที่ยว ประสบความสำเร็จ (Sitarz, D. 1994; Tosun, C. 2001) หลักการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนรูปแบบของการใช้ทรัพยากร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ของโลกผ่านการอนุรักษ์และ การจัดการน้ำ และพลังงาน การป้องกันโลกผ่านการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพกับสิ่งแวดล้อม การขนส่งที่เป็นมิตร การใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพการพัฒนาทรัพยากรและการป้องกันและการจัดการของอากาศ ที่ดิน และมหาสมุทร การจัดการสารเคมีและของเสียโดยการป้องกันการลดและการจัดการของเสียอันตรายการลดลงของขยะและการรีไซเคิลและบำบัดน้ำเสีย การร่วมมือของพนักงานลูกค้าและสังคมในเรื่องสิ่งแวดล้อม การพัฒนาความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการวางแผนการพัฒนาอย่างยั่งยืน การจัดการธุรกิจที่พักรวมโดยใช้แนวทางและรูปแบบการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็จะก่อให้เกิดการจัดการที่ยั่งยืนส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้วย

ปัจจุบันธุรกิจที่พักแรมขนาดใหญ่และโรงแรมประเภทเรือสำราญมีแนวโน้มความสนใจในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม (Mensah, I. 2005) โรงแรมขนาดใหญ่ที่เป็นที่พักแรมของนักท่องเที่ยวต่างประเทศได้มีส่วนเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาติผ่านการตกแต่งอาคารและห้องพัก การออกแบบเครื่องแต่งกายของพนักงานและการอบรมพนักงานให้มีกริยามารยาทปัจจุบันที่พักต่างๆ เป็นสถานที่จัดนิทรรศการทางศิลปวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ ในด้านของการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมนั้น ที่พักแรมเป็นผู้มีส่วนร่วมทางตรงและทางอ้อมในการรักษาสุขภาพแวดล้อม เช่น การบำบัดน้ำเสีย การเชิญชวนและสนับสนุนให้สังคมตระหนักในด้านการรักษาสุขภาพแวดล้อมในโครงการด้านสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์พลังงานผ่านการฝึกอบรมพนักงาน การจัดประชุมสัมมนา การเสนอความรู้และเชิญชวนแขกของโรงแรมช่วยกันรักษาสุขภาพสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในที่ตั้งของโรงแรม แต่สำหรับโรงแรมขนาดเล็กหรือโรงแรมอิสระ แม้ว่าจะลำดับความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมไว้สูง (IH; & RA. 2004) แต่มันก็เป็นเรื่องยากสำหรับโรงแรมขนาดเล็กและโรงแรมอิสระที่จะจัดการธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อม (Cummings, L.E. 1997; Enz, C.; & Siguaw, J.A. 1999; Kirk, D. 1998) นอกจากนี้ความกังวลด้านสิ่งแวดล้อมและความตั้งใจขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้จัดการโรงแรมที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมการรับรู้และความสัมพันธ์กับสุขภาพแวดล้อมภายนอกและตัวแปรขององค์กร เช่น ขนาดที่ตั้งและสถานการณ์การเงิน (Bohdanowicz, P. 2005a; Dewhurst, H.; & Thomas, R. 2003; Le, Hollenhorst, S.; Harris, C.; McLaughin, W.; Shook, S. 2006)

จะเห็นได้ว่าธุรกิจที่พัก ยังมี การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะที่พักระบบเรือสำราญต่างประเทศ ส่งผลให้ที่พักระบบเรือสำราญท้องถิ่นหลายๆ ที่พักต้องผลักดันธุรกิจของตัวเองโดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อมาแข่งขันให้ทัดเทียมกับที่พักระบบเรือสำราญต่างประเทศได้ ซึ่งกลยุทธ์หลักที่สามารถทำให้ที่พักมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากนักธุรกิจและนักท่องเที่ยว นั้น ก็คือ กลยุทธ์การจัดการภาพลักษณ์ ความบันเทิงรูปแบบหนึ่งที่สามารถสร้างความแตกต่างให้แก่ธุรกิจโรงแรม/ที่

พักแบบเดิม ๆ ได้นั้นคือการจัดการบริการการท่องเที่ยวแบบสันถนาการแก้ลูกค้า ในลักษณะของการแสดงความเป็นวัฒนธรรมไทยต่างๆ เช่น การแสดงศิลปปะการพ้อนรำ การทำขนมไทย การปลูกข้าว การปั้นหม้อ สวนสัตว์ โรงละคร เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาพักผ่อนไปกับการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมภายในที่พัก

ดังนั้นการท่องเที่ยวประเภทจัดที่พักแบบผสมผสานวัฒนธรรมและประเพณีไทย หรือที่เรียกว่าที่พักที่มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ก็เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่สามารถสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งทางธุรกิจโดยมีวัตถุประสงค์ให้สามารถเรียนรู้วัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ กิจกรรมการท่องเที่ยวภายในที่พักที่มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะอยู่ในรูปแบบที่ได้รับความรู้หรือประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมและประเพณีไทย ในขณะที่เดียวกันก็จะได้รับความเพลิดเพลินและยังสามารถตอบสนองความต้องการใหม่ๆ ของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม วิธีการดำเนินชีวิตแบบไทย การดำเนินชีวิตของบุคคลแต่ละยุคสมัย เป็นจุดขายที่สำคัญที่จะช่วยเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจในการเข้ามาท่องเที่ยว ที่พักที่มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงเป็นสถานที่ที่เหมาะสมแก่การพักผ่อนของนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบธรรมชาติและสัมผัสวัฒนธรรมต่าง ๆ ของไทยอย่างแท้จริง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่ธุรกิจที่พักต่างกำลังให้ความสนใจในการที่จะนำมาเป็นจุดขายของที่พัก เนื่องจากสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่แตกต่างให้แก่ที่พักได้ ซึ่งอาจนำมาด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นและผลกำไรในที่สุด (อนุรักษ์ ไกรยุทธ, 2557)

จากสถานการณ์ดังกล่าวอาจมองเป็นทั้ง “วิกฤต” และ “โอกาส” ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งถ้ามีการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว การวางแผนเชิงรุกเพื่อรองรับกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งในปัจจุบันเราสามารถพบเห็นสถานการณ์ที่มาจากที่ละเลยการใส่ใจกับสภาพแวดล้อม ซึ่งผลกระทบส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมก่อให้เกิดมลภาวะต่างๆ รวมถึงวัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์และมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคนั้น เมื่อเวลาเปลี่ยนไปด้วยปัจจัยทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม ทำให้วัฒนธรรมบางอย่างแปรเปลี่ยน หรือบางอย่างอาจเลือนหายไป ดังนั้นประเด็นปัญหาในการวิจัยในครั้งนี้ คือการศึกษารูปแบบการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ โดยมีการบูรณาการเตรียมการรองรับเชิงสังคมและสิ่งแวดล้อม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ใช้เป็นแม่แบบในการจัดการที่พักเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และรองรับตลาดนักท่องเที่ยว

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านการจัดการธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารระดับสูง ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 17 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำรวจความคิดเห็น

ประชากรที่ศึกษา คือ นักท่องเที่ยวใน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอ เชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 2,400,000 คน (ระบบข้อมูลสารสนเทศจังหวัดเชียงราย. ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง คือ คือ นักท่องเที่ยวใน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอ เชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 400 คน

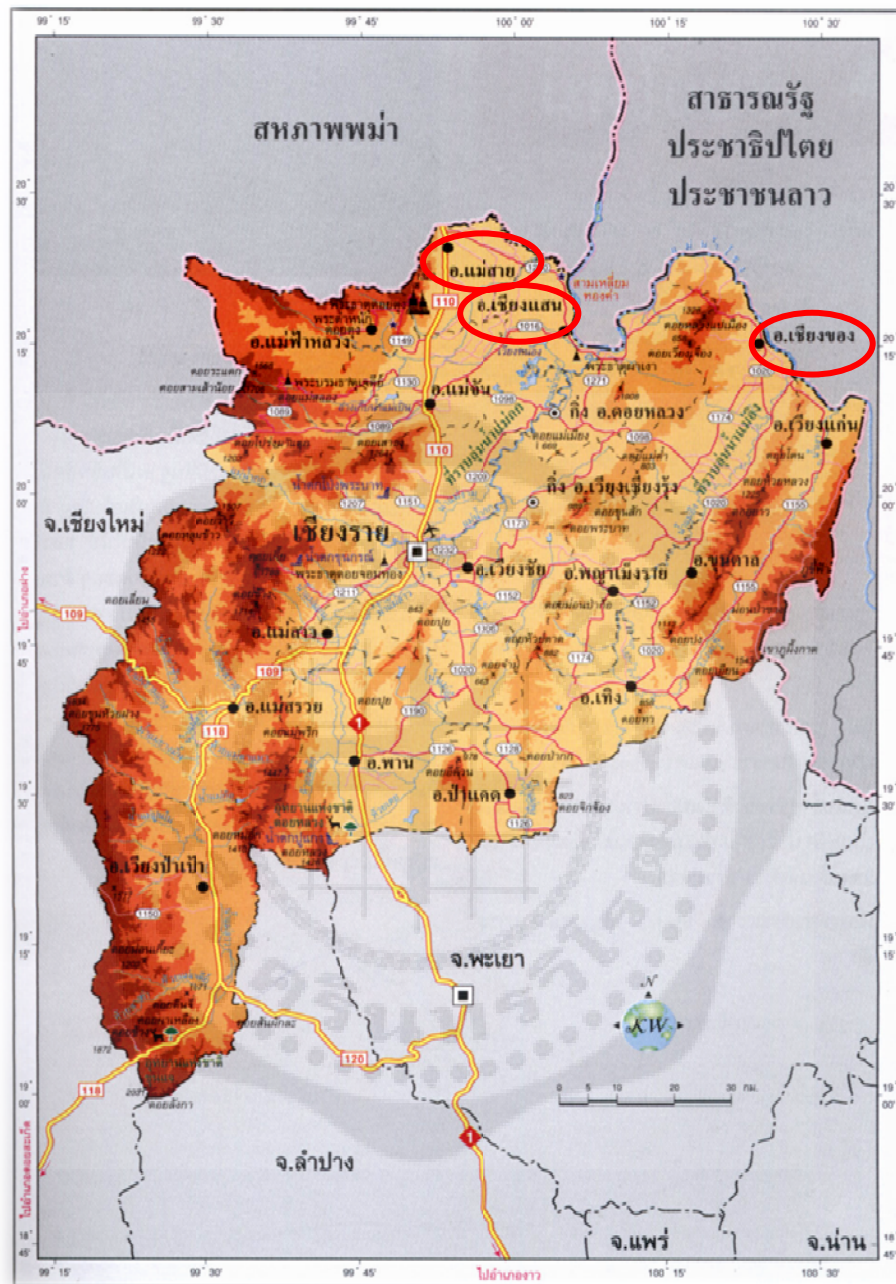
3. ผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการสนทนากลุ่มเพื่อพิจารณารูปแบบในด้านการจัดการธุรกิจ รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับ ประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านโรงแรม และด้านวิจัย จำนวน 10 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ทำการศึกษาในครั้งนี้คือ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 แผนที่จังหวัดเชียงราย

ที่มา: กวี วรกวิน. (2546). แอตลาสประเทศไทย ภูมิศาสตร์ รายจังหวัด. หน้า 37.

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการที่พัก หมายถึง การใช้หลักการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น และประชาคมอาเซียนเพื่อจัดที่พัก
2. ธุรกิจที่พัก หมายถึง สถานที่พักแรมสำหรับนักเดินทาง หรือนักท่องเที่ยวที่มาพัก และมีบริการหลายรูปแบบแก่ผู้มาพักค้างคืน
3. วัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง งานศิลปกรรม งานฝีมือ เครื่องมือเครื่องใช้ การแสดงดนตรี ภาษา และอื่นๆ ที่สามารถบูรณาการ หรือสามารถนำมาเชื่อมโยงกับธุรกิจที่พัก
4. การรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย หมายถึง รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยพื้นที่ที่ทำการศึกษาคือพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางในการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย เพื่อพัฒนาองค์กรให้ไปสู่เป้าหมาย พันธกิจ วิสัยทัศน์
2. ได้รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
3. เป็นข้อมูลสนับสนุนสำหรับผู้ประกอบการหรือผู้บริหารระดับสูงในการจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมที่พัก เพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจที่พัก
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
3. มาตรฐานโรงแรมสีเขียว
4. มาตรฐาน 7 Greens
5. วัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย
6. ประชาคมอาเซียน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจที่พัก

องค์การการท่องเที่ยวโลกได้ระบุว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีส่วนในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศจำนวน 1,307 ล้านตัน หรือประมาณ จากข้อมูลดังกล่าวสามารถบอกถึงแหล่งที่มาของการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ดังนี้ การขนส่งทางอากาศ ร้อยละ 40 การขนส่งทางบก ร้อยละ 32 การขนส่งอื่นๆ ร้อยละ 3 ที่พักแรม ร้อยละ 21 และกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ร้อยละ 4 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555: 4)

โรงแรมเป็นธุรกิจที่มีส่วนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งในประเทศไทยมีพระราชบัญญัติโรงแรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2478 และได้มีการแก้ไขหลายครั้ง ในปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และกฎกระทรวง กำหนดประเภท และหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ควบคุมการดำเนินธุรกิจโรงแรม ซึ่งใน พรบ. ได้ให้ความหมาย “โรงแรม” หมายถึง สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจ เพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ไม่รวมถึง 1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราว ซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษา ทั้งนี้ โดยมีใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน 2) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น 3) สถานที่พักอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

จากปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นั้น ประเทศไทยล้วนมีความหลากหลายทั้งในด้านสิ่งดึงดูดใจหรือทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทรัพยากรทางธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย 1) ระบบ

นิเวศบนพื้นดิน (Terrestrial Ecosystem) และ 2) ระบบนิเวศทางทะเล (Marine Ecosystem) ได้แก่ ป่าเขา ถ้ำ น้ำตก ทะเล เกาะ หาดทราย และแนวปะการัง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้มีอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ได้รับความสนใจและเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นทุกปี

กระแสสังคมในวิชาชีพสิ่งแวดล้อม หรือการรณรงค์ลดภาวะโลกร้อนทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งในเรื่องของรายการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้น ใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมถึงธุรกิจที่พักแรมก็มีอัตราการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมหลายแห่งก็หันมาใส่ใจรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน ที่พักประเภทนี้เกิดขึ้นในทุกภาคของประเทศ ซึ่งมีตั้งแต่ระดับที่เรียบง่ายแต่สะอาด ระดับกลางที่มีความสะดวกสบาย ไปจนถึงระดับเทียบเท่าโรงแรมชั้นหนึ่ง ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถมีทางเลือกเพิ่มมากขึ้นตามความชื่นชอบของแต่ละบุคคล ทำให้เกิดการแข่งขันการตลาด ในเรื่องของรูปแบบการตกแต่งรูปแบบที่พักให้ทันสมัย รูปแบบที่ต้องการอนุรักษ์ความเป็นไทย หรือเป็นการประยุกต์ทั้งความทันสมัยและความเป็นไทยเข้าด้วยกัน เป็นต้น นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบไม่เพียงแต่นักท่องเที่ยวที่ต้องการประหยัดค่าใช้จ่ายเท่านั้น แต่อาจเป็นนักท่องเที่ยวที่ไม่จำเป็นต้องประหยัดค่าใช้จ่าย แต่เพราะกระแสการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกที่พักในลักษณะนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544: 32-37) ได้กล่าวว่า การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อธุรกิจท่องเที่ยว ผู้ประกอบการจะต้องมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวให้เดินทางไปเยือนอย่างต่อเนื่อง กระแสที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นแรงขับเคลื่อนให้หลายฝ่ายเริ่มมีการปรับตัวและพัฒนา รูปแบบการทำธุรกิจให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว การดำเนินธุรกิจจะต้องสอดคล้องและสมดุลกับสภาพธรรมชาติและศักยภาพของทรัพยากร จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรโดยรวม การออกแบบที่พักนักท่องเที่ยวที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย คงไว้ซึ่งสภาพธรรมชาติ มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ลักษณะที่พักแรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีแนวคิดสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด และเอื้อประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งในปัจจุบันการออกแบบยังไม่มีข้อกำหนดหรือเกณฑ์มาตรฐานที่จะบังคับใช้ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน แต่สามารถนำแนวคิดที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ มาประยุกต์ใช้ได้

ภาพประกอบ 2 ตัวอย่างที่พักนักท่องเที่ยวหลังเดี่ยวและแนวคิดการตกแต่งสภาพภูมิทัศน์

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ.
หน้า 35.

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างที่พักนักท่องเที่ยวเรือนแถวและแนวคิดการตกแต่งสภาพภูมิทัศน์

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ.
หน้า 35.

การบริหารที่พักที่เป็นมิตรต่อภาวะโลกร้อน

การบริการด้านที่พัก ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถบอกถึงสถานการณ์การท่องเที่ยว สามารถดูจากจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ จำนวนคืนที่พัก สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาวิเคราะห์ถึงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในแต่ละประเทศ สถานการณ์การท่องเที่ยวของแต่ละปี เป็นต้น การให้บริการด้านที่พัก หรือโรงแรมเป็นกิจการที่ลงทุนสูงมาก แต่ถ้ามีการบริหารจัดการที่สามารถ ลดค่าใช้จ่าย ในการดำเนินกิจการ ก็จะทำให้ได้ทุนคืนในเวลาที่ไม่นานนัก การจัดบริการที่พักที่ให้ความสำคัญต่อ

สิ่งแวดล้อม ทั้งในเรื่องของห้องพัก การบริการ การจัดการภายในโรงแรม กิจกรรมการท่องเที่ยว สามารถสร้างความภูมิใจให้กับนักท่องเที่ยวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการรักษาธรรมชาติ สร้างความรู้สึกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการ อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ และกลับมาใช้บริการในครั้งต่อไป

การบริหารห้องพักของโรงแรมให้เป็นห้องพักที่เป็นมิตรต่อภาวะอากาศ
(มหาวิทยาลัยมหิดล. 2550: 9 – 57)

แนวทางเพื่อประหยัดพลังงานในห้องพักของโรงแรมเพื่อเป็นมิตรต่อภาวะอากาศ ดังนี้

1. เชิญชวนลูกค้าปิดหน้าต่างหลังห้อง เพื่อป้องกันการรั่วไหลของห้องที่เปิดเครื่องปรับอากาศ และป้องกันยุงด้วย

2. เชิญชวนลูกค้าประหยัดน้ำ ติดป้ายประหยัดน้ำที่อ่างล้างหน้า

3. เชิญชวนลูกค้าประหยัดน้ำ ติดป้ายประหยัดน้ำที่ก๊อกน้ำ

4. เชิญชวนลูกค้าประหยัดน้ำ และลดการใช้สารเคมี โดยไม่ซักผ้าปูเตียงนอนทุกวัน

5. เชิญชวนลูกค้าประหยัดน้ำ และลดการใช้สารเคมี โดยไม่ซักผ้าเช็ดตัวทุกวัน

6. มีจดหมายต้อนรับ แสดงตัวว่าเป็นโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งให้ข้อมูลถึงกิจกรรมที่ทางโรงแรมขอความร่วมมือจากลูกค้า

7. มีข้อความบอกถึงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรม

8. ใช้ถุงผ้าเป็นถุงซักรีดแทนการใช้ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายยาก

9. มีจดหมายเชิญชวนลูกค้าร่วมปลูกต้นไม้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การบริจาคเงินซื้อต้นไม้ การร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ของโรงแรม เป็นต้น

10. ใช้โคมไฟฟ้าชนิดโปร่งแสง และโคมหัวเตียงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของแสงสว่างภายในห้องพัก

11. ไม่ทำช่องสอดหนังสือพิมพ์ที่ประตูห้องพัก เพื่อลดการสูญเสียความเย็นในห้องออกตามช่อง

12. ทำพื้นห้องพักให้เป็นพื้นแข็ง (HARD FLOOR) เพื่อการทำความสะอาดที่ง่าย และไม่เป็นที่สะสมของเชื้อโรค

13. ใช้ระบบตัดไฟฟ้าอัตโนมัติ เพื่อประหยัดไฟฟ้าเมื่อไม่มีคนอยู่ในห้องพัก

14. ใช้ระบบตัดกระแสไฟฟ้า บางระบบสามารถตัดไฟฟ้าที่จ่ายให้โทรทัศน์

15. ใช้ก๊อกและฝักบัวที่มีประสิทธิภาพ

16. ตั้งความเย็นของเครื่องปรับอากาศที่ 25 องศาเซลเซียส

การเดินทางที่เป็นมิตรต่อภาวะอากาศในการบริหารงานโรงแรม

1. ในการเดินทางต่างๆ ครั้งของพนักงานและลูกค้า (Car pooling)

2. ลดจำนวนครั้งของการเดินทาง

3. จำกัดความเร็วของพาหนะ

4. ใช้พาหนะที่มีประสิทธิภาพสูง
5. จัดให้มีการเดินทางในเวลา และทิศทางเดียวกัน
6. การเดินทางร่วมกัน เช่น บ้านใกล้กันเดินทางมาทำงานร่วมกัน
7. การเดินทางด้วยการใช้พลังงานทดแทน หรือพลังงานทางเลือก
8. จัดกิจกรรมส่งเสริมการไม่นำรถยนต์ส่วนบุคคลมาทำงานโดยความสมัครใจ
9. จัดให้มีการแสดงนิทรรศการ ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาภาวะโลกร้อน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับพนักงาน
10. จัดให้มีสัปดาห์ เดือน ชื่อของใกล้บ้าน กินใกล้บ้าน
11. สร้างแรงจูงใจสำหรับแขกที่เข้าร่วมกิจกรรม เช่น การลดอัตราค่าห้องพัก หรือให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ
12. ส่งเสริมและเชิญชวนให้บุคลากร สวมเสื้อผ้าที่มีสีสว่าง หรือติดแถบสะท้อนแสงเพิ่มความปลอดภัย
13. จัดเตรียมจักรยาน และพาหนะที่ใช้พลังงานทดแทน พลังงานทางเลือกในโรงแรม เพื่อลดโลกร้อน
14. ก่อนออกจากโรงแรม ให้มีการนัดหมายก่อนออกเดินทางเพื่อประหยัดพลังงาน ขับรถด้วยความเร็วคงที่ 70 – 90 กิโลเมตร/ชั่วโมง
15. จัดกิจกรรมให้พนักงานได้มีการแข่งขันประหยัดพลังงาน
16. จัดสัปดาห์รถจักรยานไปทำงาน
17. ให้รถของโรงแรมใช้พลังงานทดแทน หรือพลังงานทางเลือก
18. ให้โรงแรมจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมลดภาวะโลกร้อนโดยมอบรางวัลเป็นจักรยานเป็นรางวัลให้กับผู้ชนะ
19. จัดสรรให้มีการบริการซ่อมบำรุงจักรยาน โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
20. ให้โรงแรมร่วมส่งเสริมการเดินทางที่ช่วยลดโลกร้อนกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ชุมชน เทศบาล เป็นต้น
21. โรงแรมจัดทำรายละเอียดและข้อมูลการเดินทางที่ช่วยลดโลกร้อน
22. ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร เพื่อลดการเดินทาง

การจัดและตกแต่งสถานที่ที่เป็นมิตรต่อภาวะอากาศ

การตกแต่งสถานที่ภายในโรงแรมก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญในการปรับตัวทางธุรกิจการดำเนินธุรกิจในตลาดที่มีการแข่งขันค่อนข้างสูง และภายใต้ขีดจำกัดของสภาวะเศรษฐกิจทำให้ต้องคิดหากลยุทธ์ดึงดูดใจลูกค้าภายใต้ข้อจำกัดที่มีมากในปัจจุบัน ผู้ประกอบก็ให้ความสำคัญกับการตกแต่งที่พักเป็นอย่างมาก โดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายกำลังคน ระยะเวลาในการตกแต่ง และเปลี่ยนแปลงในแต่ละครั้ง การตกแต่งอาคารและสถานที่อาจแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1. การตกแต่งระยะยาว ได้แก่ การตกแต่งภูมิทัศน์ การตกแต่งภายในและภายนอกอาคารด้วยวัสดุที่ถาวรหรือกึ่งถาวร

2. การตกแต่งเฉพาะกิจ คือการตกแต่งที่พิกตามโอกาส หรือเทศกาลสำคัญต่างๆ ที่ทางที่พิกจัดขึ้นเป็นประจำ และวัสดุสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้เพิ่มสีสันความแปลกใหม่ให้กับผู้ที่เข้าพิก

การตกแต่งทั้งสองลักษณะ ต่างส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระบบนิเวศ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ธุรกิจท่องเที่ยวมีกระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศ ทรัพยากรจำนวนมากได้ถูกนำมาใช้ตกแต่งทั้งภายในและภายนอกที่พิก ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติหลายชนิดลดลง ดังนั้นจึงต้องพัฒนารูปแบบการใช้ทรัพยากรในการตกแต่งอาคารเพื่อความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายและการรักษาสิ่งแวดล้อม

การตกแต่งอาคารและสถานที่ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ กล่าวคือ การตกแต่งอาคารและสถานที่ล้วนส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งการตกแต่งพื้นที่หรือภูมิทัศน์ จะเน้นการใช้พันธุ์ไม้ หิน หรือสิ่งประดิษฐ์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ ของท้องถิ่น หรือตามความต้องการของผู้ออกแบบ ผลกระทบทั่วไปได้แก่ การใช้พันธุ์ไม้จากแหล่งธรรมชาติ ทำให้กระทบต่อระบบนิเวศและสร้างความเสื่อมโทรมให้กับแหล่งธรรมชาตินั้น เช่น การนำพันธุ์พืชต่างถิ่นมาปลูกทำให้ต้องสิ้นเปลืองในการดูแล หรือต้องการการดูแลเป็นพิเศษต่างจากพืชพื้นถิ่นที่ทนต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงได้ดีกว่า การตกแต่งอาคารสถานที่ด้วยหินจากแม่น้ำ หรือหินจากทะเล ก็สร้างผลกระทบต่อพื้นที่และต่อเนื่อง เช่นอาจทำให้เกิดทิศทางการไหลของน้ำ เกิดการกัดเซาะพังทลายของชายฝั่ง เกิดตะกอนดินเพิ่ม น้ำขุ่นทำให้กระทบต่อแหล่งอาหาร และการขยายพันธุ์ของสัตว์น้ำ ส่วนเรื่องของตัวอาคารโรงแรมหลายแห่งกำหนดให้พื้นผิวภายนอกบุด้วยวัสดุที่ทนต่อการสึกกร่อน ทนต่อการรับรังสีอัลตราไวโอเล็ต กันรอยรั่วและคราบสีช่วยลดการทาสีอาคารบ่อยครั้งได้ บางแห่งตกแต่งวัสดุสังเคราะห์ที่มีลักษณะคล้ายไม้ผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ การตกแต่งภายในก็เช่นกันไม่ว่าจะเป็นแบบถาวรและกึ่งถาวรจะไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ใช้วัสดุสิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือใช้วัสดุหมุนเวียน เช่น การประดับตกแต่งห้องประชุมสัมมนาด้วยพืชผักสวนครัว เป็นต้น

แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาจากการตกแต่งอาคารและสถานที่

เพื่อให้การตกแต่งอาคารและสถานที่มีส่วนเสริมสร้าง และรักษาสิ่งแวดล้อมจะต้องมีการปรับปรุงแนวทางและขั้นตอน ดังนี้

1. ลดปริมาณขยะที่ย่อยสลายได้ยาก และไม่ย่อยสลาย
2. ไม่ใช้ขยะวัตถุมีพิษและขยะอันตราย ได้แก่ สารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ อันตรายต่อระบบไอโซน
3. ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและมีประสิทธิภาพ
4. ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

การปรับวิถีชีวิตสู่แนวทางมลพิษที่เป็นศูนย์ (Zero Emission) คือการผลิตที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เป็นกิจกรรมที่ไม่เพิ่มภาระต่อสิ่งแวดล้อม และเรียนรู้การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นชุมชนพึ่งพาาระบบนิเวศที่สมบูรณ์ ซึ่งในขณะเดียวกันระบบนิเวศก็อาศัยการจัดการที่ดีของชุมชนเช่นกัน

ตามที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559 (2554: 41 – 57) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของภาคีของการท่องเที่ยว ในภาคเอกชน ว่าควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และผู้รับบริการ ไม่ทำลายคุณค่าทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ประกอบธุรกิจด้วยคุณธรรมและเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการสังคมและกิจกรรมที่สร้างสรรค์ร่วมกับภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับกระแสการท่องเที่ยวที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม หรือการท่องเที่ยวสีเขียว ซึ่งจากผลสำรวจของ World Economic Forum (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554: 6) แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวเริ่มให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมซึ่งนักท่องเที่ยว ร้อยละ 34 ยินดีที่จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ในการเข้าพักโรงแรมที่ให้ความสำคัญกับการรักษาสีเขียว และข้อมูลจากสมาคมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนานาชาติ ระบุว่าร้อยละ 50 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติยินดีที่จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมสำหรับการท่องเที่ยวในแหล่งที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีการกระจายรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ และผลสำรวจของ Netherlands Development Organization ระบุว่านักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะเลือกพักกับกิจการที่ได้รับการรับรองว่ามีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีถึงร้อยละ 52

3. การจัดการสิ่งแวดล้อม

พลังงานเป็นสิ่งจำเป็นของมนุษย์ในโลกปัจจุบัน และทวีความสำคัญขึ้นเมื่อโลกยิ่งพัฒนา มากยิ่งขึ้น การผลิตพลังงานต้องอาศัยเทคโนโลยีในการผลิตมากยิ่งขึ้น แหล่งพลังงานมีความหลากหลายทั้งพลังงานที่ได้จากการผลิตโดยมนุษย์ และพลังงานที่ได้จากธรรมชาติ สามารถแบ่งแหล่งพลังงานที่มนุษย์นำมาใช้ประโยชน์ได้เป็นพลังงานจากซากฟอสซิล มวลชีวภาพ พลังงานน้ำ พลังงานลม พลังงานความร้อนใต้พิภพ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานไฟฟ้าและพลังงานนิวเคลียร์ การใช้เทคโนโลยีให้ประหยัดพลังงานต้องคำนึงถึงการประโยชน์ที่ได้รับ และผู้ใช้ต้องเห็นความสำคัญของพลังงาน การอนุรักษ์พลังงาน คือการผลิตและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด การอนุรักษ์พลังงานนอกจากจะช่วยลดปริมาณการใช้พลังงาน ซึ่งเป็นการประหยัด ค่าใช้จ่ายในกิจการแล้วยังช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากแหล่งที่ใช้และผลิตพลังงานด้วย การสร้างนโยบายด้านพลังงานของรัฐบาลเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า

ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (ออนไลน์) ได้ให้คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมไว้ ดังนี้

"สิ่งแวดล้อม" หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพ และชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น

"คุณภาพสิ่งแวดล้อม" หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติ ได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชน และความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

"มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม" หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่น ๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึง ทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวเราทั้งมีชีวิต และไม่มีชีวิต มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า หรือไม่สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่า ทุกอย่างล้วนเป็นสิ่งที่เกี่ยวพันและส่งผลซึ่งกันและกัน (โสภารัตน์ จารุสมบัติ. 2551: 11) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำ ดิน อากาศ เป็นต้น

2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี สังคม เป็นต้น

สิ่งแวดล้อมประกอบไปด้วยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต ได้แก่ สาธารณูปโภค พลังงาน ชุมชน สถานศึกษา เทคโนโลยี โบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นต้น สิ่งแวดล้อมทั้งหมดนี้ต่างมีรูปแบบและกระบวนการสร้างเฉพาะของตัวเองไม่มีการกระโดดข้ามขั้นตอน เช่นธรรมชาติสร้างมนุษย์ มนุษย์สร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเท่านั้น (เกษม จันท์แก้ว. 2556: 2-3)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า สิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อการเป็นระเบียบ กระบวนการเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม หรือเพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้กับมนุษย์นั้น แต่ถ้ามีการกล่าวถึงสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จะมองถึงแต่เรื่องสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ดังนั้นเพื่อเป็นการจัดการที่สะดวก ในงานวิจัยครั้งนี้จึงจำกัดความคำว่า สิ่งแวดล้อม เป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเท่านั้น เช่น ดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ เป็นต้น ในส่วนของสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นจะกล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

ความหมายของการจัดการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ยูดี กวาทระกุล (2552) ได้กล่าวว่าการจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการแผ่กระจายทรัพยากรที่สำคัญทั้งที่เกิดโดยธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสนองความพอใจในการนำไปใช้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ต้องเป็นการดำเนินการอย่างมีระบบในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ โดยไม่มีผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อม เพื่อจะมีทรัพยากรใช้ได้ตลอดไป

การจัดการ (Management) หมายถึง การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดหา การเก็บรักษา การซ่อมแซมการใช้อย่างประหยัด และการสงวนรักษา เพื่อให้กิจกรรมที่ดำเนินการนั้นสามารถให้ผลยั่งยืน ต่อมวลมนุษยและธรรมชาติ โดยหลักการแล้ว "การจัดการ" จะต้องมีความเห็นแนวทางดำเนินงาน ขบวนการ และขั้นตอน รวมทั้งจุดประสงค์ในการดำเนินงานที่ชัดเจนแน่นอนจากคำจำกัดความข้างต้น

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การดำเนินงานเพื่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการจัดหา การเก็บรักษา การซ่อมแซม การใช้อย่างประหยัดและการสงวนรักษา เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้นสามารถเอื้ออำนวยประโยชน์แก่มวลมนุษยได้ใช้ตลอดไปอย่างไม่ขาดแคลนหรือมีปัญหาใด ๆ หรืออาจหมายถึงกระบวนการจัดการแผนงานหรือกิจกรรมในการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสนองความต้องการในระดับต่าง ๆ ของมนุษย์และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา คือ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักการอนุรักษ์ด้วยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดประหยัด และก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ถ้าจะกำหนดว่าสิ่งแวดล้อมที่กล่าวกันทั่ว ๆ ไปนั้น เป็นเรื่องของปัญหาภาวะมลพิษอันเนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือจากผลของความก้าวหน้าของการพัฒนาแล้วก็สามารถให้คำจำกัดความแยกระหว่างการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อม

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะต้องมีความเห็นแนวทางและมาตรการ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ ดังนี้

1. การบูรณะฟื้นฟู เป็นการฟื้นฟูสภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมหรือถูกทำลาย ให้มีสภาพเหมือนเดิมหรือใกล้เคียงมากที่สุด เช่น การปลูกป่าเพื่อบูรณะป่าเสื่อมโทรม
2. การถนอมรักษา เป็นการอนุรักษ์ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้มีการใช้ที่ยาวนาน เช่น การอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่า
3. การส่งเสริม โดยการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิตหรือระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดจิตสำนึกที่ดีในการช่วยกันป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
4. การนำสิ่งอื่นมาใช้แทน เช่น การใช้ก๊าซแทนน้ำมัน
5. การลดปริมาณของเสีย เช่น การนำสิ่งที่ใช้แล้วมาแปรรูปให้ใช้ได้อีก และการนำของที่ใช้แล้วมาใช้อีก

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยกลไกของการบริหาร และการจัดการโดยทั่วไป

1. กฎหมาย เป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งที่จะมีผลทำให้การจัดการ หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้เพราะต้องอาศัยกฎหมาย เพื่อกำหนดนโยบายการจัดการ ให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักความสมดุลของธรรมชาติ มีความสอดคล้อง

กับอำนาจหน้าที่ วิธีการประสานงานขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในขณะเดียวกัน ก็เป็นเครื่องมือในการควบคุมการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามระเบียบ และข้อกำหนดอย่างชัดเจนด้วยในอดีตประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพียงฉบับเดียว ที่ครอบคลุมเรื่องการแก้ไขปัญหารักษาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม คือพระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2518 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2521 แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่มีกลไกที่เป็นระบบ ในการช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแผน ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ไปสู่ภาคปฏิบัติที่ได้ผล ขาดความต่อเนื่องในการติดตามตรวจสอบโครงการ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว ขาดอำนาจในการลงโทษ และการบังคับใช้มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และประเด็นที่สำคัญคือ ไม่มีการกำหนดความรับผิดชอบของผู้ทำลายสิ่งแวดล้อม ที่จะต้องรับภาระในการแก้ไข นอกจากนี้ ยังไม่เปิดโอกาสให้มีการจัดทำเครือข่ายการทำงาน ด้านการแก้ไขปัญหามลพิษ ที่จะช่วยให้มีการ ผนึกกำลังระหว่างภาครัฐบาล เอกชน และองค์กรเอกชนอย่างมีระบบ รวมทั้งยังไม่ได้มีการกระจายอำนาจ ออกไปสู่ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นให้เพียงพอด้วย

ปัจจุบันมีการตราพระราชบัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อใช้เป็นกฎหมายที่จะเอื้ออำนวยต่อการควบคุม และแก้ไขปัญหามลพิษ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ พระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ได้มีผลทำให้เกิดมาตรการ การดำเนินงาน ต่างๆ อาทิเช่น การปรับปรุงองค์กรให้มีเอกภาพ ทั้งในการกำหนดนโยบาย และแผนการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การควบคุมมลพิษ การกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมออกสู่จังหวัดและท้องถิ่น การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด การพิจารณา ติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งก่อนและหลังโครงการพัฒนา การกำหนดสิทธิ หน้าที่ตามกฎหมายของประชาชน และเอกชน ที่จะมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การนำมาตรการด้านการเงินการคลังมาใช้เป็นมาตรการ เสริมเพื่อให้เป็นแรงจูงใจ และมาตรการบังคับให้ ส่วนราชการท้องถิ่น องค์กรเอกชน และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษ ภายใต้หลักการ "ผู้ก่อให้เกิดมลพิษ ต้องมีหน้าที่เสียค่าใช้จ่าย" การกำหนดหรือจำแนกพื้นที่ในการแก้ไขปัญหามลพิษ โดยเร่งด่วน เพื่อการคุ้มครองอนุรักษ์และควบคุมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมี การกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่ง การต้องชด ใช้ค่าเสียหายหรือสินไหมทดแทนกรณีทำให้เกิดการแพร่กระจายมลพิษ และการเพิ่มบทลงโทษในการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นทั้งในรูปของการปรับและการระวางโทษจำคุก เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วยังมีกฎหมายฉบับอื่นๆ ซึ่งมีบทบัญญัติบางมาตรา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอีกหลายฉบับ อาทิเช่น พระราชบัญญัติโรงงาน 2535 พระราชบัญญัติสาธารณสุข 2535 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย 2535 พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 พระราชบัญญัติ

อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2503 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 เป็นต้น รวมทั้งยังมีประกาศกระทรวง กฏกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง กับสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยความตามมาตราในพระราชบัญญัติต่าง ๆ ข้างต้นอีกด้วย

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาต่าง ๆ จะต้องมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดผลผลิตตามความต้องการ แต่ในขณะเดียวกันก็จะมีของเสียเป็นสารมลพิษเกิดขึ้นด้วย ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นธรรมชาติมีขีดความสามารถในการรองรับของเสียได้เพียงบางส่วน และประกอบกับเราไม่สามารถที่จะป้องกันไม่ให้เกิด หรือแก้ไขปัญหามลพิษให้หมดสิ้นไปได้ทั้งหมดด้วย ดังนั้นการควบคุมภาวะมลพิษของประเทศไทยจึง ใช้วิธีการกำหนดมาตรฐานเป็นสำคัญ การกำหนดมาตรฐานนี้เป็นมาตรการโดยตรงที่สามารถควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ และเป็นเกณฑ์เบื้องต้นสำหรับการจัดการควบคุมปัญหาภาวะมลพิษ เพื่อให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาตรฐานขั้นต่ำที่เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และระดับความต้องการ ของคุณภาพชีวิต รวมทั้งยังเป็นมาตรการหนึ่ง ที่ช่วยให้สามารถกำหนดนโยบายที่ถูกต้อง เพื่อการพัฒนาและป้องกันการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม และควบคุมกันไป การกำหนดมาตรฐาน โดยทั่วไปจะทำได้ 2 ลักษณะ คือ การกำหนดมาตรฐานจากแหล่งกำเนิด หรือมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด (Emission Standard) และการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Ambient Standard)

1. มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด (Emission Standard) เป็นมาตรฐานมลพิษในสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้มีการประกาศใช้แล้ว อาทิเช่น มาตรฐานคุณภาพน้ำ ในแหล่งน้ำผิวดินที่ไม่ใช่ทะเล มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลที่จะใช้บริโภค มาตรฐานคุณภาพน้ำดื่ม และมาตรฐานคุณภาพอากาศ ในบรรยากาศ เป็นต้น

2. มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Ambient Standard) เป็นมาตรฐานมลพิษจากแหล่งกำเนิด หรือกิจกรรมต่าง ๆ มาตรฐานที่ได้มีการประกาศใช้แล้ว อาทิเช่น มาตรฐานคุณภาพอากาศเสีย ที่ระบายออกจากท่อไอเสียของรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเรือกล มาตรฐานคุณภาพอากาศเสีย ที่ระบายออกจากโรงงาน มาตรฐานระดับเสียงของรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเรือกล และมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้ง จากอาคารบางประเภท และบางขนาด เป็นต้น

มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดเหล่านี้เป็นกลยุทธ์หนึ่งของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้เมื่อมีการบังคับใช้อย่างเข้มงวดเสมอภาคกันและต่อเนื่อง รวมทั้งจะต้องได้รับความร่วมมือจากเจ้าของโครงการ หรือนักลงทุน ผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นสำคัญด้วย นอกจากนี้ เพื่อให้การใช้มาตรฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการสนับสนุนการกระจายอำนาจ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 2535 ยังได้มีการกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

ในเขตควบคุมมลพิษ ซึ่งเป็นพื้นที่มีปัญหาสิ่งแวดล้อมวิกฤต มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษ จากแหล่งกำเนิดให้สูงกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดไว้แล้วได้

มาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันปัญหาความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานแก้ไข ทั้งในภาครัฐบาล ผู้ประกอบการ และประชาชนโดยทั่วไป ดังนั้น แนวทางการจัดการ หรือแนวทางการอนุรักษ์ จึงต้องเข้าไปแทรกแซงอยู่ในพฤติกรรมของผู้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว โดยการสร้างแรงจูงใจทางด้านเศรษฐกิจขึ้น ซึ่งวิธีนี้จะทำให้การอนุรักษ์เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา เพราะเป็นการให้ความเป็นธรรม ในการกระจายต้นทุน และผลประโยชน์ ในการอนุรักษ์ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการต่างๆ ซึ่งได้แก่

1. การกำหนดมาตรการที่จะช่วยให้ราษฎรในระดับท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น โดยการนำรายได้จากการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติมาจัดสรร นำกลับไปพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของราษฎรในท้องถิ่นให้ดีขึ้น เช่น การจัดสรรผลประโยชน์จากการดำเนินงานด้านป่าไม้ โดยการเก็บภาษีผลกำไรในธุรกิจป่าไม้ และนำไปใช้ในโครงการพัฒนาชนบท หรือการนำค่าธรรมเนียมการเข้าไปใช้พื้นที่คุ้มครองไปใช้ในการป้องกันรักษาทรัพยากรและการจัดการพื้นที่คุ้มครองในแต่ละแห่ง เป็นต้น

2. การลดอัตราอากรสำหรับเครื่องจักร วัสดุและอุปกรณ์ ที่ใช้ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื่องจากปัจจุบันได้มีการพัฒนาเครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการรักษา หรือควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมขึ้นมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องจักร วัสดุและอุปกรณ์เหล่านี้ ซึ่งจะเป็นการช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นได้ทางหนึ่ง กระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2525 จึงได้กำหนดแนวนโยบาย ด้านการลดอัตราอากรศุลกากร หลักเกณฑ์เงื่อนไขในการลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับเครื่องจักรวัสดุอุปกรณ์ที่ประหยัดพลังงานหรือที่ รักษาสิ่งแวดล้อมขึ้น โดยให้เรียกเก็บอัตราอากรเหลือเพียงครึ่งหนึ่งของอัตราปกติหรือเหลือร้อยละ 5 รวมทั้งได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์ที่ประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน ตลอดจนการอนุมัติรายการเครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ ที่สมควรได้รับสิทธิพิเศษทางด้านภาษีอากรด้วยเครื่องจักร วัสดุและอุปกรณ์ ที่รักษาสิ่งแวดล้อม ที่อยู่ในข่ายได้รับการลดอัตราอากร จะต้องเป็นชนิดและประเภทที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสีย อากาศเสีย ขจัดกากของเสียของขยะ ไซ้ลด หรือป้องกันเสียงรบกวนจากต้นกำเนิด ในกิจการอุตสาหกรรม เช่น แผ่นหมุนชีวภาพ อุปกรณ์ในการกำจัด คราบน้ำมัน เครื่องบีบตะกอน เครื่องเติมอากาศ อุปกรณ์ครอบเสียง เครื่องดักฝุ่น ผ้ากรองฝุ่น หรือถุงกรองฝุ่น สารเคมีที่ช่วยในการจับตะกอน ของอากาศเสีย เครื่องกำจัดไอน้ำกรด รวมทั้งวัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ ตรวจวัด และติดตามผล เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมการริเริ่มลดอัตราอากาศสกปรกของเครื่องจักร วัสดุ และอุปกรณ์ ที่ใช้ในการรักษาสิ่งแวดล้อม ดังกล่าวนี้นับเป็นแนวคิดที่เหมาะสมกับโครงสร้างของประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย ซึ่งจำเป็นต้องเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพราะเป็นมาตรการการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นสิ่งจูงใจ สร้างความกระตือรือร้น ให้แก่ภาครัฐบาล และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

3. การนำมาตรการการลดหย่อนภาษีรายได้ ตามประมวลรัษฎากรมาใช้ เพื่อสนับสนุน และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันกระทรวงการคลัง ได้กำหนดให้รายจ่าย เพื่อสาธารณประโยชน์ สามารถนำมาหักภาษีรายได้ ในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิได้ ซึ่งถือได้ว่า เป็นวิธีการหนึ่ง ที่จะสนับสนุนให้การจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รายจ่ายเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์ดังกล่าว ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายให้แก่ หรือเพื่อกิจการต่างๆ ดังนี้ คือ

1) การส่งเสริม อนุรักษ์ และรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสงวน และสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมาย ว่าด้วยการสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า

2) การคุ้มครอง และดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

3) การคุ้มครอง และรักษาป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

4) การส่งเสริม คุ้มครอง และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

5) การควบคุม ป้องกัน แก้ไข ตลอดจนการลดและขจัดอันตราย อันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ หรือภาวะมลพิษ และของเสียอันตราย ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กองทุนสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

4. การให้ผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ มีสิทธิขอรับการส่งเสริม และช่วยเหลือ จากทางราชการ ในการขออนุญาตนำผู้ชำนาญการ หรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ เข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้ติดตั้ง ควบคุม และดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดอากาศเสีย และระบบกำจัดของเสีย ในกรณีไม่สามารถจัดหาได้ภายในประเทศ รวมทั้งขอยกเว้นภาษีเงินได้ของบุคคลนั้นๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (2556: ออนไลน์) บริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมคือ บริการต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เช่น โรงแรม โรงพยาบาล ร้านอาหาร ซึ่งเน้นการดำเนินการธุรกิจที่ใส่ใจต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มีการเลือกใช้อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน ประหยัดน้ำ มีการจัดการขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ รวมทั้งการรณรงค์สื่อสารให้บุคลากรในหน่วยงานเห็นคุณค่าความสำคัญ และพร้อมเป็นส่วนหนึ่งในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่เลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สังเกตได้อย่างไรว่าสินค้าหรือบริการใดเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จะมีการตรวจสอบ ประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์หรือข้อกำหนดของสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือบริการแต่ละประเภท จากผู้ชำนาญการด้าน

สิ่งแวดลอม จึงจะได้รับ "ฉลาก" หรือ "ตราสัญลักษณ์" ซึ่งฉลากที่มีออกโดยหน่วยงาน ในประเทศไทย มีหลายฉลาก เช่น ฉลากเขียว ฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5 ฉลากหรือสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค (นิศา ชัชกุล. 2557: 358-360) แบ่งได้เป็น 2 ปัจจัยหลักคือ 1) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยต่างๆ ที่อยู่รอบตัวลูกค้า เมื่อปัจจัยเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงจนส่งผลถึงพฤติกรรมลูกค้า เช่นปัจจัยด้านกฎหมาย เทคโนโลยี ครอบครัวยุทธศาสตร์ วิถีการดำเนินชีวิต ฐานะทางสังคม วัฒนธรรม ศาสนา อาชีพ เป็นต้น ดังนั้นนักการตลาด หรือนักวางแผน ควรต้องปรับตัวให้ทันตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น 2) ปัจจัยภายใน เป็นปัจจัยที่เกิดจากตัวบุคคล เป็นผลจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคลนั้นๆ เช่น การรับรู้ การเรียนรู้ ทักษะติดบุคลิกภาพ ความชอบ สิ่งเหล่านี้อาจเกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งแต่ละบุคคลอาจได้รับจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป แล้วส่งผลเป็นปัจจัยภายในของตัวบุคคลนั้นๆ

การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

สรุปกิจกรรมปีที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศนานาชาติได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมว่า ต้องมีการอนุรักษ์ทรัพยากรในทุกระดับ โดยให้ชุมชนศึกษาเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ซึ่ง นิศา ชัชกุล (2557: 288-298) ได้กล่าวถึง การพัฒนา (Development) ว่าเป็นการก้าวให้ทันความเจริญตามแบบอย่างประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มผลผลิตเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ส่วนการพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรมเป็นเรื่อรอง จากแนวทางการพัฒนาดังกล่าวทำให้เกิดปัญหา และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจึงมีนโยบายด้านการอนุรักษ์ ป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม 5 ประการ คือ

- 1) การดำเนินงานทางด้านการวางแผนและวิชาการ โดยดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว การจัดทำคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งด้านกายภาพ สังคม และวัฒนธรรม ศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่
- 2) การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว
- 3) การพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว
- 4) จัดประชุมสัมมนาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์การรณรงค์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

การปรับกระบวนการทัศน์การพัฒนาและการขับเคลื่อนสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. ปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศเพื่อเตรียมพร้อมสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีวิธีการดังนี้

1.1 เพิ่มโอกาสในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรมที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง เช่น การผลิตไฟฟ้า ซีเมนต์ เหล็ก อิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ รวมถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้วยการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำและสิทธิพิเศษด้านภาษี เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของอุปกรณ์

1.2 ปรับนโยบายส่งเสริมการลงทุนให้เอื้อประโยชน์กับอุตสาหกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำหรือช่วยลดคาร์บอน

1.3 เร่งพัฒนาเทคโนโลยีและมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกในประเทศ โดยพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่นำไปสู่การเป็นสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ภาษีสิ่งแวดล้อม ภาษีคาร์บอน การพัฒนานาระบบฉลากคาร์บอน และคาร์บอนฟุตพริ้นท์ โดยสนับสนุนการวิจัยพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสาขาการผลิต ที่นำไปสู่การลดก๊าซเรือนกระจก

1.4 สร้างอุตสาหกรรมและชุมชนอย่างยั่งยืนในลักษณะเมืองแห่งอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้มากที่สุด จัดการวัตถุพิษและของเสียอย่างมีระบบ สร้างเครือข่ายครอบคลุมในทุกพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนทัศนคติทั้งในภาคการผลิตและภาคบริการ ก่อนจัดตั้งเขตหรือพื้นที่เชิงนิเวศ เพื่อเกิดการยอมรับทุกภาคส่วน กำหนดมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมให้เกิดการดำเนินธุรกิจภายใต้การรับผิดชอบต่อสังคม

1.5 ส่งเสริมการทำการเกษตรที่เกื้อกูลกับระบบนิเวศ จัดให้มีกลไกให้ความรู้และขับเคลื่อนทั้งระดับชุมชนและระดับประเทศ สามารถช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

1.6 ส่งเสริมภาคบริการให้มีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยส่งเสริม ธุรกิจบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเทศไทยมีศักยภาพสูง เช่น การท่องเที่ยวการรักษาพยาบาลและสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพการรองรับของพื้นที่ บริหารจัดการใช้น้ำที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรายย่อย เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับระบบนิเวศและการท่องเที่ยวในท้องถิ่น เช่น สนับสนุนและเพิ่มมาตรการด้านการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ หรือชุมชนต้นแบบ รวมถึงส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสินค้าและบริการสีเขียว ตลอดจนสินค้าและบริการเชิงสร้างสรรค์

1.7 เพิ่มโอกาสทางการตลาดให้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้สิทธิพิเศษด้านภาษีกับผู้ประกอบการเพื่อสามารถแข่งขันกับสินค้าอื่นๆ กำหนดหลักเกณฑ์และให้รางวัลกับหน่วยงานของรัฐที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างกับองค์กรเอกชน หรือคู่ค้าทางธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคคมนาคมและขนส่ง เพื่อลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก โดยส่งเสริมให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเดินทางและขนส่งที่ใช้พลังงานต่อหน่วยต่ำที่สุด ส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด หรือพลังงานที่นำกลับมาใช้ใหม่ สร้างวินัยในการขับขี่ของประชาชนเพื่อลดการเผาผลาญเชื้อเพลิง

3. พัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเน้นการวางผังเมืองที่ผสมผสานวัฒนธรรม สังคม และระบบนิเวศเข้าด้วยกัน โดย

3.1 พัฒนาเมืองแบบกะชับ (Compact urban design) คือการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อการใช้พลังงานในพื้นที่เมืองอย่างมีประสิทธิภาพโดยออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบขนส่ง และอาคารที่อยู่อาศัยที่ประหยัดพลังงาน รวมถึงการพัฒนาเมืองต้นแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.2 สร้างแรงจูงใจ และสนับสนุนทางด้านภาษีส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ประหยัดพลังงาน หรือสามารถใช้พลังงานทดแทนได้ ควบคู่ไปกับการพัฒนา ปรับปรุงกฎระเบียบ มาตรฐานด้านการจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในอาคารแต่ละประเภท

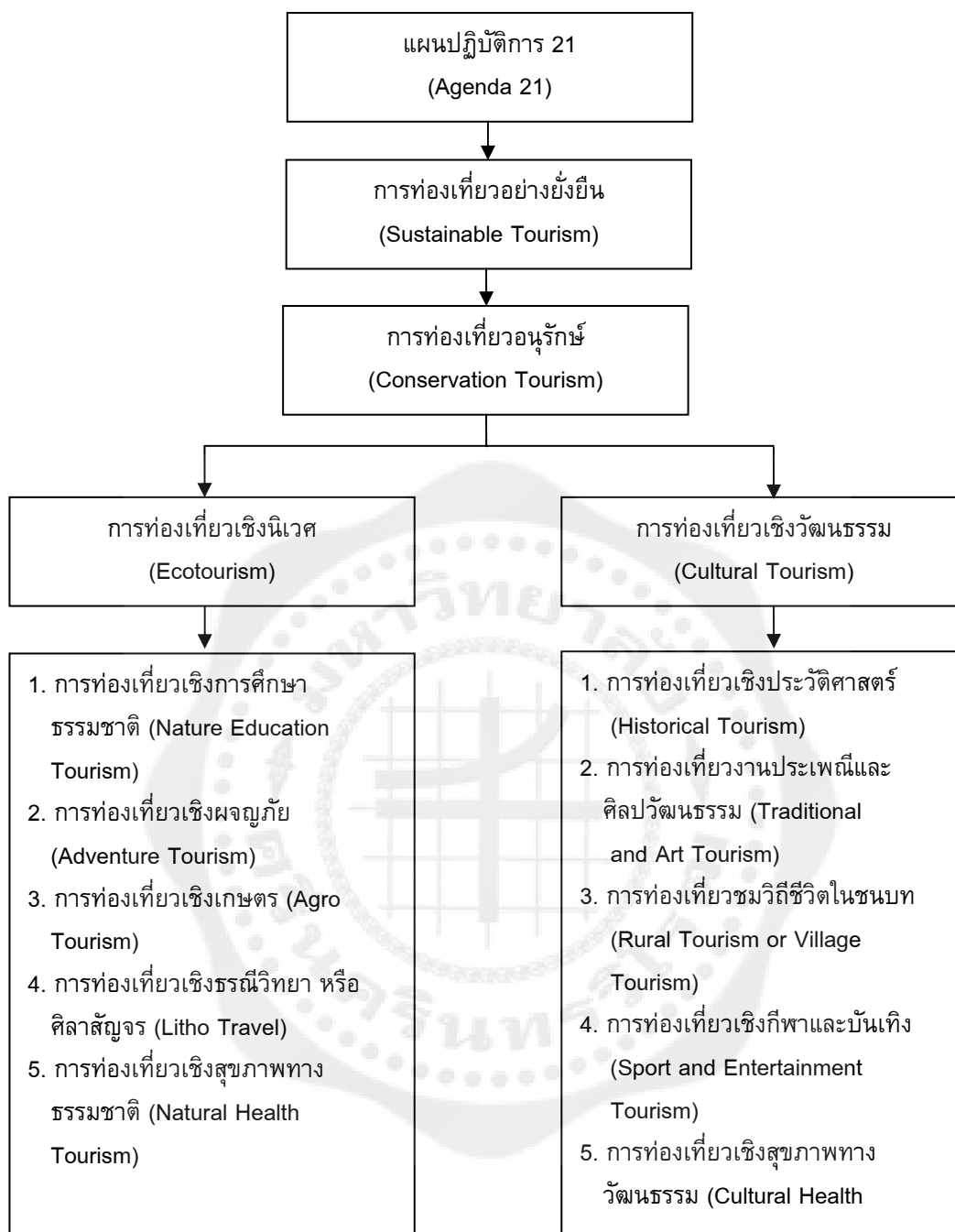
3.3 ดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองอย่างเคร่งครัด ทั้งในเขตเมืองและนอกเมือง ควบคุมการขยายตัวของเมือง พื้นที่ชุมชน ในเขตชลประทาน พื้นที่เกษตรกรรม และเขตอนุรักษ์ กำหนดขอบเขตและวางผังสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม และแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม โดยส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ และผังเมืองในทุกระดับให้สอดคล้องกับบริบท วิถีชีวิต และศักยภาพของพื้นที่

3.4 จัดการสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ โดยใช้เทคโนโลยีทั้งด้านการจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอย ภายใต้หลักการลด การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยส่งเสริมให้บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นอย่างบูรณาการในทุกภาคส่วน

4. ปรับพฤติกรรมกรมการบริโภคผู้สังคมคาร์บอนต่ำที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการบริโภคที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม จากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นต้นแบบ ผ่านระบบการเรียนรู้การสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ให้เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต ปรับทัศนคติการบริโภคที่ยั่งยืน โดยนำหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี การดำรงชีวิตตามวิถีไทยเป็นเครื่องมือยกย่องให้เกียรติบุคคลและชุมชนที่เป็นแบบอย่างที่ดีบนฐานภูมิปัญญาดั้งเดิม ผ่านกระบวนการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน

2. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการขนาดใหญ่ที่ทำรายได้ให้กับประเทศต่าง ๆ การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงก่อให้เกิดการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ (Mass Tourism) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นปริมาณและรายได้ทางเศรษฐกิจโดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างฟุ่มเฟือยเพื่อหวังผลประโยชน์ ส่งผลให้สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เสื่อมโทรมและสร้างความเสียหายต่อระบบนิเวศซึ่งมีการปรับกระบวนการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ทำให้เกิดการพัฒนากการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ โดยเริ่มจากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และจากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแผนปฏิบัติการ 21 หรือ Agenda 21

ที่มา: บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548: 13).

ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

United Nations World Tourism Organization: UNWTO (2005: online) ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้อง และสงวนรักษาทรัพยากรของอนุชนรุ่นหลังด้วย

The Caribbean Tourism Organization (1999: online) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่า หมายถึง การใช้ประโยชน์สูงสุดในทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและการเลี้ยงดูตนเอง เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้มาเยือน และเป็นการปรับปรุงคุณภาพชีวิต โดยความร่วมมือของหลาย ๆ ฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548: 7) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า หมายถึง การท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยมเพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย ธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้ มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอและมีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดหรือไม่ มีเลยอย่างยั่งยืนยาว

ทิพวรรณ พุ่มมณี (2552: 2) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวยั่งยืนไว้ว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สามารถเอื้อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้ดำรงอยู่ตลอดไป

ปรีชา แดงโรจน์ (2553: 263) ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นการท่องเที่ยว รวมทั้งจัดสิ่งบริการอื่น ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว
2. ต้องตระหนักดีต่อการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว
3. ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้ นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ

จะเห็นได้ว่า ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีลักษณะที่สำคัญของการท่องเที่ยวสรุปได้ดังนี้

1. เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภททั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม

2. เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว
3. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว
4. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม
5. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
6. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วย

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้คนในท้องถิ่น โดยมีการจัดการทรัพยากรต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ยังคงสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นและระบบนิเวศในพื้นที่นั้นไว้ด้วย

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องสามารถบรรลุผลสำเร็จในทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันต้องรักษาและบูรณาการวัฒนธรรม และกระบวนการทางระบบนิเวศด้วยการจัดการที่ดีนั้นจะนำมาซึ่งการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและยั่งยืนก่อให้เกิดความสมดุลในการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว สามารถทำให้ท้องถิ่นมีโอกาสใช้ประโยชน์จากทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า แต่ทั้งนี้การจัดการที่ดีนั้นจะต้องอาศัยหลักการที่ดี การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) มีหลักการที่สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ จะต้องมีการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและเหมาะสม เพื่อให้ประชากรโลกรุ่นต่อไปสามารถใช้ประโยชน์ได้ในระยะเวลายาวนาน และมีการกระจายผลประโยชน์ให้แก่คนส่วนใหญ่ รวมทั้งมีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบมี 10 ประการ สามารถสรุปได้ดังนี้ (Bhirley E. 1993; สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2542: 2-11-2-12)

1. อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) หมายถึง ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องมีการจัดการใช้ทรัพยากร ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ตั้งเดิมอย่างเพียงพอหรือใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อย่างประหยัด ต้องคำนึงถึงต้นทุนทางสิ่งแวดล้อม ต้นทุนทางสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประกอบอยู่ด้วย

การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง การสงวนรักษาคุณภาพของทรัพยากร ให้มีคุณค่าต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีมีความสุข รู้วิธีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ปรับปรุง บำรุงให้เกิดประโยชน์ได้นาน เพิ่มพูนและเสริมสร้างไว้ให้มีมากเพียงพอต่อการใช้ เพื่อการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม

การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ ควรมีการควบคุมปริมาณการใช้ให้สมดุลกับการเกิดขึ้นทดแทนได้ตามธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยให้ทรัพยากรใช้ได้ยาวนานและไม่เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนทรัพยากรที่เป็นของเหลือจากการใช้ประโยชน์หรือหาได้ง่ายตามธรรมชาติ เช่น เศษผ้า กะลามะพร้าว เศษไม้ ใบไม้ วัชพืชบางชนิด ได้แก่ ต้นกก ผักตบชวา สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นของใช้หรือของที่ระลึกในรูปสินค้าพื้นเมืองที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ถือเป็น การเพิ่มมูลค่าของวัสดุที่เหลือใช้ และยังเป็น การหารายได้จุนเจือครอบครัวของคนในท้องถิ่นด้วย หลักการนี้ยังรวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน เช่น การนำพลังงานแสงอาทิตย์มาต้มน้ำร้อนให้ลูกค้าที่มาพักในโรงแรม การสร้างห้องพักหรือโรงแรมด้วยวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น

2. ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็น กับลดการก่อของเสีย (Over-consumption and Waste) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องร่วมกันวางแผนกับผู้เกี่ยวข้องจัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ หรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติ มีคุณภาพเหมือนกันใช้ทดแทนกันได้ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก เช่น สิ่งก่อสร้างที่ใช้ไม้จากธรรมชาติ หากคิดลดการใช้ไม้ลงโดยใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติคล้ายไม้สร้างเสริมประกอบ เป็นการลดการใช้ไม้ ลดการตัดต้นไม้ลงได้ เป็นต้น หรือกรณีที่สร้างอาคารเพื่อบริการนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการจะต้องวางแผนอาคารให้ได้รับแสงสว่างธรรมชาติมากที่สุด อาจใช้วัสดุโปร่งแสงประกอบ เพื่อลดการใช้แสงสว่างจากไฟฟ้า โรงแรมบางแห่งออกแบบคอฟฟี่ชอปให้มีพื้นที่ใช้สอย 2 บริเวณ คือ พื้นที่ที่เป็นระเบียงมีแสงสว่างและลมพัดผ่านได้ตลอดเวลา อีกส่วนหนึ่งในอาคารใช้เครื่องปรับอากาศ นับเป็นการจัดการที่ลดการใช้พลังงานไฟฟ้าได้

ส่วนลดการก่อของเสีย เช่น ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ต้องหาวิธีการจัดการโดยการแยกขยะขยะแห้งอาจนำระบบการหมุนเวียนการใช้ (Renew) การใช้ซ้ำ (Reused) และการแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) อาจนำขยะเปียกไปทำปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพได้

ดังนั้น ผู้มีหน้าที่ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวจะต้องจัดเก็บมูลฝอยและทำความสะอาดชายหาด สวนหย่อม ทางเดิน ถนน และรอบบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ การนำขยะบางส่วนกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อประหยัดวัตถุดิบและพลังงาน ตลอดจนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม โดยมีการแยกจัดเก็บมูลฝอย เช่น กระดาษ ขวดพลาสติกที่สามารถนำไปเข้ากระบวนการเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก นอกจากนี้ควรมีการฟื้นฟูมูลฝอยที่เป็นอินทรีย์สารโดยนำไปหมักเป็นปุ๋ยเพื่อให้กลับสู่วงจรธรรมชาติ สำหรับของเสียที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก ควรมีการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักการ เช่น การวางแผนสร้างเตาเผาขยะ หากไม่สามารถดำเนินการได้เองควรประสานงานกับเทศบาลให้ขนย้ายขยะออกจากพื้นที่

3. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติและวัฒนธรรม (Maintain Diversity) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องวางแผนขยายฐานการท่องเที่ยวโดยการรักษาและส่งเสริมให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทาง

วัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม โดยการเพิ่มคุณค่า และมาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นนานขึ้น หรือกลับไปเที่ยวซ้ำอีก เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นน้ำตก อาจเพิ่มกิจกรรมการดูนก ดูแมลง (เช่น ผีเสื้อและหิ่งห้อย) การปีนหน้าผา เป็นต้น หรือหมู่บ้านวัฒนธรรม และแหล่งโบราณคดี อาจเพิ่มกิจกรรมการนั่งเกวียนเทียมวัวหรือควาย การทำเส้นทางจักรยานให้นักท่องเที่ยวเดินทางเที่ยวชมรอบหมู่บ้าน การเป็นอาสาสมัครนักโบราณคดีขุดค้น ขุดแต่งแหล่งโบราณคดีโดยมีนักโบราณคดีสอนหลักการขุดแต่งเบื้องต้น หรือหมู่บ้านจักสาน มีการสอนการขึ้นลายขัดจักสาน เป็นต้น

4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ (Integrating Tourism into Planning)

ผู้รับผิดชอบการจัดการท่องเที่ยว จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบรวมของการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ด้วยกันอย่างมีแบบแผน (องค์รวมของแหล่งท่องเที่ยวหรือการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วยศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ผนวกกับความพร้อมในสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ) ไม่เพียงแต่ทำงานตามแผนงานและโครงการพัฒนาที่วางไว้ จะต้องคำนึงถึงส่วนที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาของกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาของกระทรวงสาธารณสุข แผนพัฒนากระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น เพื่อให้การพัฒนา การทำงานในสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง มีศักยภาพเพิ่มขึ้นและเป็นไปได้อย่างยั่งยืน

5. ต้องคิดนำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting Local Economy)

ผู้รับผิดชอบการจัดการท่องเที่ยวจะต้องประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องร่วมส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น โดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่นนำไปประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยวให้มากขึ้นและอย่างสม่ำเสมอตลอดปี เป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ประชากรที่ประกอบการในท้องถิ่น เช่น การหาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมใหม่ ๆ ในแต่ละตำบล อันเป็นนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ก็เพื่อการขยายฐาน สร้างรายได้เสริมให้กับท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving Local Communities)

ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมทำงานกับท้องถิ่นแบบเป็นองค์รวม (Participation Approach) โดยเข้าร่วมทำงานและร่วมกิจกรรมในลักษณะหน่วยงานร่วมจัด เช่น เป็นหน่วยงาน (แกนนำ) ร่วมทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เป็นหน่วยงานร่วมกันวิเคราะห์หรือ ร่วมแก้ปัญหาด้วยกัน เป็นหน่วยงานร่วมส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวด้วยกัน ร่วมประเมินผลการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องประสานเครือข่ายระหว่างองค์กรและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่นด้วย เช่น การจัดงานเทศกาล การจัดงานนิทรรศการ เพื่อส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว จะต้องมีส่วนงาน (ภาคราชการหรือเอกชน เช่น กรมส่งเสริมสินค้าส่งออก กระทรวงพาณิชย์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่เป็นเจ้าภาพ (แกนนำ) ในการจัดงานเทศกาลอาหารไทย ครั้วไทยสู่ครัวโลก หรือสินค้า OTOP สูสากล เป็นต้น

7. ประชุมปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting Stakeholders and the Public) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องประสานกับพหุภาคี ได้แก่ ชุมชนหรือประชาคมในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันการศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ ร่วมประชุมปรึกษาหารือ ทั้งการเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยว การประเมินผลกระทบการท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด โดยจัดการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน เป็นการลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่ต่างกัน เช่น การกำหนดราคาค่าบริการรถโดยสาร หรือรถรับจ้างในท้องถิ่น ควรเป็นราคามาตรฐานเดียวกัน หรือการใช้ที่สาธารณประโยชน์ การใช้น้ำดิบเพื่อบริโภคจากแหล่งเดียวกัน การจัดการขยะ การบำบัดน้ำเสีย การประเมินผลการจัดงานเพื่อหาทางสร้างศักยภาพให้กับสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

8. การพัฒนาบุคลากร (Training Staff) การพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ผู้จัดการจะต้องมีแผนงานให้ความรู้ การฝึกอบรม ตลอดจนแผนงานส่งพนักงานดูงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างบุคลากรหรือพนักงานให้มีความรู้ มีแนวคิด และวิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นับเป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กร เป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการท่องเที่ยว เช่น การฝึกอบรมพนักงานเสิร์ฟในร้านอาหารให้รู้วิธีการเสิร์ฟอาหารที่เป็นมาตรฐานสากล การฝึกแม่บ้านให้การต้อนรับแบบโฮมสเตย์ การอบรมนักสื่อความหมายธรรมชาติ อบรมนักสื่อความหมายด้านวัฒนธรรม การฝึกอบรมภาษาอังกฤษให้กับพนักงานขับรถรับจ้าง เป็นต้น

9. จัดเตรียมข้อมูล คู่มือบริการ ข้าราชการการท่องเที่ยวให้พร้อม เพื่อสนับสนุนการตลาด (Marketing Tourism Responsibly) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องร่วมกับผู้เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลข้าราชการการท่องเที่ยว ข้าราชการบริการการชายให้พร้อม มีเพียงพอต่อการเผยแพร่ อาจจัดทำในรูปสื่อทัศนูปกรณ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น คู่มือการท่องเที่ยว คู่มือการตลาดการท่องเที่ยวที่เป็นเอกสารแผ่นพับ หนังสือคู่มือ แผนที่เส้นทางท่องเที่ยวในรูปแบบแผ่นซีดี เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวจะต้องมีความรับผิดชอบและจริยธรรมด้านการตลาด หรือการส่งเสริมการขายด้วย

10. ประเมินผล ตรวจสอบ และวิจัย (Undertaking Research) ความจำเป็นต่อการช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มคุณค่า คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ความคุ้มค่าต่อการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการจะต้องมีการประเมินผล การตรวจสอบผลกระทบ และการศึกษาวิจัยตลาดการท่องเที่ยว โดยจัดการอย่างสม่ำเสมอ มีการสอบถามผู้ใช้บริการโดยตรง การประเมินความเห็นจากแบบสอบถาม หรือการวิจัยตลาดการท่องเที่ยว เพื่อทราบผลของการบริการนำมาปรับปรุงและแก้ไข การจัดการการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความประทับใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้

จากหลักการข้างต้น 10 ประการ สามารถสรุปหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ดังนี้

ภาพประกอบ 5 หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ที่มา: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2542; อ้างอิงจาก Bhirley, E. 1992.

ในความคิดเห็นของผู้วิจัย การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีหลักการและเป้าหมายที่สำคัญคือการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ชุมชนและสังคม ให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งโดยภาพรวมแล้ว การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรให้ความสำคัญกับการกำหนดหลักการร่วมของความยั่งยืน ดังนี้

1. ความยั่งยืนทางด้านนิเวศ (Ecological Sustainability) เป็นหลักการแรกที่ได้ชัดเจนหากมีการเปลี่ยนแปลงขึ้น ควรมีการคำนวณหาศักยภาพรองรับ (Carrying Capacity) จำนวนนักท่องเที่ยวที่ระบบนิเวศจะสามารถรองรับได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยให้วัดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมได้

2. ความยั่งยืนทางด้านสังคม (Social Sustainability) เป็นศักยภาพของชุมชนที่จะรองรับนักท่องเที่ยวหรือคนมาเยือนได้ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถที่จะดำรงความเป็นชุมชนเดิมอยู่ได้โดยไม่เกิดความขัดแย้งหรือปัญหาต่างๆ อันเกิดจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยว

3. ความยั่งยืนทางด้านวัฒนธรรม (Cultural Sustainability) เป็นสิ่งที่วัดและเห็นได้ยากในระยะสั้น หากแต่ค่อย ๆ ส่งผลกระทบต่อชุมชนในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงทางด้านโลกทัศน์วิถีชีวิตและการดำรงอยู่วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด แต่หลักการแห่งความยั่งยืนทางด้านวัฒนธรรมในที่นี้ หมายถึง ศักยภาพของชุมชนในการรับหรือปรับเปลี่ยนหรือคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของตนเองที่แตกต่างจากของผู้อื่น การแทรกซึมทางวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แต่ควรมีวิธีในการควบคุมวัฒนธรรมที่เป็นอันตรายต่อวัฒนธรรมเดิมและป้องกันมิให้เกิดการตัดแปลงวัฒนธรรมของชุมชนไปในทางที่เสื่อมลง

4. ความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Sustainability) หมายถึง การได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพียงพอกับการจัดการกับต้นทุน และการจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นด้านอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ความยั่งยืนด้านการศึกษา (Educational Element) หมายถึง การเรียนรู้ระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งที่แบ่งแยกระหว่างการท่องเที่ยวแบบเดิมกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ในส่วนของนักท่องเที่ยว หมายถึง การเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ๆ การปรับตัวของสภาพชุมชนกับสิ่งแวดล้อม และในส่วนของชุมชน หมายถึง การเรียนรู้ในการจัดการ การต้อนรับและรับมือกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยมีการประเมินผลกระทบต่อชุมชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

6. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Local Participation) แนวโน้มของการเปิดให้ชุมชนมีส่วนร่วม และเข้ามาจัดการกับการท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่ชัดเจนและสูงขึ้นเรื่อยๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงมุมมองจากชุมชนที่เป็นวัตถุประสงค์ทางการท่องเที่ยว เปลี่ยนเป็นให้ชุมชนมีส่วนกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว จัดรูปแบบการท่องเที่ยว และดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งก็คือ จุดเปลี่ยนระหว่างการท่องเที่ยวแบบเดิมกับการท่องเที่ยวแบบใหม่

ดังนั้น หากมีการตระหนักและให้ความสำคัญกับหลักการทั้ง 6 ด้านนี้แล้ว จะสามารถควบคุมการจัดการการท่องเที่ยวได้ทั้งระบบ และก่อให้เกิดความยั่งยืนตามมา

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องคำนึงถึงสำเร็จในทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งต้องรักษาและบูรณาการวัฒนธรรม และกระบวนการทางระบบนิเวศ โดยมีเป้าหมายให้สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ชุมชน และสังคม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

3. มาตรฐานโรงแรมใบไม้เขียว

ในการจัดทำมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจโรงแรม และการท่องเที่ยวของโครงการใบไม้เขียว ได้แบ่งการจัดการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ (มูลนิธิใบไม้สีเขียว, 2558: ออนไลน์)

1. การตรวจสอบการดำเนินงานที่จำเป็นทางด้านกฎหมายหรือไม่ ซึ่งหากผ่านขั้นตอนนี้จะได้รับประกาศนียบัตรรับรองการเข้าร่วมโครงการโรงแรมใบไม้สีเขียว (screening questionnaire)

2. การพิจารณาในเรื่องของความเหมาะสมของการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อม (qualifying questionnaire)

3. การตรวจสอบการปฏิบัติการทุกแผนกในการดำเนินธุรกิจ (grading questionnaire) โดยในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยคำถามรวม 18 หมวด (172 ข้อ) เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการตรวจสอบ พัฒนาการและความก้าวหน้าในการให้บริการของสถานประกอบการประกอบด้วย หมวดต่างๆ ดังต่อไปนี้

- หมวดที่ 1 นโยบายและการสื่อสาร
- หมวดที่ 2 การพัฒนาบุคลากร
- หมวดที่ 3 คณะกรรมการ
- หมวดที่ 4 เป้าหมาย และแผนปฏิบัติการ
- หมวดที่ 5 การจัดการของเสีย
- หมวดที่ 6 ประสิทธิภาพและการใช้พลังงาน
- หมวดที่ 7 ประสิทธิภาพการใช้น้ำ
- หมวดที่ 8 ครุภัณฑ์ และห้องอาหาร
- หมวดที่ 9 ห้องซักกรีด
- หมวดที่ 10 การจัดซื้อ
- หมวดที่ 11 คุณภาพอากาศภายในอาคาร มลพิษทางอากาศ และเสียง
- หมวดที่ 12 น้ำ และคุณภาพน้ำ
- หมวดที่ 13 สปาท และการนวดเพื่อสุขภาพ
- หมวดที่ 14 สถานที่ออกกำลังกาย สระว่ายน้ำ และกิจกรรมกลางแจ้ง
- หมวดที่ 15 ความปลอดภัยในโรงแรม
- หมวดที่ 16 ผลกระทบต่อระบบนิเวศ
- หมวดที่ 17 การมีส่วนร่วมกับชุมชน และองค์กรท้องถิ่น
- หมวดที่ 18 การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

คะแนนมาตรฐานของโรงแรมใบไม้เขียว เล่ม 1

น้อยกว่าร้อยละ 45.34	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว	จำนวน 1 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 45.34-55.89	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว	จำนวน 2 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 55.90-66.44	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว	จำนวน 3 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 66.45-77.99	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว	จำนวน 4 ใบ
มากกว่าร้อยละ 77.99	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว	จำนวน 5 ใบ

คะแนนมาตรฐานของโรงแรมใบไม้เขียว เล่ม 2

น้อยกว่าร้อยละ 52	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว	จำนวน 1 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 52-56.8	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว	จำนวน 2 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 56.9-61.7	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว	จำนวน 3 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 61.8-66.5	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว	จำนวน 4 ใบ
มากกว่าร้อยละ 66.5	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว	จำนวน 5 ใบ

จากความสำเร็จของมูลนิธิใบไม้เขียวในการสร้างมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่ยอมรับ ในกลุ่มผู้ประกอบการเหล่านั้นเล็งเห็นถึงความสำคัญและเริ่มหันมาตระหนักถึงการรับผิดชอบต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ซึ่งโครงการใบไม้เขียวนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการดำเนินงานมูลนิธิใบไม้เขียว ที่สร้างปรากฏการณ์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้บังเกิดเป็นรูปธรรม โดยมี 79 โรงแรมทั่วประเทศที่ได้รับเกียรติบัตรแห่งความสำเร็จด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้น จะเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ทำให้เห็นว่าความร่วมมือกันยกระดับการจัดการมาตรฐานด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของทุกองค์กร จะนำไปให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยให้ก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการดำเนินงานอย่างแท้จริง

4. มาตรฐาน 7 Greens

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในฐานะหน่วยงานหลักของชาติด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม และเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมาอย่างใกล้ชิด และดำเนินโครงการปฏิญญารักษาสิ่งแวดล้อมขึ้นเพื่อเป็นการแสดงจุดยืนและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยให้นานาชาติได้รับทราบ และเป็นช่องทางการตลาดที่เป็นทางเลือกของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและอยู่ในระดับบนมากขึ้น ทั้งนี้การดำเนินโครงการดังกล่าว ททท. ได้กำหนดแนวคิดในการปฏิบัติเรียกว่า แนวคิด 7 Greens (Seven Greens Concept) โดยแนวคิดนี้ถูกกำหนดตามองค์ประกอบต่างๆ ที่เป็นปัจจัยทางการท่องเที่ยว โดยมีนัยเชิงพฤติกรรม ในการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมและการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของผู้เกี่ยวข้องภาคส่วนต่างๆ ดังนี้ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2557: 131-134)

1. Green Heart: หัวใจสีเขียว

ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีการรับรู้และตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและการปรับตัวเพื่อรับมือกับภาวะโลกร้อนพร้อมมีการปฏิบัติเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม

แนวปฏิบัติ

- สร้างการรับรู้และความตระหนักถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อทรัพยากรท่องเที่ยว ทั้งทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- สร้างการรับรู้และความตระหนักเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อภาวะโลกร้อน รวมทั้งการปรับตัวเพื่อรับมือภาวะโลกร้อนและแนวทางปฏิบัติที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการปฏิบัติที่ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

2. Green Logistics: รูปแบบการเดินทางสีเขียว

วิธีเดินทางและรูปแบบการให้บริการในระบบการคมนาคมหรือการขนส่งทางบกทางการท่องเที่ยวจากแหล่งพำนัก/อาศัยไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม

แนวปฏิบัติ

- รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือเลือกใช้นานพาหนะที่ประหยัดพลังงานหรือใช้พลังงานทดแทนที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวจากที่พักอาศัยไปยังแหล่งท่องเที่ยว
- ผู้ประกอบการขนส่งทางการท่องเที่ยวทั้งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ รวมทั้งเครือข่ายธุรกิจปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสามารถลดการใช้พลังงานหรือใช้พลังงานทดแทน
- รัฐให้การส่งเสริมแก่ผู้ประกอบการขนส่งทางการท่องเที่ยวทั้งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ รวมทั้งเครือข่ายธุรกิจที่มีการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดการใช้พลังงานหรือใช้พลังงานทดแทนในรูปของภาษีและแรงจูงใจอื่นๆ

3. Green Attraction: แหล่งท่องเที่ยวสีเขียว

แหล่งท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาและบริการจัดการตามกรอบนโยบายที่สะท้อนถึงการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และมีปณิธานในการปกป้องและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

- มีการพัฒนาหรือปรับปรุงระบบการบริหารจัดการแหล่งและมีการปฏิบัติที่มุ่งเน้นการรักษาสิ่งแวดล้อมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- มีการปฏิบัติที่มุ่งเน้นการรักษา มรดกทางวัฒนธรรม และสร้างผลกระทบน้อยที่สุด
- มีการปฏิบัติที่มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้านสังคมและเศรษฐกิจแก่ชุมชนโดยรอบและเกิดผลกระทบน้อยที่สุด

4. Green Community: ชุมชนสีเขียว

แหล่งท่องเที่ยวชุมชนทั้งในเมือง และชนบทที่มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในทิศทางที่ยั่งยืนพร้อมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและวิถีชีวิตอันเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

แนวปฏิบัติ

- มีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้มีระบบการบริหารจัดการชุมชนและมีการปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- มีการปฏิบัติที่มุ่งเน้นการถ่ายทอด สืบสาน และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของท้องถิ่น
- มีการปฏิบัติที่มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสภาพสังคม และเศรษฐกิจของชุมชนโดยรวมและก่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด
- มีการต้อนรับและบริการต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวได้มาตรฐานและสะท้อนถึงความเป็นไทยที่ดี

5. Green Activity: กิจกรรมสีเขียว

กิจกรรมท่องเที่ยวที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่ให้ความเพลิดเพลินหรือสนุกสนาน ให้โอกาสในการเรียนรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยว โดยส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

แนวปฏิบัติ

- เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภทจัดให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่สอดคล้องกลมกลืนกับคุณค่าและความโดดเด่นของทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมมากที่สุดและสร้างผลกระทบน้อยที่สุด
- กิจกรรมท่องเที่ยวที่จัดให้มีขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท ให้ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และ/หรือวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยวได้มากที่สุด
- ผู้ประกอบการนำเที่ยวจัดรายการนำเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดการใช้พลังงาน หรือใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพหรือใช้พลังงานสะอาด
- มัคคุเทศก์อาชีพและมััคคุเทศก์ท้องถิ่นดำเนินกิจกรรมนำเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมตามกรอบจรรยาบรรณได้อย่างสูงสุด

6. Green Service: การบริการสีเขียว

รูปแบบการให้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวแขนงต่างๆ ที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวด้วยมาตรฐานคุณภาพที่ดี ควบคู่ไปกับการมีปณิธานและการดำเนินการรักษาสิ่งแวดล้อมพร้อมช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการให้บริการต่างๆ

แนวปฏิบัติ

- ผู้ประกอบการที่ให้บริการทางการท่องเที่ยวทุกแขนงมีการพัฒนาหรือปรับปรุงระบบการบริหารจัดการธุรกิจและการปฏิบัติที่มุ่งเน้นการรักษาสิ่งแวดล้อมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- ผู้ประกอบการที่ให้บริการทางการท่องเที่ยวทุกแขนงมีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อมรดกทางวัฒนธรรมและสร้างผลกระทบน้อยที่สุด
- ผู้ประกอบการที่ให้บริการทางการท่องเที่ยวทุกแขนงมีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้านสังคมและเศรษฐกิจแก่ชุมชนโดยรอบและสร้างผลกระทบน้อยที่สุด

7. Green Plus: ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

บุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรให้การสนับสนุนร่างกาย หรือสติปัญญา หรือบริจาคทุนทรัพย์ เพื่อร่วมมือดำเนินการในการปกป้องรักษาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ/หรือลดภัยคุกคามจากภาวะโลกร้อน รวมถึงการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

แนวปฏิบัติ

- บุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการรักษาหรือฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- จัดตั้งสำนักงาน “ภาคีสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยว” เพื่อเป็นศูนย์กลางประสานความร่วมมือ ระดมทุนทรัพย์และรับรองมาตรฐานทางการท่องเที่ยว
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและค้นคว้าออกแบบสิ่งประดิษฐ์ ที่สามารถใช้สนับสนุนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูหรือรักษาสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการท่องเที่ยว
- จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนในด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5. วัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

ประวัติเมืองเชียงราย

เมื่อปีพุทธศักราช 1802 หลังจากพ่อขุนเม็งรายขึ้นครองราชย์สมบัติที่เมืองหิรัญนครเงินยาง สืบต่อจากพระราชบิดาแล้ว พระองค์ได้ให้หาเจ้าผู้ครองนครทั้งหลายไปถวายบังคม เมืองใดแข็งข้อไม่ยอมอ่อนน้อมแต่โดยดี ก็ส่งกองทัพออกไปปราบปราม ปลดเจ้าผู้ครองเสียแล้วแต่งตั้งขุนนางขึ้นรั้งเมือง นับแต่นั้นมาหัวเมืองทั้งหลายก็พากันอ่อนน้อมยอมเป็นเมืองขึ้นแต่โดยดี

หลังจากรวบรวมหัวเมืองฝ่ายเหนือได้แล้ว จึงเสด็จไปประทับอยู่ ณ เมืองลาวกู่เต้า ซึ่งบังเอิญช่างมวงคลของพ่อขุนเม็งรายพลัดไป พระองค์จึงเสด็จตามช่างไปถึงดอยจอมทอง ที่ริมแม่น้ำกก (ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านพักประมาณ 200 เมตร) ทรงเห็นภูมิประเทศเป็นชัยภูมิดีจึงทรงสร้างพระนครขึ้นไว้ที่นั่นและทรงขนานนามว่า “เมืองเชียงราย” (มनु นันทมนตรี. 2536)

อาณาเขตและที่ตั้ง จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศไทย มีเนื้อที่ 11,878.66 ตารางกิโลเมตร อาณาเขตด้านทิศเหนือติดต่อกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า ทิศตะวันออกติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีทิวเขาหลวงพระบางและแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดพะเยา และทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดเชียงใหม่ตัวจังหวัดตั้งอยู่บริเวณแม่น้ำกก มีระยะห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 829 กิโลเมตร

ภูมิประเทศเป็นที่ราบระหว่างภูเขา อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 394 เมตร ลักษณะพื้นที่เป็นท้องกระทะขนานไปกับถนนพหลโยธินมีพื้นที่ราบใช้เพาะปลูกประมาณร้อยละ 30.7 พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับซับซ้อน

จังหวัดเชียงรายแบ่งการปกครองภูมิภาคออกเป็น 18 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอพาน อำเภอแม่จัน อำเภอเทิง อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงของ อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอป่าแดด อำเภอเวียงชัย อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเวียงแก่น อำเภอขุนตาล อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ลาว อำเภอเวียงเชียงรุ้ง และอำเภอดอยหลวง

วัฒนธรรมท้องถิ่น

แนวคิดการปกป้องและอนุรักษ์ มรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม เริ่มขึ้นตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 1 จากเหตุการณ์การสร้างเขื่อนอัสวาล ในประเทศอียิปต์ ทำให้น้ำท่วมหุบเขาที่มีวิหารอะบูซิมเบล เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่า ในปี พ.ศ. 2502 ยูเนสโก หรือ องค์การว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO) ร่วมมือกับรัฐบาลอียิปต์และรัฐบาลซูดาน ในการรื้อถอนและโยกย้ายวิหารดังกล่าวไปยังที่สูง และประกอบขึ้นใหม่ให้เหมือนเดิม จากนั้นจึงมีการผลักดันอนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือจากนานาชาติที่จะปกป้องสถานที่อันล้ำค่าจากทั่วโลก เพื่อเป็นการบ่งบอกถึงคุณค่าของสิ่งที่มีมนุษยชาติ หรือธรรมชาติได้สร้างขึ้นมา และควรที่จะปกป้องสิ่งเหล่านั้น ให้ตกทอดไปสู่คนรุ่นหลัง ในปี พ.ศ.2515 ยูเนสโกจึงได้คัดเลือกสถานที่ที่มีความสำคัญอันล้ำค่าทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมแล้วกำหนดให้เป็น “มรดกโลก” และสหภาพนานาชาติว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources หรือ World Conservative Union : IUCN) ได้มีข้อเสนอในทำนองเดียวกันและมีข้อตกลงร่วมกันในการประชุมใหญ่สหประชาชาติที่กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลก เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2530 ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานที่ที่เป็น “มรดกโลก” ถึง 5 แห่ง ได้แก่ 1.อุทยานประวัติศาสตร์

พระนครหรืออยุธยา 2. อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร 3. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร-ห้วยขาแข้ง เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ 4. แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ 5. ผืนป่าดงพญาเย็น เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ ดังจะเห็นได้ว่ามีหลายประเทศได้พยายามสร้างจิตสำนึก ให้ความสำคัญของการดูแลรักษา และตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริง ไม่เพียงแต่ดูแลรักษาเพื่อมุ่งผลทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวเท่านั้น

จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559 ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม สมดุล และยั่งยืน” ในส่วนแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2555 – 2559 ของกรมการท่องเที่ยว (2555) ก็มีความสอดคล้องในส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ว่า จะพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว เพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเอเชีย โดยมีพันธกิจที่ส่งเสริมคือการพัฒนา ยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว บริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลและยั่งยืน และมีเป้าหมายด้านพัฒนาประเทศไทยให้มีบทบาท และภาพลักษณ์ที่โดดเด่นด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย รวมถึงมีเครือข่ายพันธมิตรด้านการท่องเที่ยว ซึ่งมีการกำหนดกลยุทธ์เพื่อสนับสนุนเป้าหมายโดย 1) พัฒนาความร่วมมือการท่องเที่ยวตามพันธกรณีระหว่างประเทศ 2) ริเริ่ม ผลักดันภารกิจ และกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Connectivity) และพัฒนาความโดดเด่นด้านคุณภาพการท่องเที่ยว 3) สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้ในระดับประเทศ

ประเทศไทยรับเอาวัฒนธรรมอินเดีย จีน ขอม และอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้ามา ทำให้เรามีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน เช่นการให้ความเคารพแก่บรรพบุรุษ การให้ความเคารพผู้อาวุโสกว่า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันในสังคม (กฎชนก สุขสถิตย์. 2555: 205) รวมถึงหนังสือ และงานวิจัยที่เล่าถึงความเป็นมาของวัฒนธรรมที่งดงาม เป็นเอกลักษณ์ ในบางส่วนก็ชี้ให้เห็นถึงกระแสความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นกับวัฒนธรรมล้านนา รวบรวมปัญหาที่ชี้ให้เห็นถึงกำลังเปลี่ยนแปลงทางด้านธรรมชาติ ป่าไม้ และประเพณี วัฒนธรรมอันดีงานของท้องถิ่นว่ามีสาเหตุมาจาก การเจริญเติบโตของสังคมเมืองได้ขยายวงกว้างมีการพัฒนาสิ่งก่อสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย รวมถึงพาหนะที่วิ่งบนท้องถนน เกิดการจราจรติดขัด มีอุบัติเหตุเพิ่มขึ้น ส่วนด้านวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดคือภาษา มีเด็กล้านนาจำนวนไม่น้อยที่พูดภาษา “ก่าเมือง” หรือ “คำเมือง” ไม่ได้ เหตุผลด้วยว่าผู้ใหญ่หวังผลในด้านสังคมอาชีพการงาน แต่สาระสำคัญของการรักษาวัฒนธรรมได้กำลังถูกรุกราน

ไพโรจน์ สาสิทธิ์ (2549) ได้กล่าวว่า คำว่า “ล้านนา” หมายถึงที่นาจำนวนล้านแปลง ว่าเป็นอาณาบริเวณที่ประกอบไปด้วยกลุ่มเมืองต่างๆ บริเวณภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย และมีพื้นที่บางส่วนของรัฐฉานของประเทศพม่า สิบสองปันนาของประเทศจีน หลวงพระบางของประเทศลาว และบางส่วนของประเทศเวียดนาม ส่วนเมื่อพูดถึง “ล้านนา” ในประเทศไทยในปัจจุบันจะประกอบไปด้วยพื้นที่จังหวัดลำพูน ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน ซึ่งเดิมมีความหลากหลายเผ่าที่อยู่กระจัดกระจายกัน ทั้งเม็ง มอญ ขอม เขมร ลัวะ ละว้า ซ่า ซ้อย ลาว แต่ชนเผ่าที่มีบทบาทเด่นที่สุดคือชาวลัวะ หรือ ลวะ หรือที่รู้จักกันในนามผีตองเหลือง ซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้ก้าวเข้าสู่วัฒนธรรมเมือง โดยการแต่งกายของผู้ชายเป็นการเปลือยอก นุ่งผ้าเตี่ยว วัฒนธรรมการสักหมึกดำตามความเชื่อเรื่องการป้องกันภัยจากสัตว์ร้ายและภูติผีปีศาจ เมื่อเข้าสู่ระบบสังคมเมืองก็เกิดการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัย แต่คนล้านนา หรือที่มักจะถูกเรียกตัวเองว่า “คนเมือง” ยังคงรักเหง้า ความเป็นมา เอกลักษณ์มรดกทางวัฒนธรรมอีกหลายอย่างที่สืบทอดจนมาถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จาก

1. สถาปัตยกรรมสิ่งปลูกสร้าง ที่อยู่อาศัย และสิ่งของเครื่องใช้ ลักษณะ รูปแบบของเรือนต่างๆ ในล้านนามีหลากหลายรูปแบบ เช่น ตูบติดดิน ตูบหมาแหงน ตูบหย่างร่างเรื่อ ตูบพื้นหลองข้าว เรือน 2 หลัง เรือนผาก เรือนหลังควบ เรือนไม้จริง เรือนเครื่องไม้จริง และเรือนไม้บัว เป็นต้น (ศรีเลา เกษพรหม. 2538: 66-71) เรือนของชาวล้านนานิยมสร้างหลังคาสองหลัง (หลังใหญ่และหลังเล็ก) ติดกัน หลังคามีบันลมไขว้ที่ตกทอดจากอดีตมาถึงปัจจุบัน คือ “กาแล” ซึ่งในอดีตเปรียบเสมือนการทำสัญลักษณ์การเป็นเจ้าของบ้าน หรือบ้านเลขที่ ในยุคที่ยังมีการล่าสัตว์ป่าเอามาเลี้ยงชีพ แล้วนำเขาสัตว์ติดยอดหลังคาบ้านเพื่อแสดงถึงความกล้าหาญ และบางทฤษฎีก็กล่าวว่าเป็นเครื่องหมายแสดงฐานะทางสังคม รวมถึงการบูชาสัตว์ที่ตนฆ่าเพื่อป้องกันวิญญาณมารบกวน และให้สัตว์เหล่านั้นคุ้มครองไม่ให้เกิดความชั่วร้ายภายในบ้าน เมื่อก้าวสู่ระบบสังคมเมืองเขาสัตว์เหล่านี้ได้กลายเป็นแผ่นไม้ไขว้กัน ที่ติดไว้บนหลังคาบ้าน นอกจากนี้ มาลา คำจันทร์ (2551) กวีซีไรต์คนเมืองผู้หลงใหลภูมิปัญญาล้านนาที่กำลังจะสูญหายไป ได้เขียนหนังสือที่รวบรวมภูมิปัญญา และศิลปวัฒนธรรมชาวล้านนา ได้กล่าวถึงสิ่งของเครื่องใช้ของคนเมือง ไว้ดังนี้ “ร้านน้ำ” หรือ “ฮ้านน้ำ” เป็นหิ้งสำหรับวางหม้อน้ำดื่มจะตั้งอยู่บริเวณหน้าบ้านพร้อมกระบวยตักน้ำ มีไว้เพื่อคนที่สัญจรผ่านไปมา หากกระหายน้ำก็สามารถแวะดื่มได้โดยไม่ต้องขออนุญาต เป็นการแสดงถึงความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันของคนในสังคม เป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งที่อาจยังพบเห็นได้ตามชนบท “น้ำตันพระเจ้า” ใช้สำหรับใส่น้ำถวายพระพุทธรูป “สลุง” ภาชนะทรงมะนาวตัดผ่าครึ่ง ก้นสอบปากผายเล็กน้อยมักทำจากเงินใช้ในพิธีกรรมที่สำคัญหรือศาสนา “ขันคำ” คือพานสีทองทำมาจากไม้ลงรักปิดทองไว้ใช้สอยในงานพระศาสนาเท่านั้น

2. ดนตรี เครื่องดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของล้านนาได้แก่ สะล้อ (สะล้อเป็นเครื่องสี่มีลักษณะคล้ายซอ) ซึ่ง กลองปู่เจ้า กลองสะบัดชัย กลองปู่จา กลองมอญเซิง พิณเบ็ญ เป็แน เป็นต้น ส่วนคำว่า “ซอ” (แม่โขงโพสต์. 2549: 102) เป็นการขับลำนำชนิดหนึ่งพร้อมการบรรเลงเพลง ซึ่งมีถ้อยคำสัมผัสกันเป็นคำคล้องจอง เรียกว่า “คำซอ” หรือ “ขับซอ” ไม่ได้หมายถึงชนิดของเครื่องดนตรีแต่อย่างใด

3. การแต่งกาย ผู้หญิงเดิมนิยมนุ่งผ้าชิ้นลายขวาง เรียกว่า ชิ้นดำ ยาวถึงตาตุ่ม ส่วนผ้าชิ้นตีนจก ไว้สวมใส่สำหรับโอกาสพิเศษ ผ้าคัล่องคอหรือหมี่เฉียงไม่นิยมสวมเสื้อ ผู้ชายนุ่งโจงกระเบน ไม่สวมเสื้อ ซึ่งหลังจากได้รับวัฒนธรรมตะวันตกก็เริ่มมีรูปแบบเครื่องแต่งกายที่เรียกว่า ล้านนาประยุกต์ คือผู้หญิงนุ่งชิ้นลายขวาง สวมเสื้อคอกลมแขนกระบอกติดกระดุมด้านหน้าหรือมีระบายตามขอบเสื้อ ใช้ผ้าสีสดใส ทัดดอกเอื้องสีเหลืองที่มวยผม สำหรับผู้ชายมีรูปแบบการแต่งกายที่ได้รับความนิยมจนถึงปัจจุบัน คือ การนุ่งเตี่ยวสะดอและเสื้อหม้อฮ่อม นอกจากนี้การทอผ้าฝ้าย หรือผ้าไหม ก็เป็นกระบวนการทางสังคมของผู้หญิงที่ทำสืบทอดกัน โดยใช้สืตามธรรมชาติ ด้วยวิธีย้อมแบบโบราณสีที่ได้นำมาจากต้นไม้และสมุนไพรต่าง ๆ (วิมล จิโรจพันธ์; และคณะ. 2551: 157-158)

4. อาหาร การประกอบอาหารค่อนข้างเรียบง่าย โดยใช้วิธี ปิ้ง ย่าง จี่ หมก แกง นึ่ง คั่ว มากกว่าการเจียวหรือการทอด น้ำพริกนิยมรับประทานกับผักหนึ่ง หรือผักสด แกงไม้ใส่กะทิ ไม่นิยมบริโภคสัตว์ใหญ่ (ยกเว้นงานพิธีต่าง ๆ) ส่วนอาหารที่มาจากผลผสมผสานมาจากวัฒนธรรมอื่นได้แก่ แคนหมู หนั๋งพอง น้ำหนั๋ง น้ำพริกอ่อนจากไทใหญ่ แกงฮังเลแบบพม่า ข้าวซอยที่ถูกประยุกต์จนกลายมาเป็นอาหารของชาวล้านนา (เส้นหมี่เหลืองจากจีน เครื่องเทศจากอินเดีย ราวกะทิแบบมอญ มีหัวหอมและผักดองแบบอิสลาม) การสร้างเอกลักษณ์อีกอย่างที่สอดคล้องกับอาหารนั้นคือ การกินแบบใหม่ที่เรียกว่า “การกินขันโตก” ขันโตก เป็นสำรับใส่อาหารที่ใช้ภายในครัวเรือน หรือใช้ใส่อาหารประเคนพระสงฆ์ในงานพิธี แต่ในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนขนาดขันโตกให้สามารถวางภาชนะใส่อาหารได้มากขึ้น

5. ประเพณี เดิมชาวล้านนาส่วนใหญ่มีความเชื่อ และนับถือผี ปัจจุบันพิธีกรรมหรือประเพณีบางอย่างได้เลือนหายไป แต่ประเพณีบางอย่างนำกลับมาใหม่ ซึ่งประเพณีดั้งเดิมที่ยังคงอยู่ถึงปัจจุบัน ได้แก่ วันสงกรานต์ปีใหม่ คือช่วงกลางเดือนเมษายนของทุกปี วันสังขารล่อง เป็นวันสุดท้ายของปีเก่า ปัจจุบันกำหนดเป็นวันที่ 13 เมษายนของทุกปี วันเนาหรือวันเนา คือวันที่ 14 เมษายน เป็นวันที่อยู่ระหว่างปีเก่ากับปีใหม่ วันพญาวัน เป็นวันเถลิงศก หรือวันขึ้นปีใหม่ ซึ่งปัจจุบันคือวันที่ 15 เมษายนของทุกปี วันปากปี เป็นวันที่สองของปีใหม่ เป็นการเดินทางไปดำหัวขอพรจากผู้เฒ่าผู้แก่ ประเพณีการตานก๋วยสลาก จัดประมาณกลางพรรษาหลังจากจำพรรษาเรียบร้อยแล้ว เป็นการนำข้าวสารอาหารแห้งใส่ชะลอมถวายแด่พระสงฆ์ เพื่อเป็นการทำบุญให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ประเพณีตานธรรมและตั้งธรรมหลวง นิยมทำหลังจากวันออกพรรษา ตานธรรม คือการถวายคัมภีร์พระธรรมไบลาน ส่วนใหญ่เป็นชาดกคำสอนในพุทธศาสนา ส่วนการตั้งธรรมหลวง คือ การเทศน์มหาชาติทั้งหมด 13 กัณฑ์นั่นเอง ประเพณีปอยหลวง เป็นการจัดงานฉลองสมโภชน้อย่างใหญ่โตเมื่อมีการก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ เช่นอาคาร วิหาร โบสถ์ หอไตร กุฏิ กำแพงวัด เป็นต้น นิยมจัดในช่วงหน้าแล้งหรือการว่างเว้นจากฤดูการเพาะปลูก

6. ประชาคมอาเซียน

ประเทศไทยเป็น 1 ใน 5 ของสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งอาเซียนมีบทบาทที่โดดเด่น มาโดยตลอด โดยประเทศไทยได้เป็นประธานอาเซียนในปี พ.ศ. 2551- 2552 และเป็นผู้ผลักดันประเด็นให้มีในกฎบัตรอาเซียน และอีกประเด็นหนึ่งคือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียนระหว่างปี พ.ศ. 2551-2552 ซึ่งเป็นช่วงที่กฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ และทำให้เห็นการพัฒนาหลายอย่างที่มาจากการปรับตัวของประเทศสมาชิกในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เป้าหมายตามกฎบัตรอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม ในหมวดว่าด้วยวัตถุประสงค์และหลักการของอาเซียน ดังนี้ (สุรินทร์ พิศสุวรรณ. 2552)

1. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้แน่ใจว่าในภูมิภาคมีการคุ้มครองสภาพแวดล้อม ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตของประชาชน

2. เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยผ่านความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างพลังประชาชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ประชาคมอาเซียน

3. เพื่อเพิ่มพูนความเป็นอยู่ที่ดีและการดำรงชีวิตของประชาชนด้วยการให้ประชาชนมีโอกาสที่ทัดเทียมกันในการเข้าถึงการพัฒนามนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม

4. เพื่อส่งเสริมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางซึ่งทุกภาคส่วนของสังคมได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากกระบวนการรวมตัวและการสร้างประชาคมอาเซียน

5. เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียนโดยผ่านการส่งเสริมความสำนึกถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมรดกของภูมิภาคยิ่งขึ้น

หลังจากกระแสประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) กลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion Economic Corridors : GMS) พื้นที่เศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง คนไทยอาจได้ยินคำว่า “อีสต์-เวสต์คอร์ริดอร์ส” หรือ “นอร์ธ-เซาธ์คอร์ริดอร์ส” บ่อยมากขึ้น โครงการที่มีชื่อลงท้ายว่า “คอร์ริดอร์ส” (corridors) เหล่านี้คือเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อระหว่างเมืองสำคัญๆ ในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง (GMS) ประกอบด้วย 6 ประเทศ คือ ไทย จีน (มณฑลยูนนาน) เวียดนาม กัมพูชา ลาว พม่า กลุ่มประเทศเหล่านี้มีประชากรรวมกัน 250 ล้านคน มีพื้นที่รวมกัน 2.3 ล้านตารางกิโลเมตร (เทียบได้กับยุโรปตะวันตก) มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ และเป็นภูมิภาคสำคัญทางภูมิรัฐศาสตร์ ของเอเชีย ชื่อเต็มๆ ของโครงการนี้คือ GMS Economic Corridors หรือแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการค้า การลงทุนในภูมิภาคนี้ โครงการนี้ได้รับเงินอุดหนุนจาก ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย หรือ ADB (Asian Development Bank) ในการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานหลายแขนง โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมทางถนน แต่ก็รวมถึงระบบไฟฟ้า โทรคมนาคม สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย โครงการเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 1998 ในที่ประชุมรัฐมนตรีของประเทศลุ่มน้ำโขงที่มะนิลา และประเทศไทยได้ลงนามในกรอบความร่วมมือตั้งแต่ปี 2535

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ได้แบ่งส่วนของเส้นทางการคมนาคมใน GMS Economic Corridors ออกเป็น 3 ส่วนตามภูมิภาค ได้แก่

1. North-South Economic Corridor
2. East/West Economic Corridor
3. Southern Economic Corridor

ซึ่งในแต่ละส่วนจะมีเส้นทางย่อยๆ ของตัวเอง (ที่น่าสนใจก็คือเส้นทางเกือบทุกเส้นทางผ่านประเทศไทย) มีรายละเอียด ดังนี้

1. North-South Economic Corridor

เส้นทางนี้เป็นเส้นทางหลักของ GMS Economic Corridors โดยจะเน้นการเชื่อมต่อจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน) เข้ากับภูมิภาคแหลมทองผ่านถนนในแนวเหนือ-ใต้ จุดเริ่มต้นของถนนในแนวเหนือ-ใต้ คือ เมืองคุนหมิง ส่วนจุดปลายจะแยกเป็นสองสายคือประเทศไทย และประเทศเวียดนาม เส้นทางในกลุ่มเหนือ-ใต้ แบ่งออกเป็น 3 เส้นทางย่อย ดังนี้

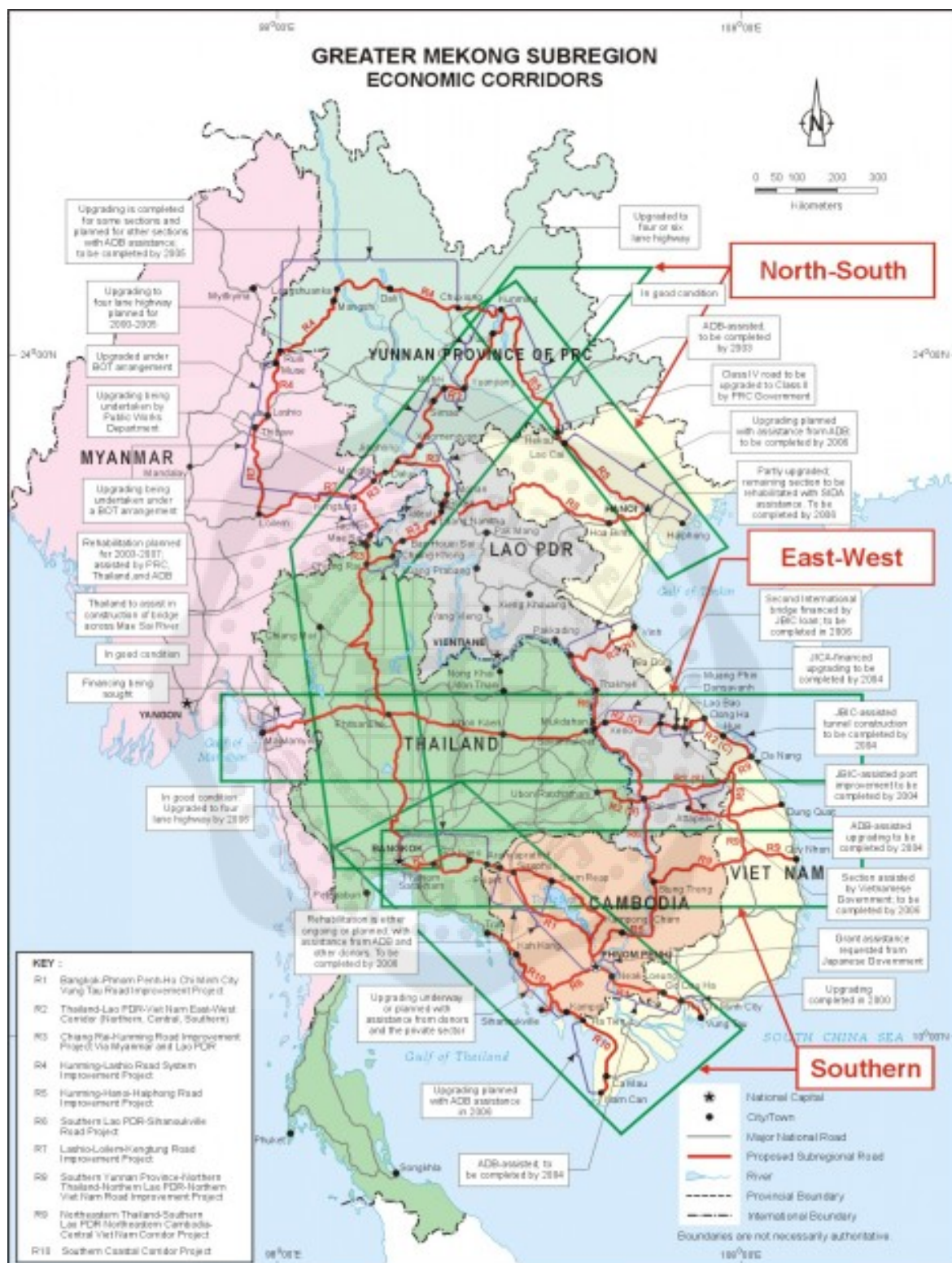
1.1 เส้นทางตะวันตก (Western Subcorridor) เริ่มจากคุนหมิง มายังเชียงใหม่และลงมาที่กรุงเทพฯ โดยมีส่วนที่ผ่านลาวและพม่าเล็กน้อย

1.2 เส้นทางสายกลาง (Central Subcorridor) เริ่มจากคุนหมิงแต่ไปสิ้นสุดที่ฮานอย เมืองหลวงของเวียดนาม โดยจะเชื่อมต่อกับทางหลวงสายเอเชีย A1 ที่วิ่งในทิศเหนือ-ใต้ ของประเทศเวียดนามที่เมืองฮานอย

1.3 เส้นทางสายตะวันออก (Eastern Subcorridor) เริ่มจากเมืองหนานหนิง ในมณฑลกวางสี (Guangxi) ของประเทศจีนมายังเมืองฮานอย โดยเลือกได้ว่าจะเป็นทางเลียบชายทะเลหรือเส้นทางในทวีป

เส้นทางสายตะวันตก (Western Subcorridors: R3) เส้นทางที่สำคัญคือสายตะวันตก ซึ่งเชื่อมต่อกับประเทศจีนตอนใต้กับกรุงเทพฯ มีรหัสเส้นทาง R3 แบ่งเป็นเส้นทางย่อยทางตะวันออก (R3E) ที่ผ่านประเทศลาว และเส้นทางย่อยทางตะวันตก (R3W) ที่ผ่านพม่า

เส้นทางสาย R3E ส่วนของกรุงเทพฯ – เชียงราย ยาว 830 กิโลเมตร นั้นเป็นทาง 4 เลนหมดแล้ว (ข้อมูลจากกระทรวงคมนาคม เดือนธันวาคม 2010) ยังเหลือส่วนของจังหวัดเชียงราย ไปยัง อำเภอเชียงของ (ซึ่งอยู่ติดกับพรมแดน) ยาว 115 กิโลเมตร ยังเป็นเส้นทาง 2 เลนอยู่ และยังคงสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่อำเภอเชียงของ ซึ่งไทยและจีนร่วมสร้าง ส่วนเส้นทางในประเทศลาว 228 กิโลเมตรนั้นเสร็จแล้ว โดยได้รับเงินอุดหนุนจาก ADB ไทยและจีนเส้นทาง R3W ในส่วนของประเทศไทยคือ กรุงเทพฯ-แม่สายและสะพานข้ามแม่น้ำสาย เสร็จสมบูรณ์หมดแล้ว มูลค่าการค้าตามแนวชายแดนในเส้นทาง R3 (ภาพจาก ADB) เส้นทาง R3 จะช่วยให้การค้าตามแนวชายแดนเพิ่มขึ้นอีกมาก โดยเฉพาะเขต “สี่เหลี่ยมมรกต” ระหว่างไทย-ลาว-พม่า-จีน เพิ่มขึ้น

ภาพประกอบ 6 ภาพรวมของ GMS Economic Corridors

ที่มา: Siam Intelligence. (2556). รู้จักเส้นทางเศรษฐกิจสายอาเซียน GMS Economic Corridors. (ออนไลน์).

ภาพประกอบ 7 เส้นทาง North-South Corridors

ที่มา: Siam Intelligence. (2556). รู้จักเส้นทางเศรษฐกิจสายอาเซียน *GMS Economic Corridors*. (ออนไลน์).

ภาพประกอบ 8 ภาพขยายเส้นทาง R3 ส่วนที่อยู่นอกประเทศไทย

ที่มา: Siam Intelligence. (2556). รู้จักเส้นทางเศรษฐกิจสายอาเซียน *GMS Economic Corridors*. (ออนไลน์).

2. East-West Economic Corridor (EWEC)

เส้นทางที่สองแนวตะวันออก-ตะวันตก เป็นการ “ตัดขวาง” เชื่อมระหว่างสองมหาสมุทรคือ มหาสมุทรแปซิฟิกทางตะวันออก และมหาสมุทรอินเดียทางตะวันตก เส้นทางกลุ่ม EWEC มีเส้นเดียว ไม่มีเส้นย่อย จุดเริ่มต้นคือเมืองดานังในเวียดนาม (ซึ่งเป็นเมืองท่าสำคัญของเวียดนาม) ตัดผ่านลาวและไทย มายังเมืองเมะละแหม่ง หรือเมะละไย (Mawlamyine) ในพม่า ซึ่งสอดคล้องกับจิราวัต รัตนไพฑูรย์ชัย สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) (2556: ออนไลน์) กล่าวว่า นับตั้งแต่พม่าเป็นประเทศและอาณิสต์ของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ ส่งผลให้เศรษฐกิจพม่าขยายตัวอย่างต่อเนื่อง สร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในพม่ามากขึ้น ในบรรดาธุรกิจที่มีศักยภาพการลงทุนในพม่า ธุรกิจท่องเที่ยวนับเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนในช่วงระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมาถือเป็นปีทองของภาค

การท่องเที่ยวของพม่าอย่างแท้จริง ปี 2551 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ 193,000 คน เพิ่มขึ้นเป็น 391,000 คนในปี 2554 เฉลี่ยร้อยละ 26.5 ต่อปี ในช่วงระหว่างปี 2552-2554 และในปี 2555 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเยือนพม่ากว่า 1 ล้านคน สร้างรายได้กว่า 534 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 16,020 ล้านบาท) ซึ่งเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 67 นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าพม่า ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากเอเชีย ได้แก่ จีน ไทย มาเลเซีย เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น ซึ่งมีประมาณร้อยละ 66.4 โดยผ่านด่านที่เมืองท่องเที่ยวสำคัญอย่างย่างกุ้ง มัณฑะเลย์ และพุกาม มีระยะเวลาเฉลี่ยของการเข้าพักคือ 11 วันและมีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ทั้งนี้ไม่รวมนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ข้ามชายแดนการที่พม่าปิดประเทศมานาน ส่งผลให้พม่าเป็นประเทศที่มรดกความโดดเด่น ในเรื่อง การมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมในเชิงพุทธศาสนา ปัจจัยบวกที่สนับสนุนความนำลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวพม่า นั้น มีหลายประการ เป็นต้นว่า รัฐบาลพม่ามีนโยบายเพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ด้านการท่องเที่ยว อาทิ การสนับสนุนแพ็คเกจทัวร์ในหลายเมืองของประเทศในราคาประหยัดการให้บริการขอวีซ่าผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (E-Visa) การเร่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่การเปิดสายการบินและเส้นทางบินใหม่

3. Southern Economic Corridor (SEC)

เส้นทางสายสุดท้าย เชื่อมต่อระหว่างไทย-กัมพูชา-เวียดนาม แบ่งเป็น 4 เส้นทางย่อย เรียงตามแนวนล่าง

3.1 เส้นทางสายกลาง (Central Subcorridor) เริ่มจากกรุงเทพฯ ผ่านพนมเปญ ไปยังไฮจิมีन्हซิติ์ และสุดที่เมืองหวุงเต่าหรือวังเทา (Vang Tau) ริมชายทะเลเวียดนาม

3.2 เส้นทางสายเหนือ (Northern Subcorridor) เริ่มจากกรุงเทพฯ ไปยังอรัญประเทศ (ส่วนนี้จะเส้นทางเดียวกับเส้นทางสายกลาง) แต่เมื่อเข้าเขตกัมพูชาแล้วจะแยกขึ้นเหนือ ผ่านเสียมเรียบ และไปสุดที่เมือง Quy Nhon ทางตอนกลางของเวียดนาม

3.3 เส้นทางเลียบบชายฝั่งด้านใต้ (Southern Coastal Subcorridor) เริ่มจากกรุงเทพฯ ผ่านทางภาคตะวันออกของไทยเลียบบอ่าวไทย มาออกที่ จ.ตราด ข้ามมายังเกาะกงของกัมพูชา และไปสุดที่ปลายแหลมของเวียดนามที่เมือง Nam Can

3.4 เส้นทางเชื่อมภายในทวีป (Intercorridor Link) เป็นเส้นทางแนวตั้งผ่านกัมพูชาและลาว โดยจะเชื่อมเส้นทาง 3 เส้นก่อนหน้า (และเส้นทางหลักสาย East-West) ในแนวตั้ง

รัฐบาลได้กำหนดเป้าหมายให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้เศรษฐกิจขยายตัวให้ได้ร้อยละ 7 ต่อปี ดังนั้นจึงเร่งการพัฒนาบุคลากร สถานที่ท่องเที่ยว ระบบคมนาคมขนส่ง และการโรงแรมเมืองที่นำลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น ย่างกุ้ง หงสาวดี พุกาม มัณฑะเลย์ ทะเลสาบอินเล สามเหลี่ยมทองคำ เมาะละแหม่งเมืองตากอากาศชายทะเล เกาะสอง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และส่งเสริมสุขภาพ เมืองตานต่วยที่มีหาดงาปาลีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อเมืองพินอูห์วิน เมืองตากอากาศในอดีตของชาวอังกฤษ มีสภาพอากาศที่ดีคล้ายยุโรป

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญคือจำนวนโรงแรมและที่พัก เนื่องจากในช่วงปี 2556-2558 นี้พม่าจะเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมสุดยอดอาเซียน การแข่งขันซีเกมส์และการประชุมที่เกี่ยวข้องอื่นๆ คาดว่าความต้องการที่พักจะสูงขึ้น จำเป็นต้องเพิ่มจำนวนโรงแรมที่พักให้เพียงพอต่อความต้องการและรองรับการเติบโตในอนาคต โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวในเดือน พ.ย. เป็นต้นไป จนถึงเดือน มี.ค. ปีถัดไปห้องพักในโรงแรมที่ได้มาตรฐานไม่เพียงพอต่อความต้องการ จากข้อมูลของทางกรมการพม่าระบุว่า ปัจจุบันพม่ามีโรงแรมที่ต่างชาติลงทุนมากกว่า 36 แห่งซึ่งบางส่วนกำลังอยู่ในระหว่างก่อสร้าง มีห้องพักทั้งสิ้น 28,291 ห้อง ในจำนวนนี้ 8,000 ห้องอยู่ในนครย่างกุ้ง ซึ่งได้มาตรฐานสากลเพียง 1 ใน 4 โดยเขตโรงแรมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตั้งอยู่ในกรุงเนปิดอร์ ย่างกุ้ง มัณฑะเลย์ พะโค ยะไข่ เมาะละหม่ง พุกาม ตองยี ซองตา สามเหลี่ยมทองคำ และเวงชอง ซึ่งทางการพม่าวางแผนที่จะเพิ่มจำนวนเขตโรงแรมที่พักและร่วมพัฒนาโครงการโรงแรมให้ได้มาตรฐานสากลกับบริษัทต่างชาติพม่าที่ยังขาดโรงแรมที่มีคุณภาพดีและให้บริการครบวงจร เช่น สปา ฟิตเนส และร้านขายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ซึ่งนักลงทุนไทยมีความชำนาญอยู่แล้ว

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. (2556). กล่าวไว้ว่าตัวเลขที่น่าสนใจจาก องค์การการท่องเที่ยวโลกหรือ World Tourism Organization ที่ออกมาเปิดเผยว่า ปีที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวเดินทางกระจายไปทั่วโลก 980 ล้านคน ในจำนวนนี้มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวในแถบเอเชียแปซิฟิก 217.1 ล้านคน และเข้ามาในแถบอาเซียน 77.1 ล้านคน ประเด็นสนใจอยู่ที่ว่า นักท่องเที่ยวในจำนวนนี้เดินทางเข้ามาพักผ่อนในประเทศไทยไม่มากนักเพียง 19,230,430 คน โดยมีค่าใช้จ่ายทั้งหมด 776,217 ล้านบาท องค์การการท่องเที่ยวโลกได้พยากรณ์ไว้ว่า ในอีก 8 ปีข้างหน้า คือปี พ.ศ.2563 หรือ ค.ศ.2020 คนทั้งโลกจะพากันเดินทางท่องเที่ยวแบบก้าวกระโดดถึง 1.6 พันล้านคน โดยไปกระจุกตัวกันอยู่ที่เอเชียแปซิฟิกประมาณ 400 ล้านคน แบ่งมาให้อาเซียน 160-200 ล้านคน โดยการทำนายเป็นการบอกว่า นักท่องเที่ยวจะเพิ่มสูงขึ้นกว่าปี ค.ศ.2015 หรือ พ.ศ.2558 ที่อาเซียนได้ประกาศจะจับมือถือเป็นหนึ่งเดียวกัน เพราะในปี 2558 ประเมินกันว่าจะมีนักท่องเที่ยวเข้าสู่กลุ่มประเทศอาเซียน 120 ล้านคนแน่นอน การรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนจะสำเร็จหรือไม่ หากเป็นอย่างที่ WTO ทำนายไว้ว่าอาเซียนก็จะได้ชื่อว่าเป็นยักษ์ตัวใหญ่อีกตัวหนึ่งของโลกด้วยประเทศไทยมีประชากรรวมกว่า 600 ล้านคน จัดอยู่ 1 ใน 10 ของประชากรโลกที่เดียว สิ่งนี้ทำให้มองได้ว่าประเทศไทยเราจะกลายเป็นฐานของการค้าขายกับตลาดอื่นๆ นอกภูมิภาคขึ้นมาทันที เพราะเมืองไทยมีข้อได้เปรียบในด้านมาตรฐานบริการที่คุ้มค่าเงิน และมีภาพลักษณ์ที่ดี ซึ่ง สุรพล เสวตเศรณี อดีตผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ยอมรับว่าหากอัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตรงนี้จะเป็นจุดสนใจของนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาแข่งขันในด้านการลงทุน ส่งผลต่อผู้ประกอบการท้องถิ่นที่ขาดทักษะ ประสบการณ์ และที่ต้องระวังเป็นอย่างยิ่งก็คือ การแย่งกันใช้ทรัพยากร อีกทั้งระบบสาธารณสุขปโภคที่เรามีอยู่ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งหามาตรการรับมือกับปรากฏการณ์นี้อย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการซึ่งกว่า 70% เป็นผู้ประกอบการรายย่อยที่ต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรง

แต่ขณะเดียวกันเราต้องเร่งแข่งชิงความได้เปรียบเสียก่อน ด้วยจุดแข็งเรื่องธรรมชาติที่สวยงาม คนไทยใจดี มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ มีประวัติศาสตร์น่าสนใจ นับรวมไปถึงอาหารไทยที่ชาวโลกกำลังนิยมชมชอบ ดังนั้นเมืองไทยจึงต้องเตรียมเลือกเสนอขายการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมมากกว่าอย่างอื่น เพราะนักท่องเที่ยวทั่วโลกกำลังสนใจในเรื่องนี้ ย้อนไปในอดีตตลอดระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา ททท. ได้จับมือกับกลุ่มสมาชิกอาเซียน เพื่อดำเนินงานด้านการตลาด และสิ่งแวดล้อมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง อาทิ การนำเสนอขายอาเซียนในงานส่งเสริมการขายระดับโลกที่เบอร์ลิน และลอนดอนเป็นประจำทุกปี การจัดการรวมนักท่องเที่ยวเชื่อมโยงเพื่อนบ้าน การประสานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มน้ำโขง และอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง การพัฒนาเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ในอนาคตเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ททท. ได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ไว้ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน หัวใจสำคัญคือทำให้ความรู้ด้านการตลาดสมัยใหม่กับผู้ประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการทำตลาดเชิงรุกแทนการรับ ใช้นวัตกรรมทางการตลาดผสมผสานเทคโนโลยีสารสนเทศกับพันธมิตร บริบทที่ต้องเน้น คือการคงบทบาทความเป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยว ที่ไทยได้รับเป็นประธานคณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสารท่องเที่ยวอาเซียน ตั้งแต่ปีที่ผ่านมาถึงปีนี้ รวมถึงการเตรียมทำแผนกลยุทธ์ตลาดเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เน้นบทวิเคราะห์ความก้าวหน้าของตลาด

นอกจากนี้ ทวีพันธ์ จันทนจุลกะ ผู้แทนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า เมื่อทุกประเทศในอาเซียนต้องเปิดประตูเสรีทางการค้า ทุกประเทศก็จะต้องปฏิบัติตามนักลงทุนพาณิชย์ 1 ต่างชาติ เทียบได้กับนักลงทุนของชาติตนเอง นอกจากนี้ก็ต้องพร้อมที่จะลดหรือยกเลิกกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าบริการซึ่งกันและกัน เช่น จำนวนผู้ให้บริการ ปริมาณการให้บริการ รวมถึงมูลค่าบริการที่เพิ่มขึ้น และสัดส่วนการถือหุ้นในนิติบุคคลที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 สำหรับการบริการสาขาท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยโรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจนำเที่ยว บริการมัคคุเทศก์ ก็มีข้อกำหนดภายใต้กรอบอาเซียน อย่างเช่นต่างชาติจะเข้ามาตั้งบริษัทนำเที่ยวในบ้านเรา ผู้บริหารเกินกึ่งหนึ่งต้องเป็นคนไทย ในส่วนของระดับปฏิบัติการต่างๆ ก็มีการกำหนดไว้ชัดเจนว่าหากเป็นระดับบริหารจะต้องผ่านงานในประเทศของตนมาก่อนหน้าก็ปี โดยมีหน่วยงานต้นสังกัดรับรอง ขณะเดียวกัน ทุกประเทศก็ต้องมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการรับรองมาตรฐานวิชาชีพท่องเที่ยว ซึ่งได้มาจากผู้แทนภาครัฐ เอกชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณสมบัติตามมาตรฐานอาเซียน และออกวุฒิบัตรประกอบการทำงานให้

เส้นทาง R3A ถนน AEC เชื่อมโยงอาเซียนเข้าด้วยกัน การรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคงไม่สัมฤทธิ์ผลถ้าระบบการขนส่งหรือโลจิสติกส์สมบูรณ์ คือถ้าผลิตสินค้าชิ้นหนึ่งจะเอาไปขายในเวียดนาม ต้องโดยสารเครื่องบินอย่างเดียวก็คงขาดทุน ผู้ส่งออกส่วนใหญ่จึงนิยมใช้การขนส่งทางเรือเป็นหลัก เพราะเสียค่าขนส่งน้อย แต่ข้อเสียคือการขนส่งทางเรือใช้เวลาเดินทางนานหลายวัน ไม่เหมาะกับสินค้าบางชนิด เช่น อาหาร ผัก ผลไม้ ฯลฯ การขนส่งทางบก จึงเป็นวิธีที่

น่าสนใจมากที่สุดค่าใช้จ่ายปานกลาง และใช้ระยะเวลาไม่มากนัก ปัจจุบันมีเส้นทางสายหนึ่งซึ่งน่าสนใจมาก ชื่อว่า เส้นทาง R3A ซึ่งเส้นทางนี้เชื่อมจากประเทศไทย (อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย) เข้าบ้านห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว (สปป. ลาว) ไปยังสิบสองปันนา เชียงรุ่ง คุณหมิง (ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน) สภาพเส้นทางค่อนข้างดี เพราะรถยังวิ่งไม่มาก มีเพียงบางช่วงที่เป็นหลุมเป็นบ่อเพราะใช้วัสดุก่อสร้างคุณภาพต่ำ เนื่องจากถนนเส้นนี้ค่อนข้างยาว ผู้รับเหมาหลายบริษัทแบ่งสัมปทานกันไป สภาพของถนนจึงขึ้นอยู่กับจรรยาบรรณของผู้รับเหมา แต่ในภาพรวมดีสาเหตุที่ถนนเส้นนี้ถูกคาดหวังให้เป็นถนนเศรษฐกิจสายสำคัญเพราะรถบรรทุกสามารถขนส่งสินค้าวิ่งผ่านจากประเทศไทยไปถึงประเทศจีน

ความโดดเด่นของ R3A นอกจากจะเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าแล้ว ยังเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่น่าสนใจ เพราะตลอดสองข้างทางเต็มไปด้วยวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น จึงไม่แปลกที่จะมีนักท่องเที่ยวจากสิงคโปร์ เกาหลี ไปกว่านซื้อที่ดิน ใน สปป.ลาว สร้างโรงแรม รีสอร์ท สนามกอล์ฟ สำหรับพักผ่อน รวมถึงจุดพักของคนขับรถบรรทุก ในทางกลับกันหากเดินทางมาจากจีนโดยเส้นทาง R3A ผ่าน สปป. ลาวเข้าอำเภอเชียงของ จ.เชียงราย ก็สามารถผ่านประเทศไทย ล่องใต้ ออกมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฯลฯ ซึ่งรัฐบาลไทย-จีน ดำเนินการเรื่องนี้ร่วมกันมานานโดยสนับสนุนการลงทุนคนละครึ่งหรือประเทศละ 812 ล้านบาท ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงบริเวณอำเภอเชียงของ จ.เชียงรายกับบ้านห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น 1.6 พันล้านบาท ตามหมายกำหนดน่าจะเสร็จในปี 2552 แต่สถานการณ์การเมืองไทยไม่นิ่ง กรอบเวลาเลยขยายมาเรื่อย ๆ คาดว่าน่าจะเสร็จในปี 2556 หรือทันการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558แน่นอน วิธีการนำรถข้ามแม่น้ำโขงคือการขับ ลงเรือ แล้วไปขึ้นที่ฝั่งลาว ขับต่อไปได้เลย หากสะพานข้ามแม่น้ำโขงเชียงของห้วยทรายแล้วเสร็จ จะถือเป็นสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 จากก่อนหน้านี้ที่มีสะพานข้ามโขงแล้ว 3 แห่ง ได้แก่ หลวงคาย-เวียงจันทน์ มุกดาหาร-สุวรรณเขต นครพนม-คาวมูล อาณิสร์ของสะพานข้ามโขงแห่งนี้ทำให้ที่ดินในอำเภอเชียงของสูงขึ้นหลายเท่าตัว

สรุปก็คือเส้นทาง R3A คือเส้นทางขนส่งสินค้า และเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่สมบูรณ์แบบที่สุดเส้นหนึ่ง ในการเชื่อมต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเข้าด้วยกันถือเป็นเส้นทางเศรษฐกิจสายสำคัญอย่างแท้จริง (องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. 2556)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น การรองรับประชาคมอาเซียน โดยมีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นการศึกษาต่างๆ ทั้งประเด็นด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มาตรฐานโรงแรมเพื่อสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวในประเทศกลุ่มอาเซียน ดังนี้

ฉันทนา วิริยเวชกุล (2553: 103-107) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ในการเรียนการสอน เรื่องภาวะโลกร้อนระดับบัณฑิตศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการจัดการความรู้ดังกล่าวควรประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ 1.การกำหนดความรู้ (Knowledge Identification) 2.การสืบค้นความรู้ (Knowledge Capture) 3.การสร้างความรู้ (Knowledge Construction) 4.การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storing) 5.การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) 6.การประเมินผลความรู้ (Knowledge Evaluation) ซึ่งหากผู้สอนจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นกระบวนการ การพัฒนาองค์กรจะก้าวไปอย่างรวดเร็ว

รักษ์พงศ์ วงศาโรจน์ และคนอื่นๆ (2552: 183-195) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนา ธุรกิจจัดบริการการท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศ กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยได้มีการสรุปผลการจัดการธุรกิจจัดบริการการท่องเที่ยวใน มิติต่าง 1) ลักษณะของธุรกิจการท่องเที่ยว จ.เชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีหน้าที่บริการมากกว่าการทำ หน้าที่ตัวแทนขายสินค้าและบริการการท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจบริการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีประสบการณ์ มากกว่า 5 ปี สะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจน่าจะได้รับผลตอบแทนที่น่าพึงพอใจ โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรป รองลงมาเป็น อเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน ออสเตรเลีย ตามลำดับ ผู้ประกอบการได้ให้ความคิดเห็นถึงแนวโน้มนักท่องเที่ยวกลุ่มหลังนี้ว่า อาจนำความวุ่นวาย เสื่อม โทรมต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว ทำให้ต้องสูญเสียนักท่องเที่ยวที่มีมูลค่าการใช้จ่ายและให้ความสำคัญ กับเรื่องสิ่งแวดล้อมสูงอย่างนักท่องเที่ยวชาวยุโรปไป ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจจัดบริการการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ มีความตระหนักถึงแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนร้อยละ 68.49 2) จริยธรรมของ ธุรกิจจัดบริการการท่องเที่ยวใน จ.เชียงใหม่ ในด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการจัดการ พบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เพราะมีผลสืบเนื่องต่อโครงสร้างรายได้ของกิจการ ส่วนในด้านเศรษฐกิจและการจัดการผู้ประกอบการ มองว่าเป็นผลทางอ้อมได้รับผลกระทบค่อนข้างต่ำ 3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่สนับสนุน การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของธุรกิจจัดบริการท่องเที่ยว จ.เชียงใหม่ ได้ให้ความสำคัญในการ พัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวตามแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนอยู่ที่ระดับปานกลาง ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ การคัดเลือกโปรแกรมการท่องเที่ยว การวางแผน การดำเนินการ และหลังการ ดำเนินการเนื่องจากมีความพร้อมหลายประการในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ได้แก่ 1. ความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบการ และพนักงานในการส่งเสริม พัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน 2. การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3. ใช้จ่ายเวลาและต้นทุนสูงในการได้มาซึ่งข้อมูลในการใช้ ประเมินผลกระทบจากโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในปัจจุบัน 4. ความต้องการของนักท่องเที่ยว 4) การบริหารจัดการองค์กรที่สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของธุรกิจจัดบริการการ ท่องเที่ยวใน จ.เชียงใหม่ พบว่าผู้ประกอบการที่มีสัดส่วนกำไรสูง มีระดับการปฏิบัติตามแนวทางการ บริหารองค์กรด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สูงกว่าผู้ประกอบการที่ไม่ได้บริหาร องค์กรในลักษณะดังกล่าว 5) การจัดการโซ่อุปทานตามแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของ ธุรกิจจัดบริการการท่องเที่ยวใน จ. เชียงใหม่ พบว่าการจัดการโซ่อุปทานที่สอดคล้องกับแนวคิดการ

พัฒนาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับทุกภาคส่วน คือ นักท่องเที่ยว ผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจที่พัก ธุรกิจบริการอาหาร ธุรกิจขนส่ง และธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก มีปัญหาแลอุปสรรคในการขาดแคลนธุรกิจระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว และมีอำนาจการต่อรองน้อย แต่เมื่อพิจารณาผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตามโซ่อุปทานพบว่าผู้ประกอบการนั้นมีผลกำไรสูงกว่า อีกทั้งยังเป็นการร่วมมือกับนักท่องเที่ยวในการรักษาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม 6) การจัดการเครือข่ายวิสาหกิจจัดบริการการท่องเที่ยวตามแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของธุรกิจจัดบริการการท่องเที่ยวใน จ.เชียงใหม่พบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญในการเชื่อมโยงเครือข่ายซึ่งกันและกันในระดับกลาง แต่ทั้งนี้ในด้านของหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามาเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบในภารกิจนี้ยังไม่มีความชัดเจน และยังมีปัจจัยในด้านภาพลักษณ์ของธุรกิจ และความไม่ซื่อสัตย์ของผู้ประกอบการรายอื่นที่ผลต่อการสร้างเครือข่าย

ยศ สันตสมบัติ และคณะ (2547) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมและการจัดการทรัพยากร โดยมีพื้นที่ศึกษาคือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่า มีความสวยงามทางธรรมชาติ และมีกลุ่มชาติพันธุ์บนที่สูง ทำให้มีวัฒนธรรม วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีที่หลากหลาย จากการศึกษาพบว่า ปัญหาความด้อยพัฒนาและความเป็นคนชายขอบ จึงถูกกระทำให้กลายเป็น”ผู้ถูกเที่ยว” ส่วนปัญหาพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ที่การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน การจัดการทรัพยากร การฟื้นฟูจิตสำนึกการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศักดิ์ศรีทางชาติพันธุ์ และวัฒนธรรม รวมถึงการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวบ้าน การกระจายรายได้ให้ทั่วถึงและเป็นธรรม สิ่งเหล่านี้จะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนหันมาอนุรักษ์และพัฒนาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฉกาจ ราชบุรี (2551: 81-86) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสถานภาพการเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่าการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นักท่องเที่ยวจะได้รับข่าวสารจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ การบอกเล่า สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการแนะนำให้รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งใหม่ และยังส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจต่อคุณสมบัติการเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างแท้จริง ในด้านรูปแบบและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่มักเดินทางเป็นหมู่คณะ โดยใช้รถยนต์เป็นพาหนะ และใช้เวลาในการท่องเที่ยวประมาณ 3-4 วัน และเลือกไกด์ท้องถิ่นนำเที่ยว ที่พักแรมจะเลือกการกางเต็นท์ การกำจัดขยะ นักท่องเที่ยวจะรวบรวมและนำขยะมาทิ้งยังบริเวณที่จัดให้ สินค้าที่ระลึกนิยมซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองในท้องถิ่นโดยเฉพาะกิจกรรมที่สนใจคือ การถ่ายรูป บันทึกเทป บันทึกเสียงธรรมชาติ ด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับเจตคติ หรือคุณสมบัติการเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างแท้จริงนั้นพบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อเจตคติของนักท่องเที่ยว แต่ปัจจัยด้านรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับเจตคติ และคุณสมบัติการเป็นนักท่องเที่ยว

เกิดชาย ช่วยบำรุง (2551) เชียงรายรำลึก: ฐานรากสู่นาคตการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน” พบว่า ปัญหาจากการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย มีผลกระทบทั้งแง่บวกและแง่ลบต่อพื้นที่และชุมชน ผลกระทบที่เกิดขึ้นมีทั้งเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและฐานทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ การเกิดผลกระทบแง่ลบมีความจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการจัดการดูแลอย่างเป็นระบบ มีการบูรณาการงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน และเร่งสร้างต้นแบบ การประสานความร่วมมือของรัฐ ชุมชน ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถจัดการและป้องกันผลกระทบแง่ลบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การท่องเที่ยวในเชียงรายมีปัจจัยก่อผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ด้วยกัน 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ และปัจจัยด้านการกระทำของมนุษย์ ทั้ง 2 ปัจจัยนี้ก่อให้เกิดปัญหาสำคัญตามมาอีกมาก โดยแต่ละปัญหามีต้นเหตุหรือที่มาจาก 4 มูลเหตุสำคัญ ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากนักท่องเที่ยว ปัญหาจากเจ้าของพื้นที่ ปัญหาจากผู้ประกอบการหรือนักลงทุน ปัญหาจากผู้ให้บริการและปัญหาด้านระบบการจัดการ

ธมกร ธาราศรีสุทธิ (2554: 81-83) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาการท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนตลาดน้ำท่าคา ผลจากการศึกษาพบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวส่งผลด้านบวกในระดับสูง ด้านเศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาที่มีความเจริญมากขึ้น การคมนาคม การสื่อสารสะดวกรวดเร็วขึ้น ประชาชนมีโอกาทำงาน มีรายได้และมีศักยภาพด้านการเงินที่ดีขึ้น ส่วนการพัฒนาการท่องเที่ยวส่งผลด้านลบในระดับ ปานกลาง คือด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้มีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นในชุมชนและลำคลอง ปัญหามลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง นอกจากนี้ผลทางด้านลบของเศรษฐกิจ และสังคม พบว่าทำให้เกิดปัญหาสินค้าราคาแพง ไม่มีการควบคุมราคาสินค้าให้เหมาะสม เกิดความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในชุมชน ประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญในการรักษาสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตดั้งเดิม เพื่อเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

ทวีป ศิริรัศมี และเพชรวรรณ สุขหมื่น (2550) ได้จัดทำชุดโครงการนโยบายและแผนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการศึกษาภาพรวมการท่องเที่ยวชายแดนไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย การท่องเที่ยวชายแดนไทย-กัมพูชา 2 เรื่อง การท่องเที่ยวไทย-ลาว 2 เรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลในประเทศไทย 1 เรื่อง และการวิเคราะห์เส้นทางการบินต้นทุนต่ำเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน 1 เรื่อง ขณะนั้นประเทศไทยมีเป้าหมายผลักดันให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Tourism Hub of Asia) เป็นการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจพร้อมกับการพัฒนาสังคม คือเป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่และมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้น ประเทศไทยมีความได้เปรียบทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ และทรัพยากรธรรมชาติ และโบราณสถานมีเอกลักษณ์ความเป็นไทย ประเพณีวัฒนธรรมที่งดงาม วิถีชีวิต ความมีไมตรีจิตที่เป็นจุดแข็งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย จากการวิจัยดังกล่าวมีข้อสังเกตถึงการสนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวชายแดนไทย-มาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีจำนวนสถิติของนักท่องเที่ยวสูงสุด ในทุก ๆ ปี

ด้วยเหตุด้านความปลอดภัย ส่วนการท่องเที่ยวชายแดนไทย-พม่ามีลักษณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปประเทศพม่าเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นการเสียเงินตราต่างประเทศ และยังพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางไปพม่าเพื่อหาเส้นทางทำธุรกิจชายแดน และการท่องเที่ยวชายแดนไทย-กัมพูชา ได้มีการนำเสนอรายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อปรับเปลี่ยนศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้สูงขึ้น และการท่องเที่ยวชายแดนไทย-ลาว พบว่าศักยภาพและโอกาสด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง แต่ในการพัฒนาของพื้นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาได้เต็มศักยภาพที่มีอยู่

มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด และคณะ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรม การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวตลาดใหม่ (เน้นจีน และเกาหลีใต้) และตลาดเดิม (เน้นญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฝรั่งเศส และเยอรมนี) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย และผลการศึกษาดังต่อไปนี้ 1) ด้านการรับรู้ ภาพลักษณ์ รูปแบบและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ยุโรปและจีนในประเทศไทย 2) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและการตัดสินใจเที่ยวตามกรอบแนวคิด Destination Image/ Service or Trip quality and Perceived Values, Satisfaction, Destination Loyalty ของนักท่องเที่ยวตลาดใหม่ (เน้นจีนและเอเชีย) และตลาดเดิม (เน้นยุโรป) รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรม การท่องเที่ยวของทั้งสองตลาดในประเทศไทย 3) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ พฤติกรรมการท่องเที่ยวตั้งแต่ก่อนการท่องเที่ยว ระหว่างการท่องเที่ยว หลังการท่องเที่ยว และ พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ทั้ง 3 วัตถุประสงค์พบว่า นักท่องเที่ยวจีนส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาแบบกรุ๊ปทัวร์ ในขณะที่นักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ จะเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์การเดินทางมาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ โดยเมื่อ เปรียบเทียบความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวตลาดใหม่ และตลาดเดิม พบว่านักท่องเที่ยวญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฝรั่งเศส และเยอรมนี มีความพึงพอใจการท่องเที่ยวประเทศไทยสูงกว่านักท่องเที่ยวจีน และเกาหลี โดยนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น ถือได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวเอเชียที่มั่นคงมากที่สุดของประเทศไทย และจากแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุดังกล่าว พบว่าภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวมีอิทธิพล โดยอ้อมต่อความจงรักภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยวผ่านความพึงพอใจ และคุณค่าที่ได้รับ หรืออาจกล่าว ได้ว่าการปรับระดับภาพลักษณ์ที่ดีมีผลให้นักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง หรือแนะนำให้ผู้อื่น มาท่องเที่ยวประเทศไทย นอกจากนี้ผลของการศึกษายังพบว่านักท่องเที่ยวญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และ เยอรมนี พึงพอใจกับบรรยากาศของความเป็นไทย วิถีความเป็นไทย ผู้คน คุณภาพการให้บริการ แบบไทย ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่สำคัญที่สุดที่ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติคิด/นึกถึงเมื่อกล่าวถึงการมา ท่องเที่ยวในประเทศไทย 4) ศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์ รูปแบบและพฤติกรรมท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวที่มาเยือนประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง : กัมพูชา ลาว และเวียดนาม จาก การศึกษาพบว่าประเทศที่มีภาพลักษณ์ที่ชัดเจนที่สุดคือประเทศกัมพูชา โดยเมื่อพูดถึงประเทศนี้ นักท่องเที่ยวมักจะนึกถึงนครวัดเป็นสำคัญ รวมถึงภาพลักษณ์ของประเทศที่ผ่านสมรภูมิของ สงครามฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ซึ่งเป็นที่จดจำของหลายๆ คน รองลงมาเป็นภาพลักษณ์ประเทศลาว คือ จุดแข็งของคนลาวซึ่งนักท่องเที่ยวชื่นชมในลักษณะของผู้คนที่มีความมีน้ำใจไมตรี มีมิตรภาพที่งดงาม มีวิถีชีวิตที่ผ่อนคลายไม่เร่งรีบเหมือนดังที่เกิดขึ้นในเกือบทุกเมืองใหญ่ๆ ทั่วโลก อีกทั้งสภาพ

บ้านเมืองยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงมากนัก ธรรมชาติยังคงความบริสุทธิ์ และค่าครองชีพก็ไม่แพงเกินไป สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมต่อภาพลักษณ์ ของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สำหรับเวียดนามถึงแม้จะมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายมากกว่า แต่ความหลากหลายดังกล่าวกลับสร้างความคลุมเครือหากจะให้นักท่องเที่ยวเลือกความโดดเด่นเพียงประการเดียวที่เป็นภาพลักษณ์ของประเทศนี้ เหมือนกับกัมพูชาและลาว แต่ในด้านความพึงพอใจจากการมาเยือนทั้งสามประเทศนี้แล้ว ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจสูงกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้ก่อนการเดินทางมาท่องเที่ยว

กรวรรณ สังขกร และคณะ (2555) การศึกษาทัศนคติของคนในท้องถิ่นต่อ พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติของคนในท้องถิ่นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของผลกระทบจากการท่องเที่ยวกับการสนับสนุนการท่องเที่ยวของคนในท้องถิ่น โดยดูจากผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม พื้นที่การศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เมืองพัทยา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยว ผลจากการศึกษาพบว่า คนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับ ขนาด และคุณลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกันของการพัฒนา มีผลต่อการรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน อิทธิพลของการรับรู้ที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวก็มีขนาดและทิศทางที่แตกต่างกันอีกด้วย เช่น คนท้องถิ่นใน จังหวัดภูเก็ต ให้ความสำคัญต่อผลกระทบด้านวัฒนธรรม คนท้องถิ่นใน จ.เชียงใหม่ มองผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ คนเมืองพัทยาให้ความสำคัญด้านเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก และ คนท้องถิ่นใน อำเภอปาย คำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมเป็นอันดับแรกในการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งความแตกต่างนี้ทำให้การวางนโยบายในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันไป เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีบริบทที่แตกต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานและคนท้องถิ่นควรร่วมมือกันกำหนดและวางแผนหรือนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน ซึ่งอาจนำมาสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายในท้องถิ่นได้

Millar, M.; Baloglu, M. (2011) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เข้าพักที่มีต่อลักษณะห้องที่เป็นสีเขียว พบว่า กลุ่มตัวอย่างคือนักธุรกิจและนักท่องเที่ยวจำนวน 571 คนเพื่อ ตรวจสอบคุณลักษณะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ผู้เข้าพักจะแสวงหาในห้องพักของโรงแรม โดยใช้การวิเคราะห์ร่วมกันของการรวมกลุ่มของคุณลักษณะ 7 ห้องพักที่โรงแรม การศึกษาพบว่ามีคุณลักษณะเดียวที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือกลุ่มตัวอย่างนี้ถูกรับรองให้เป็นโรงแรมสีเขียว (เช่น LEED) ผู้ตอบแบบสอบถามเหล่านี้ก็มีการสนับสนุนว่าห้องพักมีตู้รีฟิลแชมพู หลอดไฟประหยัดพลังงานและผ้าขนหนูและผ้าลินินที่โรงแรมที่พักรับนโยบายนำมาใช้ใหม่ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังชื่นชมความคิดเรื่องคีย์การ์ดที่จะควบคุมการใช้พลังงานทั้งหมดในห้องพัก ผู้ตอบแบบสอบถามค่อนข้างน้อยเห็นว่าพวกเขาจะต้องจ่ายมากขึ้นที่จะอยู่ในห้อง "พักสีเขียว" จากการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเพียงคนเดียวที่แสดงให้เห็นความตั้งใจที่จะอยู่ในห้องสีเขียว จะไม่พักในห้องพักแบบทั่วไป

Mishra, P.P. (2016) ได้ศึกษาเรื่อง ทำอย่างไรโรงแรมจึงจะเป็นสีเขียว ซึ่งเป็นการหาแนวทางการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมในกรุงเทพฯ การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าโรงแรมในกรุงเทพฯ มีการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม แต่ผู้ประกอบการยังไม่ต้องการที่จะประนีประนอมกับความสะอาดสบายของผู้เข้าพัก โรงแรมมีความพยายามจะเป็นส่วนหนึ่งของความคิดของโรงแรมไปไม่สีเขียว (กรีนลิฟ) ซึ่งโรงแรมคิดว่าเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายและเป็นแรง ผลักดันสำหรับการปฏิบัติของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการคิดว่ากระบวนการยังเป็นอุปสรรคจากการศึกษาพบว่าโรงแรมทั้งหมดมีการดำเนินกิจกรรมการตลาดที่แตกต่างกัน พวกเขาให้คำแนะนำแก่ผู้เข้าพักในเรื่องประเพณีท้องถิ่นและวิถีชีวิต ทุกโรงแรมมีความเข้าใจที่แตกต่างกันเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และยอมรับว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจะประสบความสำเร็จได้โรงแรมจะต้องเริ่มดำเนินการในเรื่องสิ่งแวดล้อมแนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมโรงแรมจะมีแรงดันมากขึ้นโดยการออกกฎหมายของรัฐบาลในการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม อีกทั้งรู้ว่าจะต้องดำเนินการกับสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ที่จะต้องปกป้องความเป็นอยู่ของชุมชนและเห็นด้วยที่โรงแรมมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและในระดับโลก ซึ่งสิ่งที่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรม คือความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 44) ประหยัดค่าใช้จ่าย(ร้อยละ 35) พนักงานและการรับรู้ของชุมชน (ร้อยละ 22) และภาพลักษณ์ของโรงแรม (ร้อยละ 4)โรงแรมยังระบุอุปสรรคหลักในการจัดการสิ่งแวดล้อมคือการขาดการสนับสนุนจากฝ่ายอื่นๆ (ร้อยละ 35) โดยมีข้อจำกัดงบประมาณ (ร้อยละ 26) และการขาดความรู้ (ร้อยละ 8) โรงแรมมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและได้รับการฝึกพนักงานให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ริไซเคิลของเสีย (96 เปอร์เซ็นต์) การสนับสนุนผู้ที่จะเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 96) และนำกลับมาใช้ผ้าขนหนูผ้า (96 เปอร์เซ็นต์) พวกเขาใช้หลอดไฟประหยัดพลังงาน (ร้อยละ 91) ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าให้มีประสิทธิภาพพลังงาน (ร้อยละ 87) ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 87) พวกเขาผู้จัดการที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 87) และสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นในการที่โรงแรมตั้งอยู่ (ร้อยละ 86) ซื่อในจำนวนมากเพื่อลดบรรจุดัชนี (ร้อยละ 78) และการหมักอาหารเหลือ (ร้อยละ 78) พวกเขาใช้ฝักบัว / อ่างล้างจาน (61 เปอร์เซ็นต์) และติดตั้งล้างห้องน้ำ (ร้อยละ 48) นอกจากนี้ยังมีการปฏิบัติอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่นไม่มีเครื่องปรับอากาศ (ร้อยละ 22) การติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์ระบบน้ำร้อน (ร้อยละ 17) ได้รับการสนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของเงินสดหรือชนิด (ร้อยละ 26) และส่งโปรแกรมการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมไปหน่วยงานคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (EPA) (ร้อยละ 30) โรงแรมยังถูกถามการใช้การจัดการกับเศษอาหาร ส่วนใหญ่ขายมันให้กับฟาร์มหมู บางคนบริจาคเงินให้แก่วัดในบริเวณใกล้เคียงคนจรจัดท้องถิ่น โรงแรมส่วนใหญ่มีระบบบำบัดน้ำเสียพวกเขาทำความสะอาดน้ำใช้และใช้งานได้อีกครั้งในพื้นที่สวน นอกจากนี้งานวิจัยยังระบุว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่ควรสร้างความขัดแย้งระหว่างคนและโรงแรม การพัฒนาที่ยั่งยืนในการท่องเที่ยวควรจะรวมถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนทางสังคมอย่างยั่งยืนวัฒนธรรมยั่งยืนทางเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบการศึกษาและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น

Nelson A. B. (2014) ได้ศึกษาเรื่อง คุณสมบัติของผู้เข้าพักโรงแรมสีเขียว พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญมากขึ้นในอุตสาหกรรมบริการการดำเนินงานได้รับความสนใจมากขึ้น จากอุตสาหกรรมโรงแรม เป็นผลให้แบรนด์โรงแรมที่สำคัญ เช่น โรงแรมสตาร์วูด (Starwood) ได้เริ่มต้นโครงการด้านสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาและการดำเนินงาน ผู้ประกอบการต้องเข้าใจวิธีการวางตำแหน่งของโรงแรมและดึงดูดลูกค้าที่เหมาะสมการศึกษาแบ่งกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็นโทนสีเขียวแล้วกำหนดค่าสำหรับข้อเสนอโรงแรมในรูปของผลิตภัณฑ์และบริการและการรับรู้ประโยชน์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามแสวงหา ผลที่ได้จะเน้นความสำคัญของทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อมในการคาดการณ์ของพฤติกรรมผู้บริโภคสีเขียว ผลปรากฏว่า เจตสีของผู้บริโภคสีเขียวมีความแตกต่างและมีเหตุผลที่แตกต่างกันในแง่ของบุคคลและลักษณะรูปแบบพฤติกรรมและแนะนำการกำหนดเป้าหมายของกลยุทธ์ที่เฉพาะเจาะจงโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้บริโภคสีเขียวเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพในการดึงดูดและรักษาผู้เข้าพักได้

Melissa, A. B.; Eric A.D.; Pamela A. W. (2013) ได้ศึกษาเรื่อง ทัศนคติการมีส่วนร่วมและพฤติกรรมของผู้เข้าพักในโรงแรมสีเขียว พบว่า ความรู้ความเข้าใจของลูกค้ามีความต้องการและมีส่วนร่วมในกิจกรรมสีเขียวสามารถนำไปสู่การออกแบบองค์กรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้เข้าพักให้ความสำคัญกับการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากที่สุดในความตั้งใจที่จะเข้าพักในโรงแรมสีเขียว ประการที่สองระบุว่าปัญหาและอุปสรรคที่ลูกค้ามีส่วนร่วมคือ ความไม่สะดวกต่อการรับรู้ของการตัดค่าใช้จ่ายและการลดลงของฟุ่มเฟือยทั้งหมดซึ่งส่งผลกระทบต่อความตั้งใจของผู้บริโภคที่จะเข้าพักที่โรงแรมสีเขียวหรือการจ่ายเพิ่มเติมสำหรับห้องพักในโรงแรม ประการที่สามผลปรากฏว่าลูกค้าเชื่อว่าโรงแรมควรจะมีการปฏิบัติที่เป็นสีเขียวบางอย่าง แต่ไม่ได้คิดว่ามันเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะเข้าพักในโรงแรมที่ยังคงดำเนินการสีเขียว ประการที่สี่ผลพบว่าลูกค้าประพฤติตินด้วยความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นกว่าที่บ้านพวกเขา ท่ามกลางผลกระทบของการค้นพบเหล่านี้เป็นความคิดที่ว่าผู้ประกอบการโรงแรม จะต้องมีการสื่อสารและจะต้องลดความกังวลผู้เข้าพักโดยให้ความรู้แก่ลูกค้าเกี่ยวกับการเพิ่มความสะดวกสบายในการเข้าพักในโรงแรมที่พักรักสีเขียวและการลดลงของการรับรู้ค่าใช้จ่าย

Enz, C.; Siguaw, J.A. (1999) ได้ศึกษาเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีของโรงแรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า 4 โรงแรมที่ได้แชมป์ในการรักษาสิ่งแวดล้อม คือ โรงแรมโคโลนี (Colony Hotel) โรงแรมเบลแอร์ (Hotel Bel Air) โรงแรมไฮแอทรีเจนซี ชิคาโก (HyattRegency Chicago) และโรงแรมไฮแอทรีเจนซี สกอตต์เดล (Hyatt Regency Scottsdale) พบว่า 3 ใน 4 ของโรงแรมที่ได้รับรางวัลได้สร้างตำแหน่งพิเศษในการจัดการโครงการด้านสิ่งแวดล้อมในขณะที่ทั้ง 4 โรงแรมมีคณะกรรมการพิเศษหรือกำลังงานของพนักงานที่เกี่ยวข้องในลดของเสียและการรีไซเคิลในโรงแรมทั้ง 4 โรงแรมได้ทำภาวะผูกพันที่สำคัญในด้านสิ่งแวดล้อมการอนุรักษ์โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติการศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงแรมไฮแอทรีเจนซีชิคาโกให้บริการ ห้องพักรักษาจำนวน 2,019 ห้อง มีการดำเนินงานโปรแกรมการรีไซเคิล อย่างเต็มที่มีแผนกรีไซเคิล สามารถจัดการขยะได้นับพันในแต่ละปี

(รวมถึงกระดาษแข็งกระดาษคอมพิวเตอร์และนิตยสาร แก้ว อลูมิเนียมและโฟม) พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในโปรแกรมการแยกถังขยะในด้านการมีส่วนร่วมของผู้เข้าพักโรงแรมโคโลนี โฮเทล (Colony Hotel) ซีซั่นนอล รีสอร์ท (seasonal resort) ใน Kennebunkport, Maine, มีการดำเนินการที่เข้มข้นเกี่ยวกับผู้เข้าพักโดยมีการปฏิบัติมีความพยายามรีไซเคิลเช่นสถานที่ในโรงแรมห้องพักแต่ละห้องจะมีถังขยะกับ 4 ช่อง และมีป้ายสำหรับแยกกระป๋อง กระดาษ แก้ว ถังขยะ และอื่น ๆ มีการอธิบายให้ผู้เข้าพักเกี่ยวกับที่พักในด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรม แยกผู้เข้าพักมีโอกาสที่จะท่องเที่ยวส่วนตัวของตบบริเวณชายหาด รวมถึงนโยบายการไม่สูบบุหรี่ กำจัดการใช้สารเคมีรุนแรง และโครงการศึกษาสำหรับพนักงาน เช่นเดียวกับผู้เข้าพักโรงแรม โรงแรมมีพื้นที่สวนเกษตรอินทรีย์ 11 เอเคอร์ในการทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร และยังเป็นการผลิตของเสียที่เป็นของแข็งวัสดุที่นำมาใช้ใหม่ นอกจากนี้ยังมีการอนุรักษ์พลังงานและน้ำโรงแรมทั้งหมด โดยมีการตรวจสอบพลังงานน้ำ ท่อระบายน้ำ เพื่อลดความไร้ประสิทธิภาพ หลอดไฟมีการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอเพื่อประสิทธิภาพทนนานหลอดไฟจับเวลาสำหรับการติดตั้งไฟฟ้า และระบบชลประทานและการประชุมวางแผนที่ Hyatt Regency ซิดคาโกจะใช้แก้วแทนโฟมกระดาษแทนพลาสติกและผ้าผ้าเช็ดปากแทนกระดาษร้านอาหารบริการตู้เครื่องดื่มจากน้ำพุแทนขวดหรือกระป๋อง นอกจากนี้โรงแรมเก็บรักษา น้ำสารเคมีในถังเก็บจำนวนมากแทนทิ้งลง 55 แกลลอน การออกแบบอาคารและการใช้งานการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า การแต่งตั้งตำแหน่งผู้บริหารใหม่และจัดระเบียบคณะกรรมการพิเศษเพื่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้อำนวยการโครงการด้านสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการของการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม การวิจัยพัฒนาจากความคิดเห็นของลูกค้าทั้ง 4 โรงแรมมีระดับความพึงพอใจของลูกค้าในระดับสูงแสดงให้เห็นว่าลูกค้ามีความสุขที่ได้เข้าพักในโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Brigitte Prud'homme; & Louis Raymond (2013) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอุตสาหกรรมบริการ: การศึกษา พบว่า ผลกระทบต่อความพึงพอใจและความตั้งใจ จากการศึกษา พบว่าการนำการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development : SD) มาปฏิบัติในอุตสาหกรรมบริการนั้น เป็นการจำกัดผลกระทบด้านลบกิจการในอุตสาหกรรมนี้ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม และเพิ่มประโยชน์แก่ประชากรท้องถิ่น การศึกษาวิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะตอบคำถามการวิจัยต่อไปนี้ อะไรคือตัวแปรที่ทำให้ลูกค้าในอุตสาหกรรมบริการพอใจ รวมไปถึงว่าปัจจัยดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการนำหลัก SD ไปปฏิบัติหรือไม่ หรือหากจะกล่าวอย่างเจาะจงแล้ว ความพึงพอใจที่ลูกค้ามีต่อหลักปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องกับขนาดของโรงแรม (ขนาดเล็กและขนาดกลางกับขนาดใหญ่) และประเภทของโรงแรม (โรงแรมเอกชน โรงแรมแบบสาขา(chained)) หรือไม่ จากการสำรวจ ลูกค้า 473 คนในโรงแรม 11 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในเมืองควิเบค ประเทศแคนาดา พบว่าความพึงพอใจของลูกค้า น่าจะได้รับอิทธิพลมาจากการที่โรงแรมใช้หลักการปฏิบัติ SD และระดับความพึงพอใจของลูกค้าที่แตกต่างกันไปตามขนาดของโรงแรมและชนิดของโรงแรม

Berezan, O.; et al (2013) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอุตสาหกรรมบริการ การศึกษา พบว่า ผลกระทบต่อความพึงพอใจและความตั้งใจ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ในกระบวนการปฏิบัติที่ยั่งยืนส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ และแรงจูงใจในการกลับมาใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรมจากเชื้อชาติต่างๆ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากแขกที่เข้าพักในสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมในเม็กซิโก ได้ใช้การทดสอบสมมติฐานเสื่อมถอยแบบพหุคูณ และการเสื่อมถอยของการขนส่งแบบอเนกนาม ผลการศึกษาครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่บ่งบอกโดยรวมว่า แนวทางปฏิบัติสีเขียวจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับความพึงพอใจและแรงจูงใจที่จะกลับมาใช้บริการของผู้เข้าพัก ชาวเม็กซิกัน อเมริกัน และชนชาติอื่นๆ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าความสำคัญของ แนวทางการปฏิบัติสีเขียวมีความแตกต่างกันไปตามสัญชาติของผู้เข้าพัก

Lita, R.P.; et al. (2014) ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติ และพฤติกรรมของอนุรักษ์ท้องถิ่นของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อโรงแรมและร้านอาหารในเกาะ สุมาตราตะวันตก ประเทศอินโดนีเซีย งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ ภาพลักษณ์ และความประสงค์ ในการที่จะไปเที่ยวกับความเต็มใจที่จะจ่ายมากขึ้นเพื่อการบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลลัพธ์ที่ได้บ่งชี้ว่า ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อภาพลักษณ์โดยรวมของ โรงแรม และร้านอาหาร ภาพลักษณ์โดยรวมก็มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจที่จะกลับมาใช้บริการอีกครั้ง การประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก และความเต็มใจที่จะจ่ายมากขึ้นเพื่อใช้บริการ โรงแรมและร้านอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยฝ่ายบริหารของโรงแรมและร้านอาหารต่างๆ อาจพิจารณาข้อมูลนี้เพื่อใช้ปรับปรุงคุณภาพการบริการโดยเพิ่มความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มเข้าไปในภาคปฏิบัติ

Han, H.; Hae, J. Y. (2015) พฤติกรรมความตั้งใจในการรักษาสิ่งแวดล้อมของลูกค้าในโรงแรม โดยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าพักในโรงแรมที่รักษาสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า จากตัวเลขการเติบโตอย่างรวดเร็วของลูกค้าที่ต้องการผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และความพยายามที่จะรักษาสิ่งแวดล้อม "Green" การศึกษานี้ออกแบบเพื่อตรวจสอบความตั้งใจของผู้เข้าพักเมื่อมีการเลือกโรงแรมที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ความตั้งใจที่จะขยายรูปแบบของพฤติกรรมเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ (The Model of Goal-directed Behavior :MGB) โดยการบูรณาการหลายตัวแปรที่สำคัญ (ความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ การรับรู้และพฤติกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงชื่อเสียง) ผลการวิจัยจากแบบจำลองการชีวิตที่ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาดังกล่าวให้ผลลัพธ์ที่น่าพอใจในระดับของความน่าเชื่อถือและความถูกต้อง ผลลัพธ์ที่ได้จากแบบจำลองโครงสร้างเปิดเผยว่ากรอบทฤษฎีที่น่าเสนอมีความเชื่อถือได้ในการคาดการณ์ แรงจูงใจ รวมไปถึงโครงสร้างที่มีบทบาทสำคัญในการก่อเกิดการตัดสินใจของแขกที่มาใช้บริการโรงแรม และชี้ถึงทัศนคติและต้องการของนักท่องเที่ยว บทบาทของตัวแปรที่จัดตั้งขึ้นในต้นฉบับ MGB

Hsiao, T.Y.; et al. (2014) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสร้างคุณลักษณะของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับการประเมินโรงแรมสีเขียว การศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System: EMS) ในอุตสาหกรรมโรงแรมในไต้หวัน เพื่อสร้างเครื่องมือที่จะช่วยในการตรวจสอบโรงแรมสีเขียว ตัวชี้วัด EMS ที่ใช้ในการชี้วัดโรงแรมนั้น ได้รับการคัดเลือกในขั้นต้นจากมาตรฐาน ISO14000 และ 9 ตัวแทนระบบการประเมินโรงแรมสีเขียว วิธีการแบบ Delphi ถูกใช้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คน รวมไปถึง ตัวแทนรัฐบาล นักวิชาการและผู้บริหารโรงแรม เพื่อการปรับปรุงคุณลักษณะที่จะจำกัดกรอบการประเมินผลเบื้องต้นของ การประเมิน EMS กระบวนการเลือกตัวชี้วัดที่ถูกทำขึ้นเพื่อตรวจสอบตัวชี้วัดมิติของระบบ การวิเคราะห์ ข้อมูลได้แสดงให้เห็นว่าตัวชี้วัด 61 ตัวใน 10 มิติดังนั้น ถูกระบุและจัดลำดับความสำคัญในแง่ของ ความสำคัญและความเป็นไปได้ นอกจากนี้ ตัวชี้วัดจำนวน 38 ตัวยังมีความเหมาะสมต่อการใช้งาน และตัวชี้วัดจำนวน 18 ตัวก็ควรจะถูกนำไปปรับใช้ในอุตสาหกรรมโรงแรมของไต้หวัน ผลการ ศึกษาวิจัยยังแสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบกับมาตรฐานต่างๆเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล ไต้หวัน และท้ายที่สุด การนำเสนอ กระบวนการ EMS ในศึกษานี้ยังมีผลต่อการบริหารจัดการของ รัฐบาล โรงแรมตากอากาศและผู้บริโภคเพื่อปรับปรุงการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

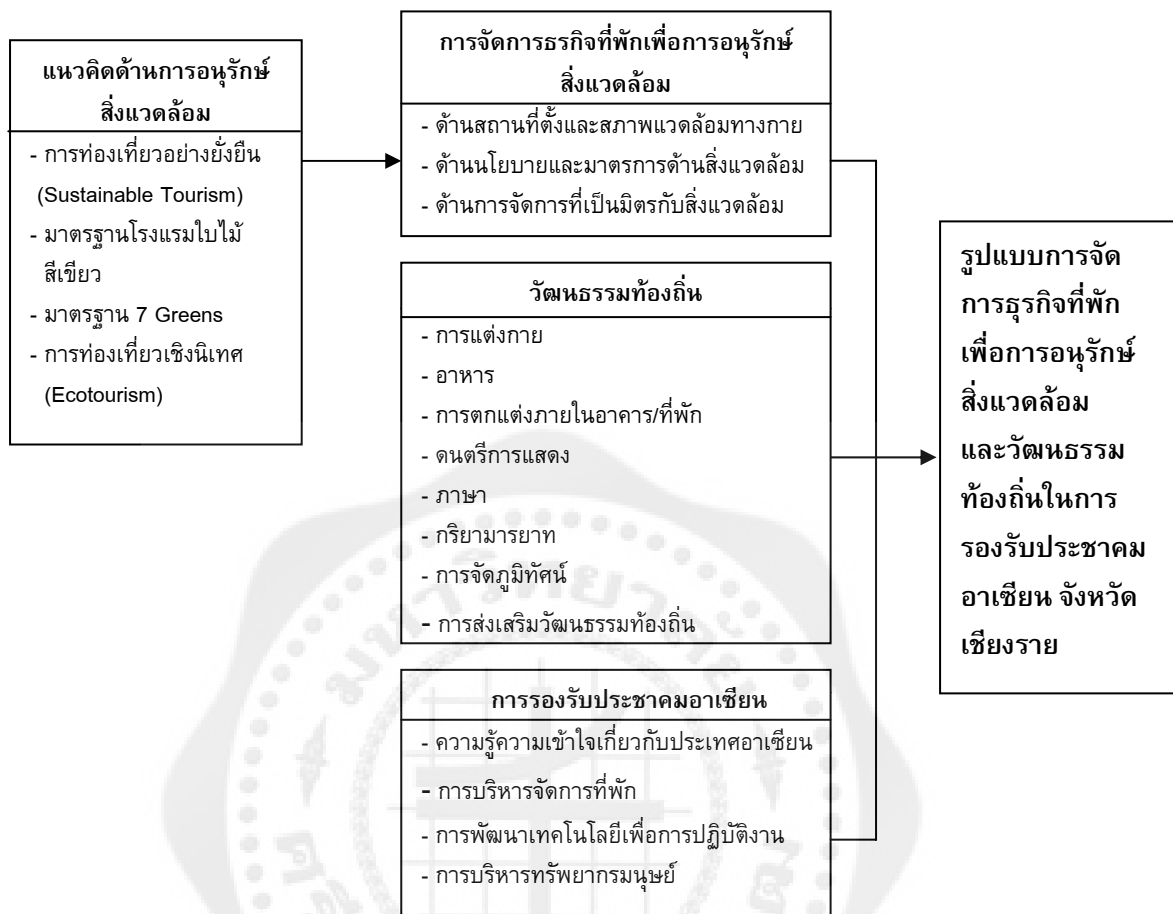
Tilikidou, I.; Delistavrou A.; Sapountzis, N. (2014) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของลูกค้าที่มีต่อโรงแรม การศึกษาวิจัยนี้ต้องการที่จะเข้าใจความตั้งใจของลูกค้าโรงแรมที่จะมาใช้ บริการในอนาคตที่จะนำหลักการท่องเที่ยวทางจริยธรรม 3 อย่างคือแบบบวก แบบลบ และแบบอ้อม ค้อม มาปรับใช้ อย่างไรก็ตามในกรีซมีโรงแรมอยู่จำนวนหนึ่งที่ได้รับการรับรองว่าเป็นโรงแรมสีเขียว ผู้จัดการโรงแรมเหล่านี้ ต้องการและแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุด ในช่องทางตลาดที่จะช่วยให้ ได้เปรียบในการแข่งขัน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจที่มากขึ้น ต่อความ ตั้งใจของนักท่องเที่ยวในอนาคตที่จะนำการบริโภคอย่างมีจริยธรรม มาใช้เมื่อเดินทาง ความตั้งใจ ของนักท่องเที่ยวในอนาคตที่จะค้นหา วางแผน และใช้บริการโรงแรมสีเขียวจริงจะถูกตรวจสอบ การตรวจสอบนี้ยังรวมไปถึงการสำรวจความตั้งใจยังผู้บริโภคมีส่วนร่วมว่าบาตรโรงแรมที่ทำผิด จรรยาบรรณและการกระจายเรื่องโรงแรมทำผิดจรรยาบรรณผ่านกิจกรรมเสวนา นอกจากนี้ได้ศึกษา ผลกระทบของทัศนคติและประชากรในความตั้งใจของลูกค้า เพื่อนำพฤติกรรมทางจริยธรรมดังกล่าว ข้างต้นมาปรับใช้ เช่นทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับโรงแรมสีเขียวที่อยู่ในระดับปานกลาง ความตั้งใจเดินทางเข้าพักที่โรงแรมสีเขียว เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อการเข้าพักที่โรงแรมสีเขียว ทัศนคติในภาพรวม พบว่าความตั้งใจของผู้บริโภคมีมากขึ้น รวมถึงกลยุทธ์การจัดการการตลาดในคาสิโนในโรงแรมสีเขียวหรือโรงแรมซึ่งจะตัดสินใจที่จะ "Green" ในอนาคต

Gao Y. L.; Mattila, S.A. (2014) ได้ศึกษาเรื่องการเพิ่มความพึงพอใจของผู้บริโภคใน โรงแรมสีเขียว: บทบาทของการรับรู้ถึงความอบอุ่น ความสามารถการรับรู้และแรงจูงใจความรับผิดชอบ ต่อสังคม จากการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อโรงแรมสีเขียว ให้ผลที่แตกต่างกันไป บางส่วนได้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการริเริ่มโครงการรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

และงานศึกษาชิ้นอื่นแสดงให้เห็นในเชิงลบความสัมพันธ์ดังกล่าว เพื่อที่จะหามุมมองตรงข้ามทั้งสองแบบ การศึกษายังได้ตรวจสอบบทบาทของแรงจูงใจที่กระทบกับปฏิกิริยาของลูกค้า ที่มีต่อโครงการสีเขียวของโรงแรม ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้บริโภครมีความพึงพอใจต่อโรงแรมสีเขียวสูงกว่า (เมื่อเทียบกับที่ไม่ใช่โรงแรมสีเขียว) อย่างไรก็ตามข้อได้เปรียบสำหรับโรงแรมสีเขียวสูญไปเมื่อแขกผู้เข้าพักได้สัมผัสกับความล้มเหลวของการบริการ นอกจากนี้ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อโรงแรมสีเขียวจะสูงกว่าเมื่อโครงการสีเขียวดังกล่าวของโรงแรมเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (เทียบกับโครงการที่มีเพื่อประโยชน์ของโรงแรมเอง)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นเรื่องจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมท้องถิ่น การรองรับประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยมีจุดแข็งทั้งด้านภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ โบราณสถาน มีเอกลักษณ์ความเป็นไทย ประเพณี วัฒนธรรมที่งดงาม วิถีชีวิตความเป็นไทย ความหลากหลายด้านชาติพันธุ์ และคุณภาพการให้บริการแบบไทย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นภาพลักษณ์ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติมีต่อประเทศไทย ประเด็นด้านการบริหารจัดการที่พักควรเป็นการมองผลกระทบในทั้งด้านบวกและด้านลบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ประกอบการที่พักในปัจจุบันต่างให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่พักบางแห่งใช้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งดึงดูดลูกค้า ส่วนในด้านผู้เข้าพัก จากงานวิจัยข้างต้นพบว่า ที่พักที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกที่พัก และสร้างความภูมิใจในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวทางการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

2. พัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามรูปแบบการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

4. สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยงที่มีต่อรูปแบบการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

5. การประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

1. ศึกษาแนวทางการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการศึกษาและนำมาสังเคราะห์เพื่อเตรียมข้อมูลสร้างรูปแบบเพื่อให้ได้โครงสร้างรูปแบบที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

2. พัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนารูปแบบฯโดยใช้เทคนิคเดลฟายด้วยการสัมภาษณ์และสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีขั้นตอนรายละเอียดการดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ที่ใช้ในเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการธุรกิจโรงแรม ด้านการท่องเที่ยว และด้านสิ่งแวดล้อม ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 17 คน (ภาคผนวก) ทั้งนี้ ผู้วิจัยทำการคัดเลือกโดยพิจารณาความเหมาะสมและยินดีให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม โดยมีข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1. เป็นผู้ประกอบการหรือผู้บริหารระดับสูงในองค์กรธุรกิจโรงแรม ในประเทศไทย ด้านการท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป
3. อายุการทำงานไม่น้อยกว่า 3 ปีขึ้นไป
4. มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 3 ปี
5. มีความยินดีให้ความร่วมมือจนสิ้นสุดในกระบวนการ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเทคนิคเดลฟาย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 3 ชุด คือ

1. แบบสอบถามรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ มาบูรณาการเพื่อกำหนดกรอบในการสร้างคำถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างคำถามที่มีโครงสร้างปลายเปิด เพื่อให้ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

2. แบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของคำตอบของในรอบที่ 1 โดยแบบสอบถามนี้สร้างขึ้นจากการประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามที่สอดคล้องกับเนื้อหา ตามแนวคิด ทฤษฎี ของแต่ละองค์ประกอบที่ศึกษา โดยจะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Check List) และแบบสอบถามชนิดประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่เป็นวิธีแบบ Likert's Scale โดยเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close Ended Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.2.1 การพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถามจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาสังเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย คำถามจำนวน 5 ข้อ เป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ซึ่งเป็นข้อมูลประกอบด้วย 1) เพศ 2) ระดับการศึกษา 3) อายุการทำงาน 4) ประสบการณ์ทางด้านการจัดการ และ 5) ตำแหน่งในการบริหาร ใช้เป็นข้อมูลเพื่อทราบในเบื้องต้นถึงสัดส่วนจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์และตอบแบบสอบถาม และอัตราร้อยละ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย การวิเคราะห์การพัฒนา รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย

- 1) การจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 2) วัฒนธรรมท้องถิ่น
- 3) การรองรับประชาคมอาเซียน

ทั้งนี้ มีคำถามจำนวน 99 ข้อ

- 1) การจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
  - 1.1) ด้านสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จำนวน 9 ข้อ
  - 1.2) ด้านนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 7 ข้อ
  - 1.3) ด้านการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 42 ข้อ
- 2) วัฒนธรรมท้องถิ่น
  - 2.1) การแต่งกาย จำนวน 3 ข้อ
  - 2.2) อาหาร จำนวน 4 ข้อ
  - 2.3) การตกแต่งภายในอาคารที่פקและห้องפק จำนวน 3 ข้อ
  - 2.4) ดนตรีและการแสดง จำนวน 2 ข้อ
  - 2.5) ภาษา จำนวน 2 ข้อ
  - 2.6) กริยาและมารยาท จำนวน 2 ข้อ
  - 2.7) การจัดภูมิทัศน์ จำนวน 1 ข้อ
  - 2.8) สินค้าของที่ระลึก จำนวน 2 ข้อ
  - 2.9) การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวน 6 ข้อ
- 3) การรองรับประชาคมอาเซียน
  - 3.1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศอาเซียน จำนวน 3 ข้อ
  - 3.2) การบริหารจัดการที่פק จำนวน 4 ข้อ
  - 3.3) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ
  - 3.4) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 4 ข้อ

ในการสร้างเครื่องมือในรอบที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดค่าระดับไว้ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มาก

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ทั้งนี้สามารถแสดงเหตุผลหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมประกอบคำตอบได้ โดยให้ความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยค่ามัธยฐาน (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2553) ดังนี้

ค่ามัธยฐาน ความหมาย

< 1.50 ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

1.50-2.49 ระดับความคิดเห็นน้อย

2.50-3.49 ระดับความคิดเห็นปานกลาง

3.50-4.49 ระดับความคิดเห็นมาก

4.50-5.00 ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าพิสัยควอไทล์ ไม่เกิน 1.50 ความเห็นของกลุ่มมีความสอดคล้องกัน ถ้าค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความเห็นของกลุ่มที่ไม่มีความสอดคล้องกัน

3. แบบสอบถามในรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีข้อความแบบรอบที่ 2 พร้อมทั้งเพิ่มตำแหน่งค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของคำถามแต่ละข้อที่คำนวณได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และตำแหน่งที่แต่ละท่านได้ตอบไว้ในรอบที่ 2 เพื่อให้ทราบความคิดของกลุ่มและของแต่ละข้อคำถาม โดยเปิดโอกาสให้ได้ทบทวนคำตอบของตนเอง ซึ่งอาจยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนคำตอบใหม่ได้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีในการกำหนดรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ที่ผ่านเกณฑ์พิจารณาจากซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกันมาสร้างเป็นรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย การเก็บรวบรวมข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 1 ผู้วิจัยทำหนังสือเชิญถึงเพื่อนำผู้ให้ข้อมูล โดยได้นำหนังสือเชิญไปให้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งผู้วิจัยได้จัดทำบทความสรุปเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย และชี้แจงถึงรายละเอียดประเด็นหลักการและเหตุผลของการทำวิจัยเพื่อให้ได้เข้าใจและการเตรียมตัวก่อนสัมภาษณ์ สำหรับการสัมภาษณ์รอบที่ 1 ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview) โดยได้ออกแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นคำถามแบบปลายเปิด ทั้งนี้สำหรับการติดต่อเพื่อนัดหมาย ผู้วิจัยใช้วิธีการนัดหมายทางโทรศัพท์เพื่อขออนุญาตนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่สำหรับสัมภาษณ์ตามความสะดวกของ ในการดำเนินการสัมภาษณ์จะสัมภาษณ์ตามข้อคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ โดยมีการจดบันทึกขณะสัมภาษณ์ทั้งนี้การสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะไม่ถามนำ ดำเนินการระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2559

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้ขออนุญาตนำแบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งให้กับผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับที่สัมภาษณ์รอบที่ 1 โดยการนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วส่งให้ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการนัดหมายทางโทรศัพท์เพื่อขออนุญาตนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่สำหรับตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 ตามความสะดวกของ โดยผู้วิจัยไปพบด้วยตนเอง โดยให้แต่ละท่านตอบแบบสอบถามแต่ละข้อตามลำดับ ความจำเป็นของแต่ละรายการที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องของความชัดเจนของภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหา สาระต่าง ๆ ก็สามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ ทั้งนี้การดำเนินการตอบแบบสอบถามในระหว่างวันที่ 1 มีนาคม – 15 เมษายน 2559

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 3 ด้วยวิธีเช่นเดียวกับรอบที่ 2 โดยให้แต่ละท่านได้ทราบความคิดเห็นของกลุ่ม และมีโอกาสทบทวนคำตอบของตนเองจากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 เมื่อได้ทบทวนคำตอบของตนเองแล้ว อาจยืนยันคำตอบเดิมเพิ่มเติม คำตอบหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบได้ หากคำตอบของอยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อนั้น จะถูกขอร้องให้แสดงเหตุผลในข้อนั้น ๆ ด้วย ใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ พฤษภาคม – กรกฎาคม 2559

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยใช้แบบสอบถาม 3 รอบ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในแต่ละรอบ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 1 รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นการสร้างรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนามาจาก ขั้นตอนที่ 1 นำมาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์โดยมีลักษณะเป็นแบบกึ่งมีโครงสร้างหลักเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวทางการสัมภาษณ์ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดและไม่ชี้แนะ (Non Directive & Open Ended) ตามเทคนิคการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1 ซึ่งการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย 1) เพศ 2) ระดับการศึกษา 3) อายุการทำงาน 4) ประสบการณ์ทางการจัดการ และ 5) ตำแหน่งในการบริหาร

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบและการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยลักษณะคำถาม 3 ด้าน ดังนี้

- 1) การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 2) วัฒนธรรมท้องถิ่น
- 3) การรองรับประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดกลุ่ม (Categorized) ของการพัฒนาธุรกิจที่พิก นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 แบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 2 การวิเคราะห์จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์รอบที่ 1 เมื่อได้ข้อมูลที่รวบรวมที่ได้จากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และนำมาจัดทำเป็นหมวดหมู่สรุปเป็นประเด็นของแต่ละด้านของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พิกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้ทำสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พิกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้แบบสอบถามจะมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaire) แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม 17 คนลงความเห็น โดยสร้างเป็นแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และให้น้ำหนักค่าเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มาก

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

การแปลความหมายค่ามัธยฐาน (Median) กำหนดที่ค่า 3.50 ขึ้นไป โดยมีเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยในช่วง 4.50-5.00 หมายความว่า เห็นว่าข้อความนั้น มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยในช่วง 3.50-4.49 หมายความว่า เห็นว่าข้อความนั้น มีความเป็นไปได้มาก

ค่าเฉลี่ยในช่วง 2.50-3.49 หมายความว่า เห็นว่าข้อความนั้น มีความเป็นไปได้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยในช่วง 1.50-2.49 หมายความว่า เห็นว่าข้อความนั้น มีความเป็นไปได้น้อย

ค่าเฉลี่ยในช่วง 1.00-1.49 หมายความว่า เห็นว่าข้อความนั้น มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผู้วิจัยคำนวณหาความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 และควอไทล์ที่ 1

ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในแต่ละข้อมีค่าต่ำกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของที่มีต่อข้อความนั้นมีความสอดคล้องกัน (Consensus) แต่ถ้าหากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในแต่ละข้อมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของมีความเห็นไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับข้อความนั้น ๆ (โดยใช้สูตรดังนี้

สูตรคำนวณค่ามัธยฐานสำหรับข้อมูลที่มีการแจกแจงความถี่ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2551: 153-154)

$$Md = \frac{Lo + i (N/2 - F)}{f}$$

เมื่อ	Md.	แทน ค่ามัธยฐาน
	Lo	แทน ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน
	N	แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด
	F	แทน ความถี่สะสมจากคะแนนต่ำสุดถึงคะแนนที่เป็นขีดจำกัดบนของคะแนนในชั้นก่อนชั้นที่มีมัธยฐาน
	f	แทน ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน
	i	แทน อัตรากว้างชั้น

สูตรคำนวณค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ สำหรับข้อมูลที่มีการแจกแจงความถี่ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2551) ดังนี้

สูตรคำนวณค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

$$IQR = Q3 - Q1$$

เมื่อ IQR แทนค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

Q1 คะแนนที่ตำแหน่งควอไทล์ที่ 1/4 หรือตำแหน่ง 25%

Q3 คะแนนที่ตำแหน่งควอไทล์ที่ 3/4 หรือตำแหน่ง 75%

$$Q1 = \frac{LQ1 + n/4 - \text{cumf} (i)}{FQ1}$$

$$Q3 = \frac{LQ3 + 3n/4 - \text{cumf} (i)}{FQ3}$$

เมื่อ IQR	แทน พิสัยระหว่างควอไทล์
Q1	แทน ค่าควอไทล์ที่ 1
Q3	แทน ค่าควอไทล์ที่ 2
LQ1	แทน ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้น Q1 ตกอยู่
LQ3	แทน ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้น Q3 ตกอยู่
n	แทน จำนวนข้อมูล
cumf	แทน ความถี่สะสมของชั้นที่ Q1 หรือ Q3 ตกอยู่
FQ1	แทน ความถี่ชั้นที่ Q1 ตกอยู่
FQ3	แทน ความถี่ชั้นที่ Q3 ตกอยู่
i	แทน อัตรากว้างชั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 3 ผู้วิจัยจะพิจารณาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบแต่ละข้อจากการวิเคราะห์รอบที่ 2 กล่าวคือ ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แคบแสดงว่ามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในคำตอบนั้นๆ ซึ่งหากผู้วิจัยได้ข้อมูลเพียงพอก็อาจสรุปผลการวิจัยได้ในรอบนี้เลย แต่หากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์กว้างแสดงว่ามีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันในคำตอบที่วิเคราะห์ได้นั้น ในการนี้ผู้วิจัยอาจสร้างแบบสอบถามอีกครั้งเป็นรอบที่ 3 โดยมีข้อความเดียวกับแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่เพิ่มตำแหน่งของคำถามพื้นฐานค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และเครื่องหมายแสดงตำแหน่งที่ท่านนั้น ๆ ได้ตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 ลงไปแล้วส่งกลับไปให้ท่านนั้นเพื่อให้ยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ ผู้วิจัยนำเสนอแบบประเมินให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณายืนยันรูปแบบใน ความสอดคล้องของรูปแบบที่ได้จากผลการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย ซึ่งจากการพิจารณาความ สอดคล้องตรงตามเนื้อหาของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ วัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้วยเทคนิคเดลฟาย พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบมีความสอดคล้อง คิดเป็นร้อยละ 100

3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามรูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ให้ ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ทั้งนี้ผู้วิจัย ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสมของข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคม อาเซียน จังหวัดเชียงราย หนึ่งสำหรับเกณฑ์การคัดเลือกนั้น ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ โดยยึดเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ที่มีความรู้ทางวิชาการในสถาบันการศึกษาและสถาบันที่ได้รับการ ยอมรับหรือมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านธุรกิจ โรงแรม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการท่องเที่ยว ด้าน วัฒนธรรมและด้านการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยคัดเลือกคำถามที่มีค่า 0.5-1.00 จะเก็บไว้สำหรับ ค่าที่ ต่ำกว่า 0.5 จะพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ผู้วิจัยทำการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective Congruence : IOC) ตลอดจนพิจารณาความชัดเจนด้านการใช้ภาษาว่ามีความครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องที่ผู้วิจัยศึกษา ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.60-1.00 จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้ข้อความที่เป็นแบบสอบถามสามารถนำไปใช้ได้

2. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อการประเมินเครื่องมือโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) นำผลการวิเคราะห์ในแต่ละด้านต้องได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟามีค่าไม่ต่ำกว่า 0.7 จึงสรุปได้ว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นได้ ทั้งนี้ได้เครื่องมือที่ข้อคำถามที่มีความเข้าใจง่ายและชัดเจน ผู้วิจัยได้นำมาทำการปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ใช้ เพื่อให้มีความชัดเจนเหมาะสมยิ่งขึ้น และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับที่พร้อมจะนำไปใช้จริงต่อไป ในการดำเนินการผู้วิจัยได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) เท่ากับ 0.896

4. สำนวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่หาคุณภาพแล้วไปดำเนินการสำวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 2,400,000 คน (ระบบข้อมูลสารสนเทศจังหวัดเชียงราย. ม.ป.ป.: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง Yamane (1967) ที่ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95% หรือมีระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.5 จากประชากรจำนวนทั้งสิ้น 2,400,000 คน (ระบบข้อมูลสารสนเทศจังหวัดเชียงราย. ออนไลน์) จะได้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม เรื่อง รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Check List) และแบบสอบถามชนิดประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่เป็นวิธีแบบ Likert's Scale ซึ่งผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยกำหนดตัวเลข ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย ตามเกณฑ์ซึ่งมีค่าคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความคิดเห็น
4.50-5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50-4.49	เห็นด้วยมาก
2.50-3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50-2.49	เห็นด้วยน้อย
1.00-1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. การประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือที่เป็นแนวทางในการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนสนทนา

1.1 ตั้งประเด็นคำถาม การประชุมสนทนากลุ่ม ได้ศึกษาจากฐานความคิด (Conceptual Framework) ของการวิจัยและพัฒนาขึ้นเป็นประเด็นของการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อจัดทำรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

1.2 กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายสำหรับการประชุมสนทนากลุ่ม ให้มีความสอดคล้องและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยประกอบด้วย 5 กลุ่ม คือ กลุ่มการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม วิจัย วัฒนธรรม และโรงแรม

1.3 คัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนา ผู้วิจัยกำหนดผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มซึ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม วิจัย วัฒนธรรม และโรงแรม เป็นผู้พิจารณายืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย จำนวน 10 คน

2. ขั้นตอนดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม

2.1 การเริ่มต้นสนทนา ผู้ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่มจะกล่าวแนะนำตัวเองในฐานะผู้วิจัย กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประชุมสนทนากลุ่ม และกล่าวแสดงความขอบคุณที่ทุกท่านให้ความร่วมมือ หลังจากนั้นแนะนำประธาน รองประธาน และผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม เชิญประธานกล่าวเปิดการประชุมสนทนากลุ่ม รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียนจังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย

2.2 ระหว่างการสนทนา ผู้ดำเนินการสนทนาประชุมสนทนากลุ่มมีหน้าที่ในการควบคุมการสนทนาให้พูดคุยให้อยู่ในประเด็นและวัตถุประสงค์ของการประชุมเพื่อให้ได้ข้อสรุปจากการประชุมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมถึงให้มีการจดบันทึกและบันทึกเทปในการประชุมเพื่อเป็นประโยชน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับนำข้อมูลไปใช้ต่อไป

2.3 การจบการประชุมสนทนากลุ่มรูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ประธานในการประชุมสนทนากลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญและข้อแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการระดมความคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป หลังจากนั้นประธานกล่าวปิดการประชุมสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยกล่าวคำขอบคุณและมอบของที่ระลึก

3. ขั้นตอนหลังเสร็จการประชุมสนทนากลุ่ม

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการบันทึกการประชุมสนทนากลุ่มในงานวิจัยนี้จะใช้ 2 วิธีตาม Bertranet and Ward (1992) ได้แก่

3.1.1 การจดบันทึกและการถอดข้อความอย่างละเอียดทุกคำพูด

3.1.2 การจดบันทึกการประชุมสนทนากลุ่ม คู่มือและการบันทึกเทป

3.1.3 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยสรุปจากการเสนอความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมที่รวบรวมจากการจดบันทึกและการถอดเทปและนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำพูด แนวความคิดเห็น การตอบสนองต่าง ๆ จัดเป็นหมวดหมู่ของข้อมูล และกลุ่มประเภทของข้อมูลและการตีความ เพื่อนำมาปรับปรุง รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

3.3 นำเสนอข้อมูล จากข้อมูลที่ได้จากการประชุมสนทนากลุ่มซึ่งเป็นการศึกษาวิจัย ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่นำผลมาเขียนเป็นเชิงบรรยาย (Descriptive) สะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริง ณ ปัจจุบัน บทวิเคราะห์และบทอภิปรายนำมาปรับปรุงและจัดทำคู่มือรูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยดำเนินการนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 3 ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

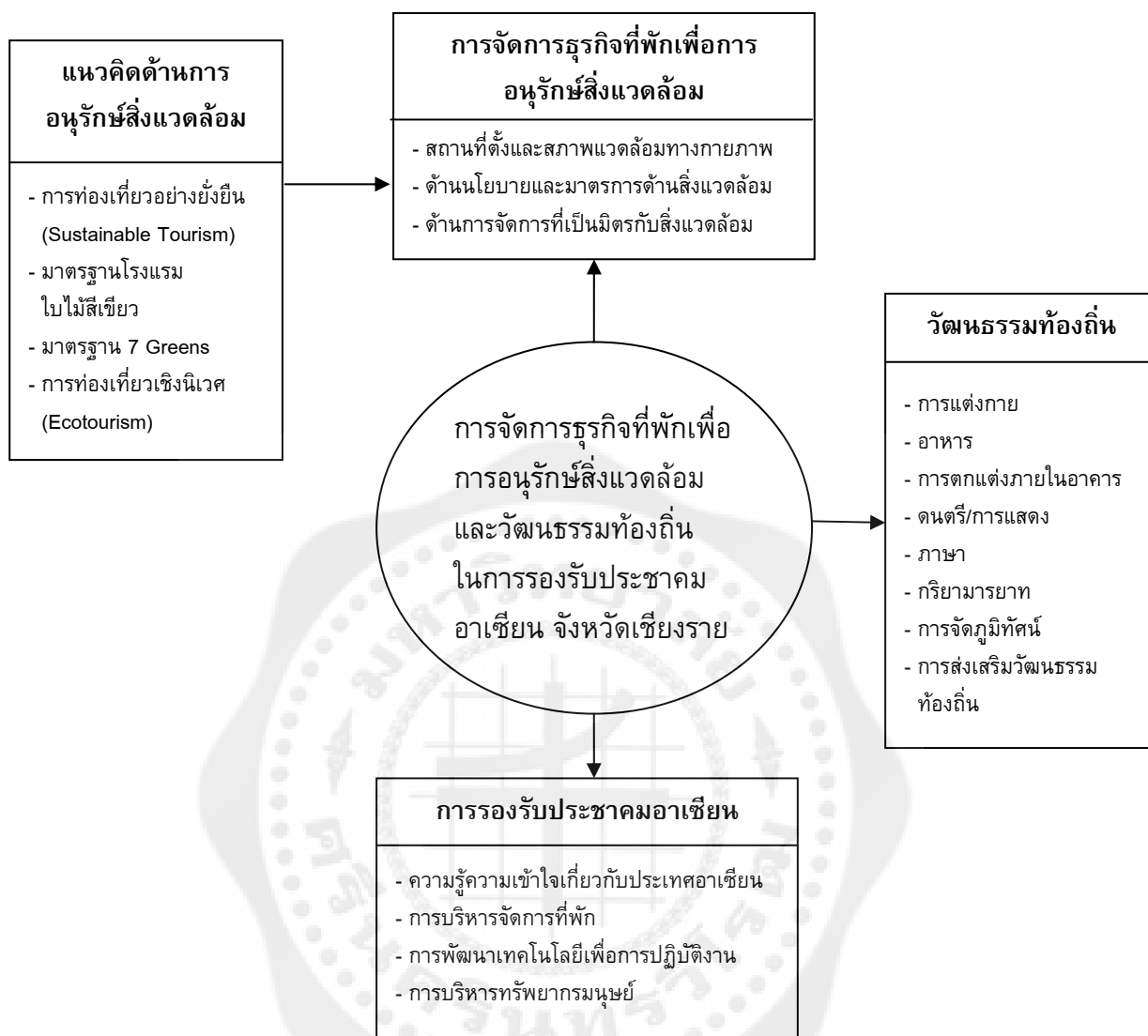
ตอนที่ 4 ผลการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

สัญลักษณ์และอักษรย่อทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
ตัวเลข	หมายถึง	ค่าความถี่ หรือค่าร้อยละ
Md.	หมายถึง	ค่ามัธยฐาน
IR	หมายถึง	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้โครงสร้างรูปแบบการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนาท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ดังนี้

ภาพประกอบ 9 กรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟาย มาวิเคราะห์โดยมีหลักการพิจารณาคำมัชฌานที่มีค่าตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไปและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน และจากผลการวิเคราะห์ประเด็นเรื่อง รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ คือ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งในการบริหาร ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้ทราบสัดส่วนของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็นจำนวนและอัตราร้อยละ

ตาราง 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	10	58.83
	หญิง	7	41.17
รวม		17	100.0
อายุ	36-40 ปี	5	29.41
	41-45 ปี	6	35.29
	46-50 ปี	5	29.41
	51-55 ปี	1	5.89
รวม		17	100.0
ระดับการศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี	7	41.18
	ปริญญาโท	9	52.94
	ปริญญาเอก	1	5.88
รวม		17	100.0
ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 10 ปี	4	23.53
	10-20 ปี	9	52.94
	มากกว่า 20 ปี	4	23.53
รวม		17	100.0
ตำแหน่งในการบริหาร	ผู้บริหารระดับสูง	7	41.18
	ผู้ประกอบการ	10	58.82
รวม		17	100.00

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมีจำนวน 17 คน พบว่าส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 58.83 มีอายุ 41-45 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.29 มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 ประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 เป็นผู้ประกอบการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 58.82

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์การพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฟักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย
 ดำเนินการวิเคราะห์เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการรองรับประชาคมอาเซียน ตามลำดับดังนี้

ตาราง 2 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฟักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม แยกเป็นรายด้านเรียงตามลำดับด้านที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดตามลำดับ

ลำดับที่	รูปแบบการจัดการที่ฟัก	Md.	IR	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1	ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.64	1.04	มากที่สุด	สอดคล้อง
3	ด้านการจัดการที่ฟักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.59	1.09	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน	4.31	0.87	มาก	สอดคล้อง
	รวม	4.64	1.02	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 2 พบว่า การจัดการธุรกิจที่ฟักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.64) และเมื่อพิจารณาในรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น (Md. = 4.64) ด้านการจัดการที่ฟักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Md. = 4.59) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการรองรับประชาคมอาเซียน (Md. = 4.31) อยู่ในระดับมาก มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 0.87 - 1.09 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

1.1 ด้านการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตาราง 3 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทาง กายภาพ	4.33	1.16	มาก	สอดคล้อง
2	นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม	4.29	1.29	มาก	สอดคล้อง
3	การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.67	1.06	มากที่สุด	สอดคล้อง
	รวม	4.59	1.09	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 3 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาในภาพรวม ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.59) เมื่อพิจารณาในรายการย่อย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Md. = 4.67) อยู่ในระดับมากที่สุด สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Md. = 4.33) อยู่ในระดับมาก และนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม (Md. = 4.29) อยู่ในระดับมาก มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.06-1.29 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 4 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	สถานที่พักตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
2	มีการออกแบบสถานที่พักให้กลมกลืน กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3	อาคาร ห้องพักมีการออกแบบที่เป็น เอกลักษณ์ สะท้อนถึงความเป็นพื้นที่ ท้องถิ่น	5.00	1.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
4	สถานที่พักตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติและชุมชนบริเวณใกล้เคียง	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
5	สถานที่พักตั้งอยู่บนถนนหลักเชื่อมโยง เข้าถึงได้สะดวก	5.00	1.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
6	สถานที่พักมีทางเข้าออก ในการสัญจร ที่เพียงพอ และการเดินทางเข้าถึง สะดวกปลอดภัย	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
7	มีพื้นที่จอดรถที่สะดวกและเพียงพอ	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
8	มีการเลือกใช้วัสดุทดแทนธรรมชาติ เพื่อสร้างความกลมกลืนด้านภูมิ สถาปัตยกรรม	4.00	1.50	มาก	สอดคล้อง
9	จัดให้มีพื้นที่สีเขียวภายนอกอาคารที่ กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติ	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	รวม	4.33	1.16	มาก	สอดคล้อง

จากตาราง 4 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ อยู่ในระดับมาก (Md. = 4.33) มีความเห็นในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ คือ มีการออกแบบสถานที่พักให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ อาคาร ห้องพักมีการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนถึงความเป็นพื้นที่ท้องถิ่น สถานที่พักตั้งอยู่บนถนนหลักเชื่อมโยงเข้าถึงได้สะดวก และจัดให้มีพื้นที่สีเขียวภายนอกอาคารที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และมีความเห็นในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ คือ สถานที่พักตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถานที่พักตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและชุมชนบริเวณใกล้เคียง สถานที่พักมีทางเข้าออกในการสัญจรที่เพียงพอ และการเดินทางเข้าถึงสะดวกปลอดภัย มีพื้นที่จอดรถที่สะดวกและเพียงพอ และมีการเลือกใช้วัสดุทดแทนธรรมชาติเพื่อสร้างความกลมกลืนด้านภูมิสถาปัตยกรรม มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00-1.50 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 5 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	รายการ	Md.	IR	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1	มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
2	มีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.00	1.50	มาก	สอดคล้อง
3	มีนโยบายพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงความสมดุลระหว่างการบริโภค ประชากร และความสามารถในการรองรับของโลกต่อการดำรงสิ่งมีชีวิต (Earth' life Supporting Capacity)	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
4	มีนโยบายครอบคลุมถึงระบบนิเวศน์ สังคม วัฒนธรรมของท้องถิ่น	4.00	1.50	มาก	สอดคล้อง
5	มีการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์โดยเชิญ ชวนให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรม ของที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6	มีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเพื่อ ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
7	มีการวางแผนหรือนโยบายขององค์กร ในการลดใช้พลังงานต่างๆ	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
	รวม	4.29	1.29	มาก	สอดคล้อง

จากตาราง 5 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก (Md.=4.29) มีความเห็นในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์โดยเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมของที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีความคิดเห็นในระดับมาก คือ มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีนโยบายพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงความสมดุลระหว่างการบริโภค ประชากรและความสามารถในการรองรับของโลกต่อการค้ามนุษย์มีชีวิต (Earth' life Supporting Capacity) มีนโยบายครอบคลุมถึงระบบนิเวศน์ สังคม วัฒนธรรมของท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเพื่อช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีการวางแผนหรือนโยบายขององค์กรในการลดใช้พลังงานต่างๆ มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00-1.50 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 6 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ	ความ
				ความคิดเห็น	สอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1	คุณภาพน้ำ	4.33	1.17	มาก	สอดคล้อง
2	การจัดการน้ำเสีย	4.60	1.20	มากที่สุด	สอดคล้อง
3	ความปลอดภัย	4.50	1.00	มาก	สอดคล้อง
4	การจัดการขยะ	4.83	1.33	มากที่สุด	สอดคล้อง
5	การใช้พลังงานและทรัพยากร	4.71	1.36	มากที่สุด	สอดคล้อง
6	อากาศและเสียง	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
7	คุณภาพอากาศภายในอาคารที่พัก และมลพิษทางอากาศ มลพิษทาง เสียง	4.83	1.17	มากที่สุด	สอดคล้อง
8	การจัดซื้อ	4.17	1.09	มาก	สอดคล้อง
9	ผลกระทบต่อระบบนิเวศน์	4.67	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
10	ผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ	4.00	1.50	มาก	สอดคล้อง
	รวม	4.67	1.06	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 6 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.67) มีความเห็นในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ คือ การจัดการน้ำเสีย การจัดการขยะ การใช้พลังงานและทรัพยากร คุณภาพอากาศภายในอาคารที่พักและมลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง และผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ มีความเห็นสอดคล้องในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ คือ คุณภาพน้ำ ความปลอดภัย อากาศและเสียง การจัดซื้อ และผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00-1.50 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

1.2 ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตาราง 7 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ	ความ
				ความ คิดเห็น	สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย	4.33	1.17	มาก	สอดคล้อง
2	วัฒนธรรมด้านอาหาร	4.50	1.17	มากที่สุด	สอดคล้อง
3	วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายใน อาคารและห้องพัก	4.67	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4	วัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
5	วัฒนธรรมด้านภาษา	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6	วัฒนธรรมด้านกริยามารยาท	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7	วัฒนธรรมด้านการจัดภูมิทัศน์	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
8	วัฒนธรรมด้านสินค้าของที่ระลึก	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
9	วัฒนธรรมด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม ท้องถิ่น	4.73	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	รวม	4.64	1.04	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 7 พบว่า การจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เมื่อพิจารณาในภาพรวม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.64) เมื่อพิจารณาในรายการย่อยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วัฒนธรรมด้านภาษา วัฒนธรรมด้านกริยามารยาท วัฒนธรรมด้านการจัดภูมิทัศน์ และวัฒนธรรมด้านสินค้าของที่ระลึก (Md. = 5.00) วัฒนธรรมด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น (Md. = 4.73) วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายในอาคารและห้องพัก (Md. = 4.67) วัฒนธรรมด้านอาหาร (Md. = 4.50) วัฒนธรรมการแต่งกาย (Md. = 4.33) และวัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง (Md. = 4.00)

ตาราง 8 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย

ลำดับที่	รายการ	Md.	IR	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1	การแต่งกายของพนักงานของที่พักแต่ละแผนก เน้นความเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านเชียงราย เช่น แต่งกายด้วยผ้าฝ้าย ผ้าฝ้ายตีนจก ชุดชนเผ่า	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	เครื่องประดับ ใช้เครื่องประดับที่แสดงความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น เครื่องเงิน	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
3	ทรงผมหญิงเกล้าสูง ประดับด้วยปิ่นปักผม	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
	รวม	4.33	1.17	มาก	สอดคล้อง

จากตาราง 8 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย อยู่ในระดับมาก (Md. = 4.33) มีความเห็นในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ การแต่งกายของพนักงานของที่พักแต่ละแผนก เน้นความเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านเชียงราย เช่น แต่งกายด้วยผ้าฝ้าย ผ้าฝ้ายตีนจก ชุดชนเผ่า และมีความเห็นในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ เครื่องประดับใช้เครื่องประดับที่แสดงความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น เครื่องเงิน และทรงผมหญิงเกล้าสูง ประดับด้วยปิ่นปักผม มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 9 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับอาหาร

ลำดับที่	รายการ	Md.	IR	ระดับความเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1	การจัดรายการอาหารพื้นบ้าน เชียงราย เช่น จอผักกาด แกงขนุน แกงกระด้าง แกงบอน	4.00	1.50	มาก	สอดคล้อง
2	จาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ ใช้ลวดลาย แสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเชียงราย	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
3	อุปกรณ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหาร ใช้ อุปกรณ์ที่แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น เชียงราย เช่น แจกันดอกไม้ ผ้าปูโต๊ะ ที่รองจาน	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
4	ใช้พืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นในการ ประกอบอาหาร เช่น มะแขว่น ผักปัง	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	รวม	4.50	1.17	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 9 พบว่า การจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับอาหาร อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.50) มีความเห็นในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ ใช้พืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นในการประกอบอาหาร เช่น มะแขว่น ผักปัง มีความเห็นในระดับมาก คือ การจัดรายการอาหารพื้นบ้านเชียงราย เช่น จอผักกาด แกงขนุน แกงกระด้าง แกงบอน จาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ ใช้ลวดลายแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเชียงราย อุปกรณ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหาร ใช้อุปกรณ์ที่แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น แจกันดอกไม้ ผ้าปูโต๊ะ ที่รองจาน มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00 -1.50 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 ซึ่งแสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 10 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับการตกแต่ง
ภายในอาคารและห้องพัก

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับ		ความ	
		Md.	IR	ความ คิดเห็น	สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	การจัดตกแต่งภายในอาคาร เช่น แผนกต้อนรับ ห้องรับรอง ห้องประชุม ห้องน้ำ โดยนำวัสดุ และอุปกรณ์ ตกแต่งโดยเน้นวัฒนธรรมของท้องถิ่น เชียงราย เช่น การแกะสลักไม้ ภาพวาด ดอกไม้ เครื่องหอม	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	การจัดตกแต่งภายในห้องพัก เช่น เครื่องนอน ได้แก่ ผ้าปูที่นอน ผ้าคลุม เตียง ผ้า màn และแจกันดอกไม้ หรือ ภาพวาด อันเกี่ยวกับพื้นบ้านเชียงราย	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3	สิ่งอำนวยความสะดวกมาจากภูมิ ปัญญาท้องถิ่น เช่น welcome drink ใช้หม้อดินและกระบวยตัก อ่างล้าง เท้าแบบไทย สะพานไม้ในการตกแต่ง สวนหย่อม	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	รวม	4.67	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 10 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
ท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับการตกแต่ง
ภายในอาคารและห้องพัก อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.67) และมีความเห็นในระดับมากที่สุดทุก
ข้อ คือ การจัดตกแต่งภายในอาคาร เช่น แผนกต้อนรับ ห้องรับรอง ห้องประชุม ห้องน้ำ โดยนำวัสดุ
และอุปกรณ์ตกแต่งโดยเน้นวัฒนธรรมของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การแกะสลักไม้ ภาพวาด ดอกไม้
เครื่องหอม การจัดตกแต่งภายในห้องพัก เช่น เครื่องนอน ได้แก่ ผ้าปูที่นอน ผ้าคลุมเตียง ผ้า màn
และแจกันดอกไม้ หรือภาพวาด อันเกี่ยวกับพื้นบ้านเชียงราย สิ่งอำนวยความสะดวกมาจาก
ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น welcome drink ใช้หม้อดินและกระบวยตัก อ่างล้างเท้าแบบไทย สะพานไม้
ในการตกแต่งสวนหย่อม มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 11 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับด้านดนตรีและการแสดง

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	ใช้เสียงดนตรีพื้นบ้านเชียงรายบรรเลง เช่น สล้อ ซอ ซิ่ง	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
2	ใช้ศิลปะการแสดงของท้องถิ่น เชียงราย เช่น การฟ้อนเล็บ	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
	รวม	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง

จากตาราง 11 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับดนตรีและการแสดง อยู่ในระดับมาก (Md. = 4.00) และมีความเห็นในระดับมาก 2 ข้อ คือ ใช้เสียงดนตรีพื้นบ้านเชียงรายบรรเลง เช่น สล้อ ซอ ซิ่ง และใช้ศิลปะการแสดงของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การฟ้อนเล็บ มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 12 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับภาษา

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	ให้พนักงาน บุคลากรทุกแผนกใช้ ภาษาถิ่น(ภาษาคำเมือง)ในการ ต้อนรับและบริการ	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	ให้พนักงานใช้คำกล่าวต้อนรับเป็น ภาษาอาเซียนได้ (กรณีที่ผู้ใช้บริการ เป็นนักท่องเที่ยวในอาเซียน)	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	รวม	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 12 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับภาษาอยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 5.00) และมีความเห็นระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ ให้พนักงาน บุคลากรทุกแผนกใช้ภาษาถิ่น (ภาษาคำเมือง) ในการต้อนรับและบริการ และให้พนักงานใช้คำกล่าวต้อนรับเป็นภาษาอาเซียนได้ (กรณีที่ใช้บริการเป็นนักท่องเที่ยวในอาเซียน) มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 13 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับกิริยาและมารยาท

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ	ความ
				ความ คิดเห็น	สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	พนักงาน ต้อนรับ ทักทายแขกด้วยการไหว้ อย่างมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม และนบถนอบ	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	พนักงานให้บริการด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	รวม	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 13 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้านกิริยามารยาท อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 5.00) และมีความเห็นในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ พนักงาน ต้อนรับ ทักทายแขกด้วยการไหว้ อย่างมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม และนบถนอบ พนักงานให้บริการด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสมีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 14 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัด
ภูมิทัศน์

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	จัดภูมิทัศน์บริเวณอาคารที่พักให้ อยู่การจัดสวนหย่อม สวนสมุนไพร พื้นบ้าน การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืนต้นเพื่ออาศัยร่มเงา และเพื่อ อนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมโดยการ จัดหาต้นไม้ที่มีในท้องถิ่น	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	รวม	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 14 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
ท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับกริยา
มารยาท อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 5.00) และมีความเห็นในระดับมากที่สุดคือ จัดภูมิทัศน์บริเวณ
อาคารที่พักให้อยู่การจัดสวนหย่อม สวนสมุนไพรพื้นบ้าน การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืน
ต้นเพื่ออาศัยร่มเงา และเพื่ออนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมโดยการจัดหาต้นไม้ที่มีในท้องถิ่น มีค่าพิสัย
ควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 15 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับสินค้าของที่ระลึก

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	นำสินค้าภายในท้องถิ่นมาจำหน่าย เป็นของที่ระลึก เช่น แยมสตอเบอรี่	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	สินค้าที่ระลึกทำจากวัสดุที่ได้มาจาก ท้องถิ่นและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	รวม	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 15 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับสินค้าของที่ระลึก อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 5.00) ความคิดเห็นในระดับมาก คือ นำสินค้าภายในท้องถิ่นมาจำหน่ายเป็นของที่ระลึก เช่น แยมสตอเบอรี่ และสินค้าที่ระลึกทำจากวัสดุที่ได้มาจากท้องถิ่นและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 16 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับ		ความ	
		Md.	IR	ความคิดเห็น	สอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	มีการจัดทำคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Do and Don't)	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3	มีป้ายสื่อความหมายอธิบายความเป็นมา ความน่าสนใจของวัฒนธรรมท้องถิ่น	5.00	1.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
4	มีพนักงานที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
5	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6	มีการจ้างคนในท้องถิ่นมาเป็นพนักงาน	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	รวม	4.73	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 16 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นสินค้าของที่ระลึกอยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 5.00) และมีความเห็นในระดับมากที่สุดจำนวน 6 ข้อ คือ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการจัดทำคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Do and Don't) มีป้ายสื่อความหมายอธิบายความเป็นมา ความน่าสนใจของวัฒนธรรมท้องถิ่น มีพนักงานที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นและการจ้างคนในท้องถิ่นมาเป็นพนักงาน มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00-1.50 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

1.3 ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

ตาราง 17 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ	ความ
				ความ คิดเห็น	สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่ม ประเทศอาเซียน	4.67	1.17	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	การบริหารจัดการที่ฝึก	4.25	1.00	มาก	สอดคล้อง
3	การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการ ปฏิบัติงาน	4.40	0.90	มาก	สอดคล้อง
4	การบริหารทรัพยากรมนุษย์	4.25	1.26	มาก	สอดคล้อง
	รวม	4.31	0.87	มาก	สอดคล้อง

จากตาราง 17 พบว่า การจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาในภาพรวม ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก (Md. = 4.31) เมื่อพิจารณาในรายการย่อยเรียงลำดับที่จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน (Md. = 4.67) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน (Md. = 4.40) การบริหารจัดการที่ฝึก และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Md. = 4.25)

ตาราง 18 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ	ความ
				ความ คิดเห็น	สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก อาเซียนเกี่ยวกับสถานที่พัก	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2	มีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวกับ ประเทศสมาชิกอาเซียน	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3	เข้าเป็นสมาชิกสมาคมต่างๆ ที่มี นโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวใน กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	4.00	1.50	มาก	สอดคล้อง
	รวม	4.67	1.17	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตาราง 18 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.67) มีความเห็นในระดับมากที่สุดคือ เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับสถานที่พัก มีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน และมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือ เข้าเป็นสมาชิกสมาคมต่างๆ ที่มีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00-1.50 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 19 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่פק

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	มีป้ายสื่อความหมายในที่פק เป็นภาษาอังกฤษ หรืออาจมากกว่า 2 ภาษา	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
2	มีการจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
3	มีการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	4.00	1.50	มาก	สอดคล้อง
4	มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เข้าถึงกลุ่มประชาคมอาเซียน	4.00	1.50	มาก	สอดคล้อง
	รวม	4.25	1.00	มาก	สอดคล้อง

จากตาราง 19 พบว่า การจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียนเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่פק อยู่ในระดับมาก (Md. = 4.25) มีความเห็นในระดับมากทุกข้อคือ มีป้ายสื่อความหมายในที่פק เป็นภาษาอังกฤษ หรืออาจมากกว่า 2 ภาษา มีการจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว มีการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เข้าถึงกลุ่มประชาคมอาเซียน มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.00-1.50 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 ซึ่งแสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 20 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน เกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนงาน การบริหารจัดการ	4.00	0.00	มาก	สอดคล้อง
2	เทคโนโลยี/website ที่ใช้งานมีหลายภาษาและการมีผู้ดูแล website เพื่อให้บริการลูกค้าที่รวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	5.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3	เว็บไซต์มีมากกว่า 2 ภาษา และครอบคลุมลูกค้าหลักและลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสะดวก	4.00	0.00	มาก	สอดคล้อง
4	มีข้อมูลครบถ้วนครอบคลุมความต้องการของลูกค้า รวมถึงการเชื่อมต่อเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ลูกค้าได้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
5	การพัฒนาเว็บไซต์ที่เข้าถึงและเข้าใจง่ายสะท้อนคุณภาพการสนับสนุนให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของสถานที่พัก	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
	รวม	4.40	0.90	มาก	สอดคล้อง

จากตาราง 20 พบว่า การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียนเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก (Md. = 4.40) มีความเห็นในระดับมากที่สุด คือ เทคโนโลยี/website ที่ใช้งานมีหลายภาษาและการมีผู้ดูแล website เพื่อให้บริการลูกค้าที่รวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ มีความเห็นสอดคล้องในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ คือ การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนงาน การบริหารจัดการเว็บไซต์มีมากกว่า 2 ภาษา และครอบคลุมลูกค้าหลักและลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสะดวก มีข้อมูลครบถ้วนครอบคลุมความต้องการของลูกค้า รวมถึงการเชื่อมต่อเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ลูกค้าได้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น การพัฒนาเว็บไซต์ที่เข้าถึงและเข้าใจง่ายสะท้อนคุณภาพการสนับสนุนให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของสถานที่พักมีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 0.00-1.00 มีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตาราง 21 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์

ลำดับ ที่	รายการ	Md.	IR	ระดับ ความ คิดเห็น	ความ สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1	พนักงานสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียนในระดับที่สามารถทำงานเกี่ยวข้องกับบริการในสถานที่พักได้	4.00	0.00	มาก	สอดคล้อง
2	พนักงานในสถานที่พักสามารถใช้ภาษาต่างประเทศทั้ง ฟัง พูด อ่าน หรือเขียนในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับลูกค้าได้	5.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
3	พนักงานสามารถสื่อสารภาษาของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน	4.00	0.00	มาก	สอดคล้อง
4	พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน	4.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
	รวม	4.25	0.62	มาก	สอดคล้อง

จากตาราง 21 พบว่า การจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียนเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ อยู่ในระดับมาก (Md. = 4.25) มีความเห็นสอดคล้องในระดับมากทุกข้อ คือ พนักงานสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียนในระดับที่สามารถทำงานเกี่ยวข้องกับบริการในสถานที่พักได้พนักงานในสถานที่พักสามารถใช้ภาษาต่างประเทศทั้ง ฟัง พูด อ่าน หรือเขียนในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับลูกค้าได้ พนักงานสามารถสื่อสารภาษาของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 0.00-1.00 มีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

ตอนที่ 3 ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย มีต่อรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์หา ค่าข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยว และหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว คือ เพศ อายุ การศึกษา อายุการทำงาน และประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้ทราบสัดส่วนของกลุ่มนักท่องเที่ยว เป็นจำนวนและอัตราร้อยละ

ตาราง 22 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	154	38.5
	หญิง	246	61.5
รวม		400	100.00
อายุ	20-30 ปี	119	29.7
	31-40 ปี	195	48.7
	41-50 ปี	58	14.5
	51-60 ปี	19	4.8
	60 ปีขึ้นไป	9	2.3
รวม		400	100.0
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	243	60.7
	ปริญญาโท	150	37.5
	ปริญญาเอก	7	1.8
รวม		400	100.00
อายุการทำงาน	ต่ำกว่า 10 ปี	71	42.7
	10-20 ปี	196	49.0
	มากกว่า 20 ปี	33	8.3
รวม		400	100.00

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์	ต่ำกว่า 10 ปี	204	51.0
ด้านการ	10 -20 ปี	153	38.3
ท่องเที่ยว	มากกว่า 20 ปี	43	10.7
รวม		400	100.0
จำนวนครั้ง	1-3 ครั้ง	270	67.5
ที่มาเที่ยว	4-6 ครั้ง	88	22.0
จังหวัด	7-10 ครั้ง	20	5.0
เชียงราย	มากกว่า 10 ปี	22	5.5
รวม			100.0
ปัจจุบันพัก	ภาคเหนือ	106	26.5
อาศัยอยู่ใน	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	11	2.7
ภาคใด	ภาคกลาง	256	64.0
	ภาคตะวันออก	14	3.5
	ภาคใต้	13	3.3
รวม		400	100.0

จากตาราง 22 พบว่า นักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.5 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.5 มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.7 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.7 อายุการทำงาน 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.0 มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว ต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.0 จำนวนครั้งที่มาเที่ยวจังหวัดเชียงราย 1-3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 67.5 ซึ่งปัจจุบันพักอาศัยอยู่ในภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 64.0

ตาราง 23 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม

ลำดับ	รูปแบบการจัดการที่พัก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.13	0.52	มาก
2	ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.34	0.43	มาก
3	ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน	3.97	0.41	มาก
	รวม	4.15	0.45	มาก

จากตาราง 23 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, $SD. = 0.45$) โดยความคิดเห็นระดับมากอันดับแรกคือ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.34$, $SD. = 0.43$) รองลงมาคือ การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.13$, $SD. = 0.52$) ตามลำดับ

2.1 ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตาราง 24 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ลำดับ	รูปแบบการจัดการที่พัก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	4.14	0.52	มาก
2	นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม	3.96	0.62	มาก
3	การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	3.98	0.53	มาก
	รวม	4.13	0.52	มาก

จากตาราง 24 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD. = 0.52$) โดยความคิดเห็นระดับมากอันดับแรกคือ สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.14$, $SD. = 0.52$) รองลงมาคือ การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.98$, $SD. = 0.53$) ตามลำดับ

ตาราง 25 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย
ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ				
1	สถานที่พักตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	4.02	0.82	มาก
2	มีการออกแบบสถานที่พักให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ	4.18	0.71	มาก
3	อาคาร ห้องพักมีการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนถึงความเป็นพื้นที่ท้องถิ่น	3.98	0.79	มาก
4	สถานที่พักตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและชุมชนบริเวณใกล้เคียง	4.19	0.73	มาก
5	สถานที่พักตั้งอยู่บนถนนหลักเชื่อมโยงเข้าถึงได้สะดวก	4.04	0.77	มาก
6	สถานที่พักมีทางเข้าออก ในการสัญจรที่เพียงพอ และการเดินทางเข้าถึงสะดวกปลอดภัย	4.20	0.65	มาก
7	มีพื้นที่จอดรถที่สะดวกและเพียงพอ	4.06	0.77	มาก
8	มีการเลือกวัสดุวัสดุทดแทนธรรมชาติเพื่อสร้างความกลมกลืนด้านภูมิสถาปัตยกรรม	4.16	0.77	มาก
9	จัดให้มีพื้นที่สีเขียวภายนอกอาคารที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ	4.43	0.67	มาก
	รวม	4.14	0.52	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
นโยบายและมาตรการด้าน				
สิ่งแวดล้อม				
1	มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร	3.85	0.81	มาก
2	มีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	3.88	0.76	มาก
3	มีนโยบายพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงความสมดุลระหว่างการบริโภค ประชากร และความสามารถในการรองรับของโลก ต่อการดำรงสิ่งมีชีวิต (Earth' life Supporting Capacity)	3.96	0.70	มาก
4	มีนโยบายครอบคลุมถึงระบบนิเวศน์สังคม วัฒนธรรมของท้องถิ่น	3.93	0.67	มาก
5	มีการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์โดยเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมของที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.07	0.81	มาก
6	มีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเพื่อช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.05	0.72	มาก
7	มีการวางแผนหรือนโยบายขององค์กรในการลดใช้พลังงานต่าง ๆ	3.95	0.62	มาก
	รวม	3.96	0.62	มาก
การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม				
1	คุณภาพน้ำ			
1.1	คำนึงถึงการประหยัดน้ำ โดยมีแนวปฏิบัติเพื่อการประหยัดน้ำด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ใช้ก๊อกน้ำแบบกด เพื่อป้องกันการเปิดน้ำทิ้งไว้โดยไม่จำเป็น ใช้หัวฝักบัวและโถสุขภัณฑ์แบบประหยัดน้ำ	3.96	0.69	มาก
1.2	มีบ่อน้ำเป็นของตัวเอง เพื่อรองรับน้ำจากธรรมชาติ	3.98	0.74	มาก
1.3	มีการผลิตน้ำดื่มเอง โดยผ่านกระบวนการกรองที่มีมาตรฐาน	3.85	0.77	มาก
	รวม	3.93	0.65	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2	การจัดการน้ำเสีย			
2.1	มีวิธีการจัดการน้ำเสีย เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย	4.07	0.68	มาก
2.2	มีการติดตั้งระบบดักไขมันบริเวณครัวร้านอาหาร	3.89	0.77	มาก
2.3	มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้แขกผู้มาพักร่วมกันประหยัดพลังงาน โดยการติดประกาศ ภายในบริเวณที่พัก	3.99	0.69	มาก
2.4	มีวิธีการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย	3.98	0.79	มาก
2.5	มีผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งภายในอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.63	มาก
	รวม	4.01	0.64	มาก
3	ความปลอดภัย			
3.1	มีการจัดการเชื้อเพลิง ก๊าซและสารพิษ เป็นไปตามกฎหมาย	3.99	0.64	มาก
3.2	มีอุปกรณ์เตือนภัยและดับเพลิงติดตั้งตามจุดต่าง ๆ ทางออกฉุกเฉิน/ทางหนีไฟ	4.22	0.57	มาก
	รวม	4.10	0.52	มาก
4	การจัดการขยะ			
4.1	มีการจัดการขยะ เช่น มีถังขยะตั้งตามบริเวณจุดต่าง ๆ	4.23	0.71	มาก
4.2	มีการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ลดปริมาณขยะ	3.98	0.78	มาก
4.3	มีกระบวนการจัดการขยะโดยใช้วิธีการทำซ้ำ (Reuse) ลดการใช้ (Reduce) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) (3Rs)	4.18	0.70	มาก
4.4	มีการดำเนินการเพื่อลดการเกิดของเสีย	4.24	0.73	มาก
4.5	มีการแยกประเภทขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ เช่น การนำเศษอาหารไปทำปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยชีวภาพ	4.18	0.70	มาก
4.6	มีการเก็บรวบรวมและส่งกำจัดขยะอย่างเหมาะสม	4.13	0.73	มาก
	รวม	4.16	0.66	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5	การใช้พลังงานและทรัพยากร			
5.1	มีการออกแบบที่พับเพื่อให้มีการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด เช่น การใช้วัสดุโปร่งแสง ลดการใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าออกแบบหลังคาให้แสงสว่างเข้าถึงตอนกลางวัน	4.21	0.60	มาก
5.2	มีการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เช่น ใช้อุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้าใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ได้รับมาตรฐานการประหยัดพลังงาน เป็นต้น	4.32	0.58	มาก
5.3	มีการประหยัดพลังงานน้ำ เช่น ใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดน้ำเปลี่ยนผ้าเช็ดตัวหรือผ้าปูที่นอนเมื่อแขกขอให้เปลี่ยนเท่านั้น	4.23	0.66	มาก
5.4	มีการกักเก็บน้ำฝนหรือน้ำจากแหล่งธรรมชาติไว้ในสถานที่พัก	4.20	0.78	มาก
5.5	มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ภายในที่พักเรื่องการประหยัดน้ำ	4.18	0.92	มาก
5.6	มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ภายในที่พักเรื่องการประหยัดพลังงาน	4.24	0.86	มาก
5.7	มีการตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศบริเวณพื้นที่ส่วนกลางไม่ต่ำกว่า 25 องศาเซลเซียส	4.17	0.67	มาก
	รวม	4.22	0.62	มาก
6	อากาศและเสียง			
6.1	มีการควบคุม /จัดการเขม่าควันที่เกิดจาก Boiler	3.78	0.87	มาก
6.2	มีการควบคุมเสียงดังรบกวน	3.98	0.80	มาก
	รวม	3.88	0.79	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
7	คุณภาพอากาศภายในอาคารที่พักและมลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง			
7.1	มีการออกแบบที่พักให้ปลอดโปร่งมีทิศทางลมผ่าน ลดการใช้เครื่องปรับอากาศ	4.29	0.76	มาก
7.2	มีการออกแบบสิ่งปลูกสร้างของสถานที่พักให้มีการระบายอากาศได้ดี	4.27	0.79	มาก
7.3	มีต้นไม้อยู่บริเวณโดยรอบ	4.55	0.69	มากที่สุด
7.4	มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามรายล้อมด้วยธรรมชาติ	4.43	0.82	มาก
7.5	มีกระบวนการลดมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการกำจัดแมลง ศัตรูพืช วัชพืช เป็นต้น	4.35	0.77	มาก
7.6	มีการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่จำเป็น และทำลายสิ่งแวดล้อม	4.33	0.84	มาก
	รวม	4.37	0.70	มาก
8	การจัดซื้อ			
8.1	มีการจัดซื้อสินค้าปริมาณมากในแต่ละครั้ง เพื่อลดปริมาณขยะประเภทบรรจุภัณฑ์และหีบห่อ ตลอดจนลดจำนวนครั้งในการขนส่ง	4.14	0.71	มาก
8.2	มีการเลือกวัตถุดิบในการประกอบอาหาร จากแหล่งในท้องถิ่นมากกว่าที่จะขนส่งมาจากที่อื่น หรือนำเข้าจากต่างประเทศ	4.18	0.76	มาก
8.3	มีการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพจากร้านค้าที่อยู่ในท้องถิ่น	4.20	0.82	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
8.4	มีการสนับสนุนวัตถุดิบทั้งด้านอุปโภค บริโภคจากแหล่งผลิตที่ใส่ใจ สิ่งแวดล้อม เช่น ผักผลไม้ออแกนิก (organic)	4.27	0.80	มาก
8.5	มีการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุ ธรรมชาติ เช่น จานชานอ้อย	4.23	0.69	มาก
8.6	มีการใช้วัสดุทดแทนธรรมชาติเพื่อ สร้างความกลมกลืนด้านภูมิ สถาปัตยกรรม	4.19	0.77	มาก
	รวม	4.20	0.67	มาก
9	ผลกระทบต่อระบบนิเวศ			
9.1	มีพื้นที่ปลูกต้นไม้ลงดิน	4.18	0.76	มาก
9.2	มีการส่งเสริมการปลูกพืชท้องถิ่น	4.32	0.75	มาก
9.3	มีการควบคุมปรับปรุงภูมิทัศน์ที่อาจ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ	4.28	0.79	มาก
	รวม	4.26	0.69	มาก
10	ผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ			
10.1	มีการดำเนินกิจกรรมด้าน สิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนในพื้นที่	4.08	0.68	มาก
10.2	มีการจัดสรรที่ว่างโดยรอบอาคารไม่ น้อยกว่า 2 เมตร	4.07	0.77	มาก
	รวม	4.07	0.66	มาก
	รวมทั้งหมด	4.13	0.52	มาก

จากตาราง 25 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจ
ที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน
ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD. = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า

ด้านสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $SD. = 0.52$) โดยความคิดเห็นอันดับแรกคือ จัดให้มีพื้นที่สีเขียวภายนอกอาคารที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.43$, $SD. = 0.67$) รองลงมาคือ สถานที่พักผ่อนที่พักริมทางเข้าออก ในการสัญจรที่เพียงพอ และการเดินทางเข้าถึงสะดวกปลอดภัย ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.65$)

ด้านนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, $SD. = 0.62$) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์โดยเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมของที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.07$, $SD. = 0.81$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเพื่อช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.05$, $SD. = 0.72$)

ด้านการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD. = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า **คุณภาพน้ำ** นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, $SD. = 0.65$) โดยอันดับแรกคือ มีบ่อน้ำเป็นของตัวเอง เพื่อรองรับน้ำจากธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.98$, $SD. = 0.74$) รองลงมาคือ คำนึงถึงการประหยัดน้ำ โดยมีแนวปฏิบัติเพื่อการประหยัดน้ำด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ใช้ก๊อกน้ำแบบกดเพื่อป้องกันการเปิดน้ำทิ้งไว้โดยไม่จำเป็น ใช้หัวฝักบัวและโถสุขภัณฑ์แบบประหยัดน้ำ ($\bar{X} = 3.96$, $SD. = 0.69$) **การจัดการน้ำเสีย** นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, $SD. = 0.64$) โดยความคิดเห็นอันดับแรกคือ มีผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งภายในอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.13$, $SD. = 0.63$) รองลงมาคือ มีวิธีการจัดการน้ำเสีย เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย ($\bar{X} = 4.07$, $SD. = 0.68$) **ความปลอดภัย** นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, $SD. = 0.52$) โดยความคิดเห็นอันดับแรกคือ มีอุปกรณ์เตือนภัยและดับเพลิงติดตั้งตามจุดต่าง ๆ ทางออกฉุกเฉิน/ทางหนีไฟ ($\bar{X} = 4.22$, $SD. = 0.57$) รองลงมาคือ มีการจัดการเชื้อเพลิง ก๊าซและสารพิษ เป็นไปตามกฎหมาย ($\bar{X} = 3.99$, $SD. = 0.64$) **การจัดการขยะ** มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, $SD. = 0.66$) อันดับแรกคือ มีการดำเนินการเพื่อลดการเกิดของเสีย ($\bar{X} = 4.24$, $SD. = 0.73$) รองลงมาคือ มีการจัดการขยะ เช่น มีถังขยะตั้งตามบริเวณจุดต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.23$, $SD. = 0.71$) **การใช้พลังงานและทรัพยากร** นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, $SD. = 0.62$) โดยความคิดเห็นอันดับแรกคือ มีการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เช่น ใช้อุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้าหรือใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ได้รับมาตรฐานการประหยัดพลังงาน เป็นต้น ($\bar{X} = 4.32$, $SD. = 0.58$) รองลงมาคือ มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ภายในที่พักเรื่องการประหยัดพลังงาน ($\bar{X} = 4.24$, $SD. = 0.86$) **อากาศและเสียง** นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, $SD. = 0.79$) โดยความคิดเห็นอันดับแรกคือ มีการควบคุมเสียงดังรบกวน ($\bar{X} = 3.98$, $SD. = 0.80$) รองลงมาคือ มีการควบคุม/จัดการเขม่าควันที่เกิดจาก Boiler ($\bar{X} = 3.78$, $SD. = 0.87$) **คุณภาพอากาศภายในอาคาร**

ที่พักและมลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.37$, SD. = 0.70) ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือ มีต้นไม้อยู่บริเวณโดยรอบ ($\bar{X}= 4.55$, SD. = 0.69) ส่วนระดับมากอันดับแรกคือ มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามรายล้อมด้วยธรรมชาติ ($\bar{X}= 4.43$, SD. = 0.82) รองลงมาคือ มีกระบวนการลดมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการกำจัดแมลง ศัตรูพืช วัชพืช เป็นต้น การจัดซื้อ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.20$, SD. = 0.67) อันดับแรกคือ มีการสนับสนุนวัตถุดิบทั้งด้านอุปโภคบริโภคจากแหล่งผลิตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เช่น ผัก ผลไม้ออร์แกนิก (organic) ($\bar{X}= 4.27$, SD. = 0.80) รองลงมาคือ มีการเลือกใช้บริการจุกภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น จานชามอ้อย ($\bar{X}= 4.23$, SD. = 0.69) ผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.26$, SD. = 0.69) อันดับแรกคือ มีการส่งเสริมการปลูกพืชท้องถิ่น ($\bar{X}= 4.32$, SD. = 0.75) รองลงมาคือ มีการควบคุมปรับปรุงภูมิทัศน์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ ($\bar{X}= 4.28$, SD. = 0.79) และผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.07$, SD. = 0.66) อันดับแรกคือ มีการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนในพื้นที่ ($\bar{X}= 4.08$, SD. = 0.68) รองลงมาคือ มีการจัดสรรที่ว่างโดยรอบอาคารไม่น้อยกว่า 2 เมตร ($\bar{X}= 4.07$, SD. = 0.52)

2.2 ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตาราง 26 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

ลำดับ	รูปแบบการจัดการที่พัก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย	4.41	0.63	มาก
2	วัฒนธรรมด้านอาหาร	4.39	0.49	มาก
3	วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายในอาคาร และห้องพัก	4.32	0.64	มาก
4	วัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง	4.27	0.55	มาก
5	วัฒนธรรมด้านภาษา	4.18	0.50	มาก
6	วัฒนธรรมด้านกริยาและมารยาท	4.42	0.56	มาก
7	วัฒนธรรมด้านการจัดภูมิทัศน์	4.31	0.56	มาก
8	วัฒนธรรมด้านสินค้าและของที่ระลึก	4.30	0.54	มาก
9	การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.36	0.50	มาก
รวม		4.34	0.53	มาก

จากตาราง 26 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, $SD. = 0.53$) โดยความคิดเห็นระดับมากอันดับแรกคือ ด้านกริยาและมารยาท ($\bar{X} = 4.42$, $SD. = 0.56$) รองลงมาคือ ด้านการแต่งกาย ($\bar{X} = 4.41$, $SD. = 0.63$) ตามลำดับ

ตาราง 27 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย
ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
วัฒนธรรมการแต่งกาย				
1	การแต่งกายของพนักงานของที่พักระยะ แผนก เน้นความเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้าน เชียงราย เช่น แต่งกายด้วยผ้าฝ้าย ผ้าฝ้ายตีนจก ชุดชนเผ่า	4.41	0.63	มาก
2	เครื่องประดับ ใช้เครื่องประดับที่แสดง ความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น เครื่องเงิน	4.45	0.63	มาก
3	ทรงผมหญิงเกล้าสูง ประดับด้วยปิ่น ปักผม	4.36	0.73	มาก
	รวม	4.41	0.63	มาก
วัฒนธรรมด้านอาหาร				
1	การจัดรายการอาหารพื้นบ้านเชียงราย เช่น จอผักกาด แกงขนุน แกงกระด้าง แกงบอน	4.36	0.53	มาก
2	จาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ ใช้ลวดลายแสดง เอกลักษณ์ของท้องถิ่นเชียงราย	4.36	0.52	มาก
3	อุปกรณ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหาร ใช้อุปกรณ์ ที่แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น แจกันดอกไม้ ผ้าปูโต๊ะ ที่รองจาน	4.44	0.54	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4	ใช้พืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นในการประกอบอาหาร เช่น มะเขว่น ผักปิ้ง	4.40	0.53	มาก
	รวม	4.39	0.49	มาก
วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายใน				
อาคารและห้องพัก				
1	การจัดตกแต่งภายในอาคาร เช่น แพนกต้อนรับ ห้องรับรอง ห้องประชุม ห้องน้ำ โดยนำวัสดุ และอุปกรณ์ตกแต่งโดยเน้นวัฒนธรรมของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การแกะสลักไม้ ภาพวาด ดอกไม้ เครื่องหอม	4.37	0.53	มาก
2	การจัดตกแต่งภายในห้องพัก เช่น เครื่องนอน ได้แก่ ผ้าปูที่นอน ผ้าคลุมเตียง ผ้าม่าน และแจกันดอกไม้ หรือภาพวาดอันเกี่ยวกับพื้นบ้านเชียงราย	4.28	0.57	มาก
3	สิ่งอำนวยความสะดวกมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น welcome drink ใช้หม้อดิน และกระบวยตัก อ่างล้างเท้าแบบไทย สะพานไม้ในการตกแต่งสวนหย่อม	4.31	0.62	มาก
	รวม	4.32	0.54	มาก
วัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง				
1	ใช้เสียงดนตรีพื้นบ้านเชียงรายบรรเลง เช่น สล้อ ซอ ซึง	4.27	0.61	มาก
2	ใช้ศิลปะการแสดงของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การฟ้อนเล็บ	4.27	0.56	มาก
	รวม	4.27	0.55	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
วัฒนธรรมด้านภาษา				
1	ให้พนักงาน บุคลากรทุกแผนกใช้ภาษา ถิ่น (ภาษาคำเมือง) ในการต้อนรับและ บริการ	4.25	0.56	มาก
2	ให้พนักงานใช้คำกล่าวต้อนรับเป็นภาษา อาเซียนได้ (กรณีที่ใช้บริการเป็น นักท่องเที่ยวในอาเซียน)	4.11	0.66	มาก
รวม		4.18	0.50	มาก
วัฒนธรรมด้านกริยาและมารยาท				
1	พนักงาน ต้อนรับ ทักทายแขกด้วย การไหว้ อย่างมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม และนอบนอบ	4.47	0.54	มาก
2	พนักงานให้บริการด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส	4.37	0.64	มาก
รวม		4.42	0.56	มาก
วัฒนธรรมด้านการจัดภูมิทัศน์				
1	จัดภูมิทัศน์บริเวณอาคารที่พักให้น่าอยู่ การจัดสวนหย่อม สวนสมุนไพรพื้นบ้าน การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืนต้น เพื่ออาศัยร่มเงา และเพื่ออนุรักษ์สืบทอด วัฒนธรรมโดยการจัดหาต้นไม้ที่มีใน ท้องถิ่น	4.31	0.56	มาก
รวม		4.31	0.56	มาก
วัฒนธรรมด้านสินค้าของที่ระลึก				
1	นำสินค้าภายในท้องถิ่นมาจำหน่ายเป็น ของที่ระลึก เช่น แยมสตอเบอรี่	4.26	0.60	มาก
2	สินค้าที่ระลึกทำจากวัสดุที่ได้มาจาก ท้องถิ่นและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	4.34	0.56	มาก
รวม		4.30	0.54	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น				
1	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.37	0.60	มาก
2	มีการจัดทำคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Do and Don't)	4.41	0.62	มาก
3	มีป้ายสื่อความหมายอธิบายความเป็นมาความน่าสนใจของวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.40	0.53	มาก
4	มีพนักงานที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี	4.34	0.53	มาก
5	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น	4.39	0.53	มาก
6	การจ้างคนในท้องถิ่นมาเป็นพนักงาน	4.24	0.57	มาก
	รวม	4.36	0.50	มาก
	รวมทั้งหมด	4.34	0.43	มาก

จากตาราง 27 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, $SD. = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีดังนี้

วัฒนธรรมการแต่งกาย นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, $SD. = 0.63$) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ เครื่องประดับที่ใช้เป็นเครื่องประดับที่แสดงความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น เครื่องเงิน ($\bar{X} = 4.45$, $SD. = 0.63$) รองลงมาคือ การแต่งกายของพนักงานของที่พักระยะแรก เน้นความเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านเชียงราย เช่น แต่งกายด้วยผ้าฝ้าย ผ้าฝ้ายตีนจก ชุดชนเผ่า ($\bar{X} = 4.41$, $SD. = 0.63$)

วัฒนธรรมด้านอาหาร นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, $SD. = 0.49$) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ อุปกรณ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหาร ใช้อุปกรณ์ที่แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น แจกกันดอกไม้ ผ้าปูโต๊ะ ที่รองจาน ($\bar{X} = 4.44$, $SD. = 0.54$) รองลงมาคือ ใช้พืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นในการประกอบอาหาร เช่น มะแขว่น ผักปัง ($\bar{X} = 4.40$, $SD. = 0.53$)

วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายในอาคารและห้องพัก นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, $SD. = 0.54$) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ การจัดตกแต่งภายในอาคาร เช่น แพนกต้อนรับ ห้องรับรอง ห้องประชุม ห้องน้ำ โดยนำวัสดุ และอุปกรณ์ตกแต่งโดยเน้นวัฒนธรรมของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การแกะสลักไม้ ภาพวาด ดอกไม้ เครื่องหอม ($\bar{X} = 4.37$, $SD. = 0.53$) รองลงมาคือ สิ่งอำนวยความสะดวกมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น welcome drink ใช้หม้อดินและกระบวยตัก อ่างล้างเท้าแบบไทย สะพานไม้ในการตกแต่งสวนหย่อม ($\bar{X} = 4.31$, $SD. = 0.62$)

วัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, $SD. = 0.55$) โดยความคิดเห็นในระดับมาก คือ ใช้เสียงดนตรีพื้นบ้านเชียงรายบรรเลง เช่น สล้อ ซอ ซึง ($\bar{X} = 4.27$, $SD. = 0.61$) และใช้ศิลปะการแสดงของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การฟ้อนเล็บ ($\bar{X} = 4.27$, $SD. = 0.56$)

วัฒนธรรมด้านภาษา นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, $SD. = 0.50$) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ ให้นักงาน บุคลากรทุกแผนกใช้ภาษาถิ่น (ภาษาคำเมือง) ในการต้อนรับและบริการ ($\bar{X} = 4.25$, $SD. = 0.56$) รองลงมาคือ ให้นักงานใช้คำกล่าวต้อนรับเป็นภาษาอาเซียนได้ (กรณีที่ผู้ใช้บริการเป็นนักท่องเที่ยวในอาเซียน) ($\bar{X} = 4.11$, $SD. = 0.66$)

วัฒนธรรมด้านกริยาและมารยาท นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, $SD. = 0.56$) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ พนักงาน ต้อนรับ ทักทายแขก ด้วยการไหว้ อย่างมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม และนอบน้อม ($\bar{X} = 4.47$, $SD. = 0.54$) รองลงมาคือ พนักงานให้บริการด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ($\bar{X} = 4.37$, $SD. = 0.64$)

วัฒนธรรมด้านการจัดภูมิทัศน์ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, $SD. = 0.56$) โดยความคิดเห็นคือ จัดภูมิทัศน์บริเวณอาคารที่พักให้น่าอยู่การจัดสวนหย่อม สวนสมุนไพรพื้นบ้าน การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืนต้นเพื่ออาศัยร่มเงา และเพื่ออนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมโดยการจัดหาต้นไม้ที่มีในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.31$, $SD. = 0.56$)

วัฒนธรรมด้านสินค้าของที่ระลึก นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, $SD. = 0.54$) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ สินค้าที่ระลึกทำจากวัสดุที่ได้มาจากท้องถิ่นและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.34$, $SD. = 0.56$) รองลงมาคือ นำสินค้าภายในท้องถิ่นมาจำหน่ายเป็นของที่ระลึก เช่น แยมสตอเบอรี่ ($\bar{X} = 4.26$, $SD. = 0.60$)

การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, $SD. = 0.50$) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ มีการจัดทำคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Do and Don't) ($\bar{X} = 4.41$, $SD. = 0.62$) รองลงมาคือ มีป้ายสื่อความหมายอธิบายความเป็นมา ความน่าสนใจของวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.40$, $SD. = 0.53$)

2.3 ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

ตาราง 28 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

ลำดับ	รูปแบบการจัดการที่พัก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน	3.91	0.52	มาก
2	ด้านการบริหารจัดการที่พัก	4.08	0.44	มาก
3	ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน	4.04	0.39	มาก
4	ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์	3.92	0.58	มาก
	รวม	3.97	0.41	มาก

จากตาราง 28 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97, SD. = 0.41) โดยความคิดเห็นระดับมากอันดับแรกคือ การบริหารจัดการที่พัก ($\bar{X}$ = 4.08, SD. = 0.44) รองลงมาคือ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.04, SD. = 0.39) ตามลำดับ

ตาราง 29 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย
ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน				
1	เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับสถานที่พัก	3.88	0.66	มาก
2	มีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน	3.97	0.57	มาก
3	เข้าเป็นสมาชิกสมาคมต่างๆ ที่มีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	3.87	0.51	มาก
	รวม	3.91	0.52	มาก
การบริหารจัดการที่พัก				
1	มีป้ายสื่อความหมายในที่พัก เป็นภาษาอังกฤษ หรืออาจมากกว่า 2 ภาษา	4.08	0.44	มาก
2	มีการจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวท้องถิ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	4.06	0.50	มาก
3	มีการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยว	3.92	0.50	มาก
4	มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เข้าถึงกลุ่มประชาคมอาเซียน	3.95	0.45	มาก
	รวม	4.00	0.41	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน				
1	การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนงาน การบริหารจัดการ	4.09	0.41	มาก
2	เทคโนโลยี/website ที่ใช้งานมีหลายภาษาและการมีผู้ดูแล website เพื่อให้บริการลูกค้าที่รวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	4.02	0.50	มาก
3	เว็บไซต์มีมากกว่า 2 ภาษา และครอบคลุมลูกค้าและลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสะดวก	4.09	0.50	มาก
4	มีข้อมูลครบถ้วนครอบคลุมความต้องการของลูกค้า รวมถึงการเชื่อมต่อเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ลูกค้าได้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น	3.99	0.47	มาก
5	การพัฒนาเว็บไซต์ที่เข้าถึงและเข้าใจง่าย สะท้อนคุณภาพการสนับสนุนให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของสถานที่พัก	3.99	0.40	มาก
รวม		4.04	0.39	มาก
การบริหารทรัพยากรมนุษย์				
1	พนักงานสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียนในระดับที่สามารถทำงานเกี่ยวข้องกับบริการในสถานที่พักได้	3.93	0.63	มาก
2	พนักงานในสถานที่พักสามารถใช้ภาษาต่างประเทศทั้ง ฟัง พูด อ่าน หรือเขียนในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับลูกค้าได้	3.96	0.60	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3	พนักงานสามารถสื่อสารภาษาของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน	3.87	0.56	มาก
4	พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน	3.94	0.64	มาก
	รวม	3.92	0.58	มาก
	รวมทั้งหมด	3.97	0.41	มาก

จากตาราง 29 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, SD. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$, SD. = 0.52) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ มีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน ($\bar{x} = 3.97$, SD. = 0.57) รองลงมาคือ เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับสถานที่พัก ($\bar{x} = 3.88$, SD. = 0.66)

การบริหารจัดการที่พัก นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, SD. = 0.41) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ มีป้ายสื่อความหมายในที่พัก เป็นภาษาอังกฤษ หรืออาจมากกว่า 2 ภาษา ($\bar{x} = 4.08$, SD. = 0.44) รองลงมาคือ มีการจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.06$, SD. = 0.50)

การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, SD. = 0.39) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนงาน การบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.09$, SD. = 0.41) และเว็บไซต์มีมากกว่า 2 ภาษา และครอบคลุมลูกค้าหลักและลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสะดวก ($\bar{x} = 4.09$, SD. = 0.50) รองลงมาคือ เทคโนโลยี/website ที่ใช้ง่ายมีหลายภาษาและการมีผู้ดูแล website เพื่อให้บริการลูกค้าที่รวดเร็วเพื่อตอบสนองต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($\bar{x} = 4.02$, SD. = 0.50)

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, SD. = 0.58) โดยความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกคือ พนักงานในสถานที่พักสามารถใช้ภาษาต่างประเทศทั้ง ฟัง พูด อ่าน หรือเขียนในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับลูกค้าได้ ($\bar{x} = 3.96$, SD. = 0.60) รองลงมาคือ พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน ($\bar{x} = 3.94$, SD. = 0.64)

ตอนที่ 4 ผลการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

การดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยกำหนดกรอบในการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. การจัดการธุรกิจที่ปักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. การจัดการธุรกิจที่ปักเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น
3. การจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการรองรับประชาคมอาเซียน

ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความข้อคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม เพื่อพิจารณานำเสนอในประเด็นแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. การจัดการธุรกิจที่ปักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยนำ รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ปักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบ

ในประเด็นเรื่อง สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความข้อคิดเห็นในประเด็น ดังนี้

“การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดเชียงราย ซึ่งเชียงรายมีทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่เยอะมาก คนเผ่าก็เยอะ สามารถสร้างที่ปักได้สบายเลย ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น หรือชาติ การดำเนินธุรกิจที่ปักที่มีศักยภาพที่ดี รักษาธรรมชาติที่ดี ซึ่งศักยภาพของจังหวัดเชียงรายเหมาะที่จะทำที่ปักที่มีขนาดเล็ก จนถึงขนาดกลางเท่านั้น และควรจะเน้นความเป็นธรรมชาติ และวัฒนธรรมจริงๆ และจะทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ในจังหวัดเชียงราย”

“เห็นด้วยกับแนวความคิดและการที่จะพัฒนาที่ปักที่มีอยู่แล้วให้มาเป็นที่ปักเป็นสีเขียว เพราะพื้นฐานศักยภาพพื้นที่ในจังหวัดเชียงรายนั้น สามารถนำมาพัฒนาได้ มันมีแต่ไม่ได้รับการพัฒนา ถ้าสิ่งที่ผู้วิจัยทำขึ้น และมีผู้ประกอบการนำไปใช้จริง ยิ่งถ้าเป็นการพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น เชียงรายก็จะเป็นพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน”

“ไม่เห็นด้วยกับการสร้างที่ปักในพื้นที่ธรรมชาติอย่างเช่น ภูทับเบิก เมื่อก่อนไม่ได้เป็นสถานที่นั้นเป็นเพียงเส้นทางที่ใช้ในด้านการทหาร เมื่อก่อนมีต้นไม้มีป่าไม้เต็มไปหมด แต่เมื่อมีการปรับแต่งพื้นที่ในการสร้างรีสอร์ท ทำให้คนที่เดือดร้อนที่สุดไม่ใช่เจ้าของรีสอร์ท แต่เป็นคนในพื้นที่ ... และคนที่รับปัญหาาก็ไม่ใช่นักท่องเที่ยว แต่คือชุมชนที่จะได้รับปัญหาโดยตรง”

“ทางกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีเกณฑ์ในเรื่องของ Green hotel ซึ่งเรื่องหลักที่เราต้องดูคือเรื่องของการก่อสร้างที่ถูกต้องตามกฎหมาย ที่อยากจะให้พิจารณาด้วย จะมีอยู่ 2 ข้อ คือ 1. การมีใบอนุญาตอย่างถูกต้อง 2. การก่อสร้างไม่บุกรุกที่สาธารณะ และไม่ต่อเติมโดยไม่ได้รับการอนุญาต สรุปแล้วอยากให้ระวังในประเด็นทางด้านกฎหมาย”

“ทางด้านกายภาพควรต้องตั้งข้อคำถามใหม่ว่ามีใบประกอบการที่ถูกต้อง เพราะจะได้สร้างกระบวนการและสร้างจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการที่จะเข้ามาทำธุรกิจตรงนี้ ในเมื่อต้องการจะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเราควรจะทำให้มันดีตั้งแต่ตอนแรก ยิ่งถ้าเป็นหน่วยงานอิสระควรจะให้ชาวบ้านหรือนักท่องเที่ยวเข้าใจในเรื่องนี้ เพราะถ้าเราจะรอให้ทางรัฐมีนโยบายที่เป็นรูปธรรมลงมาในแต่ละพื้นที่ ก็เกรงว่าแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจะถูกทำลายไปหมด นี่ขนาดในระดับภาครัฐยังเป็นแบบนี้ คิดว่าถ้าทำงานวิจัยด้านนี้น่าจะช่วยให้ได้เยอะ”

“สนับสนุนในเรื่องของการสร้างที่พัก (ใหม่) หากสามารถเลือกที่อยู่ใกล้กับแหล่งที่มีวัฒนธรรม หรือแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นมาเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสนับสนุนท้องถิ่นให้มีรายได้”

“ในด้านกายภาพอยากให้เสริมในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับ เด็ก คนชรา และผู้พิการไว้ด้วย”

“ให้มีพื้นที่จอดรถที่สะดวก เพียงพอ และปลอดภัย เข้าไปและอยากให้เสริมในส่วนที่สามารถเกี่ยวข้องกับเด็ก คนชรา และผู้พิการไว้ด้วย”

“บางครั้งอยากให้นึกถึงผู้ป่วย ที่บางครั้งอาจจะมาพักฟื้น หรือพักผ่อนอยากให้นึกถึงในเรื่องนี้ด้วย”

“ในประเด็นเรื่อง นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นในประเด็น ดังนี้

“เห็นด้วยที่จะเอาในเรื่องของนโยบายฯ ไปเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการการจัดการสิ่งแวดล้อม เพราะเห็นว่าคำว่ามาตรการเป็นอะไรที่จับต้องได้มากกว่า”

“เรื่องของการกำหนดนโยบาย น่าจะใช้ได้กับสถานประกอบการขนาดกลาง และเล็ก ตามจุดมุ่งหมายของผู้วิจัย เพราะเกณฑ์ค่อนข้างที่จะใหญ่และสามารถทำได้ยาก แต่ถ้าในเรื่องการจัดการน้ำ ขยะ น่าจะเพียงพอ”

“ในเรื่องนโยบายฯ ถ้าดูรายละเอียดแล้วดูว่าเกณฑ์เหล่านี้ไม่น่าจะใช้ได้กับสถานประกอบการขนาดกลาง และเล็ก ตามจุดมุ่งหมายของผู้วิจัย เพราะเกณฑ์ค่อนข้างที่จะใหญ่และสามารถทำได้ยาก แต่ถ้าในเรื่องการจัดการน้ำ ขยะ น่าจะเพียงพอ และตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้วิจัยมากกว่า หรือถ้าอยากจะทำให้ครบวงจรก็น่าจะสรุปลงมา แยกย่อยลงมาให้สามารถทำได้จริงในทางปฏิบัติ”

“ในประเด็นเรื่อง การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นในประเด็น ดังนี้

“ผู้ประกอบการจะต้องมีทัศนคติในการบริหารจัดการสีเขียวและถ่ายทอดให้กับพนักงาน และนักท่องเที่ยวได้ทราบถึงจุดมุ่งหมายของตน”

“มีทางออกอีกทางสำหรับผู้ประกอบการที่ไม่ใหญ่มากนักก็คือการบำบัดน้ำเสียแบบติดกับที่ ที่สำเร็จสามารถติดตั้งได้เลย...และในบางคำถามจะลงลึกเกินไป เช่น การผลิตน้ำดื่มเอง หรือ การควบคุมควันจาก boiler คิดว่ามันลึกไป”

“โดยปกติการบำบัดน้ำเสียก็จะเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเป็นมาตรฐานอยู่แล้ว หรือในบางครั้งก็อาจจะเป็นปัญหาที่ว่าอาคารสร้างก่อนกฎหมายกำหนด ดังนั้นเรื่องน้ำ ก็น่าจะระบุได้ว่า มีระบบในการบำบัดน้ำเสียที่เป็นไปตามมาตรฐาน และมีการตรวจสอบเป็นระยะ เป็นต้น”

“อยากสนับสนุนความคิดในเรื่องของการกักเก็บน้ำฝนไว้ใช้ ถ้าเป็นที่พักขนาดเล็ก หรือ ขนาดกลางที่สามารถออกแบบที่จัดเก็บน้ำไว้ใช้เองได้ก็เป็นอะไรที่ดีมาก อย่างที่พักที่ จังหวัดตราด ก็มีการขุดบ่อเพื่อกักเก็บน้ำฝนเพื่อไว้ใช้ในที่พัก ก็เป็นการแก้ปัญหาการขาดน้ำจืดใช้ในที่พักได้เป็นอย่างดี”

“การประดับตกแต่งอาคารที่มาจากซากพืช ซากสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ได้มาอย่างถูกต้องหรือไม่ก็ตาม และในเรื่องของอาหารพื้นถิ่นที่อาจทำมาจากสัตว์หายาก หรือสัตว์หวงห้ามต่างๆ อาจจะดูเป็นเรื่องที่ย่อยๆ แต่ก็อยากจะเสนอไว้ให้พิจารณา”

“อยากให้ที่พักเน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชน และให้ยึดหลักปลูกเอง ทำเอง กินเอง หรือ ช่วยกันชุบประเด็นในเรื่องของการลดโลกร้อนให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมประเด็นนี้”

สรุป เชียงรายเป็นจังหวัดที่เหมาะสมในการจัดทำธุรกิจที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีทรัพยากรทางธรรมชาติ มีภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมที่จะจัดทำที่พักเพื่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการกำหนดนโยบายและกำหนดในมาตรการการจัดการสิ่งแวดล้อม เนื่องมาตรการจะเป็นการลงสู่การปฏิบัติมากกว่าแค่กำหนดนโยบาย ในเรื่องของการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญและจะต้องมีทัศนคติในการบริหารจัดการสีเขียวและถ่ายทอดให้กับพนักงาน และนักท่องเที่ยวได้ทราบถึงจุดมุ่งหมายของตน ในเรื่องของการจัดการกับสิ่งแวดล้อม บางเรื่องเป็นมาตรฐานการประกอบการนั้น ๆ อยู่แล้ว และควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องการจัดการที่พักเพื่อสิ่งแวดล้อม

2. การจัดการธุรกิจที่พักเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นในประเด็น ดังนี้

“อยากให้นำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นจุดขาย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของอาหารการละเล่น”

“ในการบริหารจัดการจริงๆ การจัดการเรื่องการละเล่น หรือจุดเด่นด้านวัฒนธรรมในที่พักเล็กๆ อาจไม่เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรมกับนักท่องเที่ยวได้ แต่เราสามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงที่มีสิ่งที่น่าสนใจเหล่านี้มาเป็นพันธมิตรในการทำงานร่วมกัน หรือแนะนำให้กับ

ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงได้ ทำให้นอกจากเราจะมีจะการสนับสนุนสินค้าจากท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นการทำงานอย่างมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นในการเข้าถึงวัฒนธรรม ซึ่งเราสามารถส่งต่อ หรือแนะนำนักท่องเที่ยวให้กับชุมชนที่มีความพร้อม”

“อยากให้สนับสนุนในเรื่องของแพทย์ทางเลือก หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่เป็นทั้งการเพิ่มรายได้ และสืบทอด อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น”

สรุป การจัดการธุรกิจที่พักเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ให้เพิ่มเรื่องของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของอาหาร การละเล่นโดยอาจเชื่อมโยงกับกลุ่ม ชุมชน ในท้องถิ่น อื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงที่มีสิ่งที่น่าสนใจเหล่านี้มาเป็นพันธมิตรในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนจนให้มีการสนับสนุนในเรื่องของแพทย์ทางเลือก หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ เพื่อเป็นเพิ่มรายได้ และสืบทอดอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการรองรับประชาคมอาเซียน

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นในประเด็น ดังนี้

“ต้องให้พนักงานรู้เรื่องเกี่ยวกับประเทศอาเซียน ทั้งด้านวัฒนธรรม อุปนิสัยใจคอของนักท่องเที่ยว ว่าชอบ ไม่ชอบอะไร”

“เรื่องภาษาสำคัญ มีความสำคัญ แนนอนภาษาสื่อสารสากลคือ ภาษาอังกฤษ ต้องดูว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเชียงราย เป็นชาติไหน ส่วนใหญ่อาจไม่ใช่อาเซียน ที่มีมาก คือ จีน พนักงานบริการต้องสามารถสื่อสารเข้าใจได้”

“นอกจากภาษา ต้องเรียนรู้พฤติกรรมนักท่องเที่ยวด้วย ว่า ชอบกินอะไร ไม่ชอบอะไร”

“ต้องพัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้สู่เครือข่าย สื่อต่างๆ มีมาก เข้าถึงได้ง่าย ต้องหาจุดขายที่เด่น ๆ คือ วัฒนธรรมท้องถิ่น สถานที่เที่ยวที่เป็นธรรมชาติ”

“ที่พัก ต้องมีป้าย ประชาสัมพันธ์ อย่างน้อยก็ภาษาสากล หรือถ้าทำได้มากกว่า 2 ภาษายิ่งดี”

สรุป การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการรองรับประชาคมอาเซียน ผู้ประกอบการต้องวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ฝึกพนักงาน ให้มีความรู้ความเข้าใจในความต้องการ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ต้องให้สามารถสื่อสารภาษาสากล และภาษาของอาเซียน ตลอดจนต้องฝึกภาษาที่นักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมาก และมีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เข้าถึงกลุ่มประชาคมอาเซียน

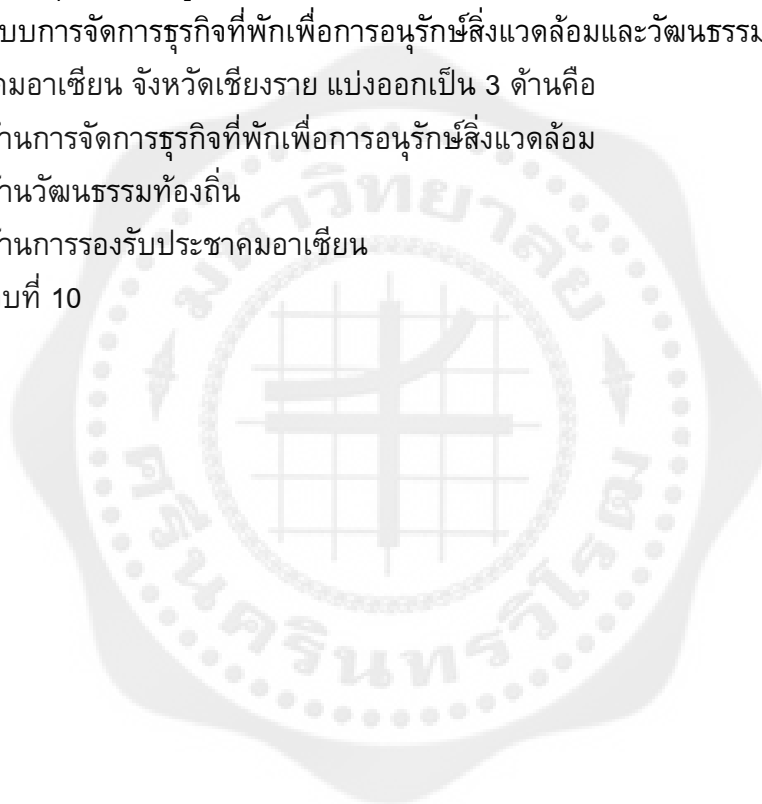
ตอนที่ 4 ผลการประชุมสหทากลุ่ม เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

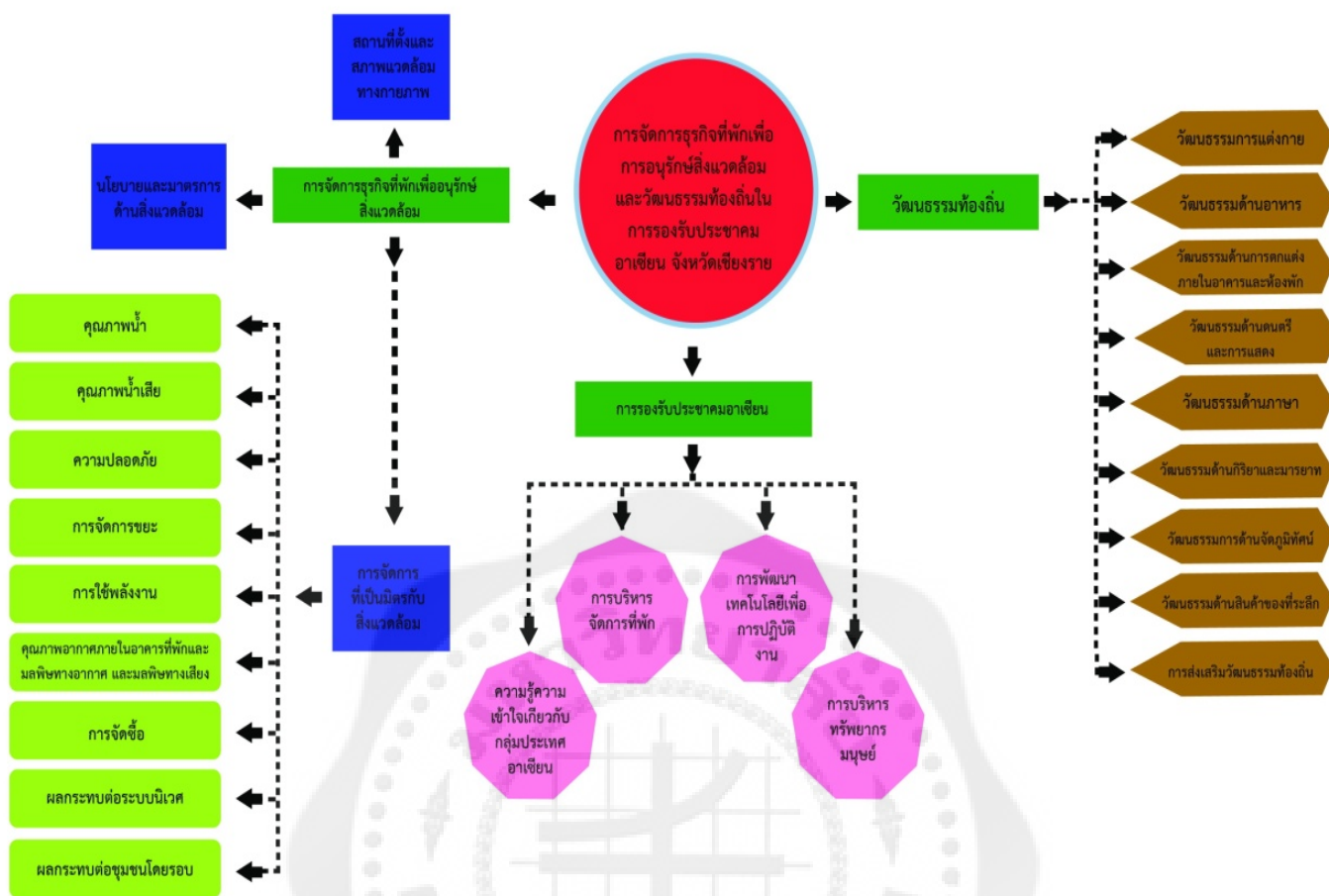
จากการศึกษาเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามกระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ตลอดจนมีจัดการสหทากลุ่มเพื่อวิพากษ์รูปแบบในประเด็นของความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้ ผลจากการวิพากษ์รูปแบบได้มีการปรับปรุงรูปแบบ จนได้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบ ดังนี้

รูปแบบการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านการจัดการธุรกิจที่פקเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

ดั่งภาพประกอบที่ 10

ภาพประกอบ 10 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฟักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การจัดการที่ฟักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.1 สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

- 1.1.1 สถานที่ฟักตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- 1.1.2 มีการออกแบบสถานที่ฟักให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
- 1.1.3 อาคาร ห้องฟักมีการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนถึงความเป็นพื้นที่ท้องถิ่น
- 1.1.4 สถานที่ฟักตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและชุมชนบริเวณใกล้เคียง
- 1.1.5 สถานที่ฟักตั้งอยู่บนถนนหลักเชื่อมโยงเข้าถึงได้สะดวก

1.1.6 สถานที่พักมีทางเข้าออก ในการสัญจรที่เพียงพอ และการเดินทางเข้าถึง สะดวกปลอดภัย มีพื้นที่จอดรถที่สะดวกและเพียงพอ

1.1.7 มีการเลือกใช้วัสดุทดแทนธรรมชาติเพื่อสร้างความกลมกลืนด้านภูมิสถาปัตยกรรม

1.1.8 จัดให้มีพื้นที่สีเขียวภายนอกอาคารที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

1.2 นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

1.2.1 มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร

1.2.2 มีนโยบายพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงความสมดุลระหว่างการบริโภค ประชากร และความสามารถในการรองรับของโลกต่อการดำรงสิ่งมีชีวิต (Earth' life Supporting Capacity)

1.2.3 มีนโยบายครอบคลุมถึงระบบนิเวศน์ สังคม วัฒนธรรมของท้องถิ่น

1.2.4 มีการวางแผนหรือนโยบายขององค์กรในการลดใช้พลังงานต่างๆ

1.2.5 มีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.2.6 มีการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์โดยเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมของที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.2.7 มีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเพื่อช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.3 การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.3.1 คุณภาพน้ำ

1) คำนึงถึงการประหยัดน้ำ โดยมีแนวปฏิบัติเพื่อการประหยัดน้ำด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ใช้ก๊อกน้ำแบบกดเพื่อป้องกันการเปิดน้ำทิ้งไว้โดยไม่จำเป็นใช้หัวฝักบัว และโถสุขภัณฑ์แบบประหยัดน้ำ

2) มีบ่อน้ำเป็นของตัวเอง/หรือมีการจัดหาวัสดุ เพื่อรองรับน้ำจากธรรมชาติ

3) มีการผลิตน้ำดื่มเอง หรือมีน้ำดื่มโดยผ่านกระบวนการกรองที่มีมาตรฐาน

1.3.2 การจัดการน้ำเสีย

1) มีวิธีการจัดการน้ำเสีย เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย

2) มีการติดตั้งระบบดักไขมันบริเวณครัว ร้านอาหาร

3) มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้แขกผู้มาพักร่วมกันประหยัดพลังงาน โดยการติดประกาศ ภายในบริเวณที่พัก

4) มีวิธีการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย

5) มีผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งภายในอย่างต่อเนื่อง

1.3.3 ความปลอดภัย

1) มีการจัดการเชื้อเพลิง ก๊าซและสารพิษ เป็นไปตามกฎหมาย

2) มีอุปกรณ์เตือนภัยและดับเพลิงติดตั้งตามจุดต่างๆ ทางออกฉุกเฉิน/ทางหนีไฟ

1.3.4 การจัดการขยะ

- 1) มีการจัดการขยะ เช่น มีถังขยะตั้งตามบริเวณจุดต่างๆ
- 2) มีการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ลดปริมาณขยะ
- 3) มีกระบวนการจัดการขยะโดยใช้วิธีการทำซ้ำ (Reuse) ลดการใช้ (Reduce) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) (3Rs)
- 4) มีการดำเนินการเพื่อลดการเกิดของเสีย
- 5) มีการแยกประเภทขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ เช่น การนำเศษอาหารไปทำปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยชีวภาพ

1.3.5 การใช้พลังงานและทรัพยากร

- 1) มีการออกแบบที่พิกเพื่อให้มีการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด เช่น การใช้วัสดุโปร่งแสง ลดการใช้แสงสว่างจากไฟฟ้า ออกแบบหลังคาให้แสงสว่างเข้าถึงตอนกลางวัน
- 2) มีการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เช่น ใช้อุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้าใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ได้รับมาตรฐานการประหยัดพลังงาน การตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศบริเวณพื้นที่ส่วนกลางไม่ต่ำกว่า 25 องศาเซลเซียส เป็นต้น
- 3) มีการประหยัดพลังงานน้ำ เช่น ใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดน้ำเปลี่ยนผ้าเช็ดตัวหรือผ้าปูที่นอนเมื่อแขกขอให้เปลี่ยนเท่านั้น
- 4) มีการกักเก็บน้ำฝนหรือน้ำจากแหล่งธรรมชาติไว้ในสถานที่พิก
- 6) มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ภายในที่พิกเรื่องการประหยัดพลังงาน

1.3.6 คุณภาพอากาศภายในอาคารที่พิกและมลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง

- 1) มีการออกแบบที่พิกให้ปลอดโปร่งมีทิศทางลมผ่าน มีการระบายอากาศได้ดี ลดการใช้เครื่องปรับอากาศ
- 2) มีการควบคุมเสียงดังรบกวน
- 3) มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามรายล้อมด้วยธรรมชาติ มีต้นไม้โดยรอบ
- 4) มีกระบวนการลดมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการกำจัดแมลง ศัตรูพืช วัชพืช การควบคุมจัดการเขม่าควันที่เกิดจาก Boiler เป็นต้น
- 5) มีการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่จำเป็นและทำลายสิ่งแวดล้อม

1.3.7 การจัดซื้อ

- 1) มีการจัดซื้อสินค้าปริมาณมากในแต่ละครั้ง เพื่อลดปริมาณขยะประเภทบรรจุภัณฑ์และหีบห่อ ตลอดจนลดจำนวนครั้งในการขนส่ง
- 2) มีการเลือกวัตถุดิบในการประกอบอาหาร จากแหล่งในท้องถิ่นมากกว่าที่จะขนส่งมาจากที่อื่น หรือนำเข้าจากต่างประเทศ

- 3) มีการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพจากร้านค้าที่อยู่ในท้องถิ่น
- 4) มีการสนับสนุนวัตถุดิบทั้งด้านอุปโภคบริโภคจากแหล่งผลิตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เช่น ผักผลไม้ปลอดสารเคมี (organic)
- 5) มีการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น จานชานอ้อย
- 6) มีการใช้วัสดุทดแทนธรรมชาติเพื่อสร้างความกลมกลืนด้านภูมิสถาปัตยกรรม

1.3.8 ผลกระทบต่อระบบนิเวศ

- 1) มีพื้นที่ปลูกต้นไม้ลงดิน
- 2) มีการส่งเสริมการปลูกพืชท้องถิ่น
- 3) มีการควบคุมปรับปรุงภูมิทัศน์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ

1.3.9 ผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ

- 1) มีการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนในพื้นที่
- 2) มีการจัดสรรที่ว่างโดยรอบอาคารไม่น้อยกว่า 2 เมตร

2. ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.1 วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย

2.1.1 การแต่งกายของพนักงานของที่พักแต่ละแผนก เน้นความเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านเชียงราย เช่น แต่งกายด้วยผ้าฝ้าย ผ้าฝ้ายตีนจก ชุดชนเผ่า

2.1.2 พนักงานของที่พักใช้เครื่องประดับที่แสดงความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น เครื่องเงิน

2.1.3 พนักงานหญิงเกล้าผมสูง ประดับด้วยปิ่นปักผม

2.2 วัฒนธรรมด้านอาหาร

2.2.1 การจัดรายการอาหารพื้นบ้านเชียงราย เช่น จอผักกาด แกงขนุน แกงกระด้าง แกงบอน

2.2.2 จาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ ใช้ลวดลายแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเชียงราย

2.2.3 อุปกรณ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหาร ใช้อุปกรณ์ที่แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น แจกันดอกไม้ ผ้าปูโต๊ะ ที่รองจาน

2.2.4 ใช้พืช ผัก ผลไม้ท้องถิ่นในการประกอบอาหาร เช่น มะแขว่น ผักปิ้ง

2.3 วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายในอาคารและห้องพัก

2.3.1 การจัดตกแต่งภายในอาคาร เช่น แผนกต้อนรับ ห้องรับรอง ห้องประชุม ห้องน้ำ โดยนำวัสดุ และอุปกรณ์ตกแต่งโดยเน้นวัฒนธรรมของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การแกะสลักไม้ ภาพวาด ดอกไม้ เครื่องหอม

2.3.2 การจัดตกแต่งภายในห้องพัก เช่น เครื่องนอน ได้แก่ ผ้าปูที่นอน ผ้าคลุมเตียง ผ้าผ่านและแจกันดอกไม้ หรือภาพวาด อันเกี่ยวกับพื้นบ้านเชียงราย

2.3.3 สิ่งอำนวยความสะดวกมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น welcome drink ใช้หม้อดินและกระบวยตัก อ่างล้างเท้าแบบไทย สะพานไม้ในการตกแต่งสวนหย่อม

2.4 วัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง

2.4.1 ใช้เสียงดนตรีพื้นบ้านเชียงรายบรรเลง เช่น สล้อ ซอ ซึง

2.4.2 ใช้ศิลปะการแสดงของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การฟ้อนเล็บ

2.5 วัฒนธรรมด้านภาษา

2.5.1 ให้พนักงาน บุคลากรทุกแผนกใช้ภาษาถิ่น (ภาษาคำเมือง) ในการต้อนรับและบริการ

2.5.2 ให้พนักงานใช้คำกล่าวต้อนรับเป็นภาษาอาเซียนได้ (กรณีที่ผู้ใช้บริการเป็นนักท่องเที่ยวในอาเซียน)

2.6 วัฒนธรรมด้านกริยาและมารยาท

2.6.1 พนักงาน ต้อนรับ ทักทายแขกด้วยการไหว้ อย่างมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมและนบถนอบ

2.6.2 พนักงานให้บริการด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส

2.7 วัฒนธรรมด้านการจัดภูมิทัศน์

2.7.1 จัดภูมิทัศน์บริเวณอาคารที่พักให้น่าอยู่การจัดสวนหย่อม สวนสมุนไพร พื้นบ้าน การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืนต้นเพื่ออาศัยร่มเงา

2.7.2 มีการเลือกปลูกต้นไม้ ไม้ประดับ เพื่ออนุรักษ์สืบต่อวัฒนธรรมโดยการจัดหาต้นไม้ที่มีในท้องถิ่น

2.8 วัฒนธรรมด้านสินค้าของที่ระลึก

2.8.1 นำสินค้าภายในท้องถิ่นมาจำหน่ายเป็นของที่ระลึก เช่น แยมสตอเบอร์รี่

2.8.2 สินค้าที่ระลึกทำจากวัสดุที่ได้มาจากท้องถิ่นและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

2.9 การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.9.1 มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.9.2 มีการจัดทำคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Do and Don't)

2.9.3 มีป้ายสื่อความหมายอธิบายความเป็นมา ความน่าสนใจของวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.9.4 มีพนักงานที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

2.9.5 มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น

2.9.6 การจ้างคนในท้องถิ่นมาเป็นพนักงาน

3. ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

3.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน

3.1.1 เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับสถานที่พัก

3.1.2 มีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน

3.1.3 เข้าเป็นสมาชิกสมาคมต่างๆ ที่มีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

3.2 การบริหารจัดการที่พัก

3.2.1 มีป้ายสื่อความหมายในที่พัก เป็นภาษาอังกฤษ หรืออาจมากกว่า 2 ภาษา

3.2.2 มีการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรม การท่องเที่ยว

3.2.3 มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เข้าถึงกลุ่มประชาคมอาเซียน

3.3 การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน

3.3.1 การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนงาน การบริหารจัดการ

3.3.2 เทคโนโลยี/website ที่ใช้งานมีหลายภาษาและการมีผู้ดูแล website เพื่อให้บริการลูกค้าที่รวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.3.3 เว็บไซต์มีมากกว่า 2 ภาษา และครอบคลุมลูกค้าหลักและลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย เข้าถึงสะดวก

3.3.4 มีข้อมูลครบถ้วนครอบคลุมความต้องการของลูกค้า รวมถึงการเชื่อมต่อเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ลูกค้าได้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น

3.3.5 การพัฒนาเว็บไซต์ที่เข้าถึงและเข้าใจง่ายสะท้อนคุณภาพการสนับสนุนให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของสถานที่พัก

3.4 การบริหารทรัพยากรมนุษย์

3.4.1 พนักงานสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียนในระดับที่สามารถทำงานเกี่ยวข้องกับบริการในสถานที่พักได้

3.4.2 พนักงานในสถานที่พักสามารถใช้ภาษาต่างประเทศทั้ง ฟัง พูด อ่าน หรือเขียนในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับลูกค้าได้

3.4.3 พนักงานสามารถสื่อสารภาษาของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน

3.4.4 พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน

ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงรายที่ได้ไปจัดทำแบบสอบถาม แล้วส่งแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (10 คน) ที่ดำเนินการสนทนากลุ่มได้ตรวจสอบอีกครั้ง โดยตรวจสอบความเที่ยงตรง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80-1.00 ซึ่งแสดงว่ารูปแบบที่ได้มีความเหมาะสม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ซึ่งมีการดำเนินการ คือ 1) ศึกษาแนวทางการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย 2) พัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน 3) การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามของรูปแบบการฯ โดยนำรูปแบบให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content validity) ด้านความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) โดยนำแบบสอบถามไปดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด 4) ตรวจสอบความคิดเห็นของนักท่งที่เกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบฯ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่งที่เกี่ยวข้อง จำนวน 400 ชุด 5) การประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบฯ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้เทคนิคเดลฟายด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. การจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฝึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.64) และเมื่อพิจารณาในรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น (Md. = 4.64) ด้านการจัดการที่ฝึกเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Md. = 4.59) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการรองรับประชาคมอาเซียน Md. = 4.31) อยู่ในระดับมาก มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 0.87 - 1.09 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

1.1 ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.59) เมื่อพิจารณาในรายการย่อยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Md. = 4.67) อยู่ในระดับมากที่สุด สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Md. = 4.33) อยู่ในระดับมาก และนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม (Md. = 4.29) อยู่ในระดับมาก มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 1.06-1.29 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้อง

1.2 ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.64) เมื่อพิจารณาในรายการย่อยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วัฒนธรรมด้านภาษา วัฒนธรรมด้านกิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรมด้านพิธีกรรม และวัฒนธรรมด้านสินค้าของที่ระลึก (Md. = 5.00) วัฒนธรรมด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น (Md. = 4.73) วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายในอาคารและห้องพัก (Md. = 4.67) วัฒนธรรมด้านอาหาร (Md. = 4.50) วัฒนธรรมการแต่งกาย (Md. = 4.33) และวัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง (Md. = 4.00)

1.3 ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมด้านการรองรับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก (Md. = 4.31) เมื่อพิจารณาในรายการย่อยเรียงลำดับที่จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประชาคมอาเซียน (Md. = 4.67) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน (Md. = 4.40) การบริหารจัดการที่พัก และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Md. = 4.25)

2. ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย นักท่องเที่ยวมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, SD. = 0.45) โดยความคิดเห็นระดับมากอันดับแรกคือ วัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.34$, SD. = 0.43) รองลงมาคือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.13$, SD. = 0.52) ตามลำดับ

2.1 ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.13$, $SD. = 0.52$) โดยความคิดเห็นระดับมากอันดับแรกคือ สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}= 4.14$, $SD. = 0.52$) รองลงมาคือ การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}= 3.98$, $SD. = 0.53$) ตามลำดับ

2.2 ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.34$, $SD. = 0.53$) โดยความคิดเห็นระดับมากอันดับแรกคือ ด้านกริยาและมารยาท ($\bar{X}= 4.42$, $SD. = 0.56$) รองลงมาคือ ด้านการแต่งกาย ($\bar{X}= 4.41$, $SD. = 0.63$) ตามลำดับ

2.3 ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.97$, $SD. = 0.41$) โดยความคิดเห็นระดับมากอันดับแรกคือ การบริหารจัดการที่พัก ($\bar{X}= 4.08$, $SD. = 0.44$) รองลงมาคือ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X}= 4.04$, $SD. = 0.39$) ตามลำดับ

3. ผลการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความข้อคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม เพื่อพิจารณานำเสนอในประเด็นแต่ละกลุ่ม สรุปได้ ดังนี้

1. การจัดการธุรกิจที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

เชียงรายเป็นจังหวัดที่เหมาะสมในการจัดทำธุรกิจที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีทรัพยากรทางธรรมชาติ มีภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมที่จะจัดทำที่พักเพื่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการกำหนดนโยบายและกำหนดในมาตรการการจัดการสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมาตรการจะเป็นการลงสู่การปฏิบัติมากกว่าแค่กำหนดนโยบาย ในเรื่องของการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญและจะต้องมีทัศนคติในการบริหารจัดการสีเขียวและถ่ายทอดให้กับพนักงาน และนักท่องเที่ยวได้ทราบถึงจุดมุ่งหมายของตนในเรื่องของการจัดการกับสิ่งแวดล้อม บางเรื่องเป็นมาตรฐานการประกอบการนั้น ๆ อยู่แล้ว และควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องการจัดการที่พักเพื่อสิ่งแวดล้อม

2. การจัดการธุรกิจที่พักเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

การจัดการธุรกิจที่พักเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ให้เพิ่มเรื่องของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของอาหาร การละเล่นโดยอาจเชื่อมโยงกับกลุ่ม ชุมชนในท้องถิ่นอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงที่มีสิ่งที่น่าสนใจเหล่านี้มาเป็นพันธมิตรในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนให้มีสนับสนุนในเรื่องของแพทย์ทางเลือก หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ และสืบทอดอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการรองรับประชาคมอาเซียน

การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการรองรับประชาคมอาเซียน ผู้ประกอบการต้องวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ฝึกพนักงานให้มีความรู้ความเข้าใจในความต้องการ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ต้องให้สามารถสื่อสารภาษาสากล และภาษาของประเทศอาเซียน ตลอดจนต้องฝึกภาษาที่นักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมาก และมีช่องทางในการจัดจำหน่ายที่เข้าถึงกลุ่มประชาคมอาเซียน

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2) ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น 3) ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน และเมื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ในรอบที่ 1 ได้ข้อมูลมาเพื่อจัดทำแบบสอบถามในรอบที่ 2 และเมื่อนำไปสอบถาม พบว่า ได้ข้อมูลยืนยัน ทุกข้อ เช่นเดียวกับในรอบที่ 3 โดยในรอบที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นในภาพรวมของรูปแบบฯ อยู่ในระดับมากที่สุด (Md. = 4.64) และเมื่อพิจารณาในรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น (Md. = 4.64) ด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Md. = 4.59) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการรองรับประชาคมอาเซียน (Md. = 4.31) อยู่ในระดับมาก มีค่าพิสัยควอไทล์ (IR) เท่ากับ 0.8 -1.09 (มีค่าไม่เกิน 1.50) แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับที่นำไปสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เห็นด้วยกับภาพรวมของรูปแบบฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, SD. = 0.45) และเมื่อพิจารณาในรายด้านเรียงตามลำดับ พบว่า อันดับแรกคือ วัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 4.34, SD. = 0.43) รองลงมาคือ การจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.13, SD. = 0.52) และด้านการรองรับประชาคมอาเซียน ($\bar{X}$ = 3.97, SD. = 0.41) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ทั้งผู้เชี่ยวชาญ และนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติกา พรทิณผล (2556) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการโรงแรมโดยใช้มิติทางวัฒนธรรม พบว่า โรงแรมที่ศึกษามีการนำมิติวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสานด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่ การแต่งกายของพนักงานการตกแต่งห้องพัก การจัดอาหาร การตกแต่งภายในอาคารของโรงแรม ศิลปะการแสดง

ดนตรี ภาษา การจัดภูมิทัศน์และด้านกิจกรรมการปฏิบัติตัวของพนักงาน เป็นต้น โดยสรุป การศึกษานี้ พบว่า การบริหารจัดการโรงแรมโดยใช้มิติทางวัฒนธรรมมาพัฒนาการบริการทำให้ ผู้รับบริการประทับใจ และสนองตอบความต้องการของลูกค้าทุกระดับได้อย่างเหมาะสม ตลอดจน สามารถเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและเป็นการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนในอนาคต และซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ตู๋ย ชุมสาย และญิบพัน พรหมโยธี (2557) ที่ กล่าวถึงเหตุผลที่ทำให้คนเดินทางท่องเที่ยว คือ การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความ บันเทิง และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Institute of Technology Bundung (1995) เสนอว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นเรื่องของศาสตร์และศิลป์ และเป็น ประสบการณ์ทั้งหมดของนักท่องเที่ยว เป็นทั้งหมดของกระบวนการที่ได้พบเห็น ซึ่งคน ๆ หนึ่งได้ ข้อมูลข่าวสารมาประกอบการตัดสินใจในการเดินทาง ได้ประสบการณ์ระหว่างการเดินทาง ได้รับความ สุขเพลิดเพลินกับธรรมชาติและได้พบเห็นวิถีชีวิตของผู้คน นอกจากนี้ ยังพบว่า การท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมได้กลายเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุโรป อีกทั้งประเทศอื่นๆ ได้ พยายามที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประเทศของตนเอง (Nzama, Magi; & Ngocoho. 2005) นอกจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศ และนำไปสู่การพัฒนา เศรษฐกิจทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาคแล้ว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยังเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการสืบทอดวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป สำหรับประเทศไทยการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการ ที่ สร้างรายได้และการจ้างงานให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก การแข่งขันของตลาดท่องเที่ยวที่สูงขึ้น กระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงได้รับความสนใจเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากแหล่ง ท่องเที่ยว และมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทยมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และได้มีการ ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมสืบเนื่องมาเป็นเวลานาน ซึ่งเป็นการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อให้เกิดการ ท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญและนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการจัดการธุรกิจที่พักด่าน วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นอันดับแรก

2. ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นด้านการจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Md. = 4.95) อยู่ในระดับมากที่สุดและอยู่ในอันดับที่สองรองจาก วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่นเดียวกับ ความเห็นของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัตคิน (Watkins. 1994: 70) ได้ทำการ วิจัยเกี่ยวกับ Do Guests Want Green Hotel ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวต้องการที่จะเข้าพัก ในโรงแรมที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม แต่พวกเขาจะไม่ค่อยเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มให้กับกองทุนสิ่งแวดล้อมของ โรงแรม ในขณะที่ 74% ของผู้ตอบแบบสอบถาม มองว่าตัวเองเป็นผู้บริโภค ที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และ คิดว่าตัวเองจะเป็นนักท่องเที่ยวที่มีใจเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมส่วนหนึ่งของทัศนคติที่มีอาจเป็นเป็น เพราะนักท่องเที่ยวเหล่านี้เดินทางเพื่อหลบหนีภาระหน้าที่ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การที่โรงแรม มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเพื่อสิ่งแวดล้อม จะมีผลต่อความน่าจะเป็นในการเข้าพักของพวกเขาใน การเข้าพักในโรงแรมรีไซเคิลเป็นมิตรสิ่งแวดล้อมแบบสีเขียวเพียงใดส่วนใหญ่ดูเหมือนจะยอมรับ กลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ประมาณ 70% ของกลุ่มตัวอย่าง กล่าวว่าพวกเขามีแนวโน้มหรือมี

โอกาสอย่างมากที่จะเข้าพักในโรงแรมที่มีกลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 26 ของผู้ตอบแบบสอบถามว่าไม่นับสำคัญกับพวกเขา ขณะที่น้อยกว่าร้อยละ 3 ดูเหมือนจะต่อต้านความคิดของสิ่งแวดล้อมในโรงแรม และจากการศึกษาของ Ricaurte, E., Verma, R., & Withiam. G. (2012) เรื่อง "Hospitality Sustainability Reporting: Slow, Steady Progress" พบว่า โรงแรมสีเขียว (Green Hotel) เป็นปัจจัยหลักในการดำเนินธุรกิจโรงแรมที่ยั่งยืน และจากการศึกษาก็ยังพบว่าในการพิจารณาเลือกใช้บริการโรงแรมขององค์กรธุรกิจต่างๆ นั้น ไม่ได้บอกให้โรงแรมได้ทราบว่าพวกเขาต้องการโรงแรมที่มี Green Initiatives อย่างไร แต่เขาจะพิจารณาตัดสินใจเลือกใช้โรงแรมที่พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเป็นเชิงนโยบาย และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืนในการที่จะรับเอาโรงแรมเหล่านั้นเข้ามาร่วมห่วงโซ่อุปทานของตนเอง และสอดคล้องกับแนวคิดของเอ เบเนเดอร์ (Bender, A. 2013) กล่าวว่า เกือบ 2 ใน 3 ของผู้เดินทางพบว่าพวกเขามักจะพิจารณาสภาพแวดล้อมเมื่อจะเลือกโรงแรม การขนส่ง และอาหารหรือ กิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมบางอย่าง เช่นการรีไซเคิลขวด, กระจกและกระดาษจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันและผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมเมื่อพวกเขาเดินทางโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่เข้าพักที่โรงแรม กลยุทธ์การจัดวางสีเขียวที่ประสบความสำเร็จจะต้องตั้งทั้งองค์ความรู้) คุณลักษณะที่ทำงาน (และอารมณ์) ผลประโยชน์ทางอารมณ์ (นั่นคือภาพสีเขียวควรที่จะสร้างโดยใช้ทั้งการทำงานและอารมณ์ภาพสีเขียว ฮาร์ทมันน์, อิบาเนซ, เซนส์ (Hartmann; Ibanez; Sainz. 2005) การทำงานจะใช้กลยุทธ์การวางตำแหน่งสีเขียวที่มีการพัฒนา ผ่านการสร้างและการสื่อสารคุณลักษณะและประโยชน์ของผลิตภัณฑ์สีเขียว ผู้บริโภคจะมองหาโรงแรมที่มุ่งมั่นการปฏิบัติที่เป็นสีเขียว เป็นภาพโรงแรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมผ่านความมุ่งมั่นที่มีต่อ brand โรงแรม เช่นการส่งเสริม 3 R: Reduce, Reuse และrecycle เช่นโดยการใช้เครื่องเงินและเครื่องแก้วเพื่อลดของเสียที่เกิดจากข้อต่อพลาสติกและถ้วยกระดาษ สิ่งอำนวยความสะดวกในการอาบน้ำ รวมถึงถึงขยะรีไซเคิลสำหรับกระดาษพลาสติกและแก้ว (Element. 2011) การรับรู้ของแขกที่เข้าพักในด้านความมุ่งมั่นของโรงแรมที่เน้นความสำคัญในการให้บริการด้านสิ่งแวดล้อมและสามารถมองเห็นได้ว่าการอนุรักษ์ทรัพยากรอาจสร้างของภักดีของผู้บริโภคในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบฯ โดยใช้หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (Ehirley E.1993; สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2542: 2-11-2-12) อาทิ ในประเด็นของการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี การลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับการลดการก่อของเสีย การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติและวัฒนธรรมและจากแนวคิดมาตรฐานในโรงแรมใบไม้สีเขียว ในประเด็นของการจัดการของเสีย ประสิทธิภาพและการใช้พลังงาน ประสิทธิภาพการใช้น้ำ การจัดซื้อ คุณภาพอากาศภายในอาคาร มลพิษทางอากาศ และเสียง น้ำ และคุณภาพน้ำ ผลกระทบต่อระบบนิเวศ การมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่นและการส่งเสริมด้านวัฒนธรรม จากผลการวิจัยและเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ทั้งผู้เชี่ยวชาญและนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับรูปแบบการจัดที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเกือบทุกประเด็น

3. ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญและนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 จุดประกายการต่อยอดภาคธุรกิจและบริการใน 10 ประเทศให้ผสมกันเป็นตลาดเดียวเพื่อร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้ให้เติบโตและเอื้อประโยชน์ร่วมกัน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) จากเดิมจะเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับคนทั่วไปที่ไม่ได้ข้องเกี่ยวในแวดวงธุรกิจหรือเป็นผู้ประกอบการในภาคธุรกิจที่มีส่วนได้ประโยชน์หรือส่วนที่ต้องปรับตัวแข่งขันจากการเตรียมความพร้อม เพื่อการเปิดเสรีทางการค้าเต็มรูปแบบในปี 2558 หากแต่วันนี้หลายคนเริ่มตระหนักถึงผลของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่าไม่ได้ห่างไกลจากเรา ธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวนับเป็นหนึ่งในธุรกิจภาคบริการที่ต้องเตรียมพร้อมรับมือในทันที กับการเปลี่ยนของการเปิดเสรีทางการค้า ประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า จะเปิดเสรีต่อกันในภาคบริการทันทีเมื่อถึงเวลานั้นนักท่องเที่ยวแต่ละชาติ จะไปมาหาสู่และทำการค้าระหว่างกันได้อย่างเสรี (หอการค้าไทย. ออนไลน์) โดยที่องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) รายงาน ว่าภูมิภาคอาเซียนมีการเติบโตของนักท่องเที่ยวสูงที่สุดถึงกว่าร้อยละ 10 ทั้งนี้ประเทศอาเซียนได้สนับสนุนความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องในการที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกัน (Single Tourist Destination) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวไม่เพียงแค่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น แต่ยังท่องเที่ยวเชื่อมโยงไปสู่ประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียนอีกด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: ออนไลน์) ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ทั้งผู้เชี่ยวชาญและนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับการจัดการธุรกิจที่พัก ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการเผยแพร่ รณรงค์ สถานที่พักให้ปรับใช้รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน ตามความเหมาะสมของขนาดที่พัก ทำเลที่ตั้ง

1.2 ควรนำรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ไปทดลองใช้ และประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบภาพลักษณ์ของโรงแรมที่ชูประเด็นในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.3 รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ไปใช้อาจเพิ่มในเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย และเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2 ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะประเทศในอาเซียน เนื่องจากในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ มาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายมากขึ้น เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงด้านการบริการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย ให้มีคุณภาพ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำ ทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเกิดความ ประทับใจ

2.3 ควรมีการศึกษาเชิงลึกในรูปแบบธุรกิจการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยคัดเลือกที่พักที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 3 ด้าน เพื่อสรุปแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการธุรกิจที่พักให้เป็นแบบอย่างของการดำเนินงานที่พักรื่น ๆ

2.4 ควรมีการศึกษาการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นกับพื้นที่อื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กฏกนก สุขสถิต. (2555). *สังคมวัฒนธรรมประชาคมอาเซียน 10 ชาติ*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- กรมการท่องเที่ยว. (2555). *รายงานสถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2554 (ภาคเหนือ)*. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2558. จาก <http://www.tourism.go.th/tourism/th/home/tourism.php?id=4>
- กรวรรณ สังขกร; และคณะ. (2555). *รายงานการวิจัย การศึกษาทัศนคติของคนในท้องถิ่นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย 2558-2560*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กวี วรกวิน. (2546). *แอตลาสประเทศไทยรัฐกิจรายจังหวัด*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว.)
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2553). *รายงานประจำปี 2552*. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2558, จาก <http://thai.tourismthailand.org/about-tat/annual-report>
- (2544). *แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- (2554). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- เกษม จันท์แก้ว. (2556). *วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิราวดี รัตนไพฑูรย์ชัย. (2556). *จับตาคอนาคตอุตสาหกรรมโรงแรมและการท่องเที่ยวพม่า*. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2556, จาก <http://www.thai-aec.com/821#ixzz2hzCgYwXM>
- ฉกาจ ราชบุรี. (2551). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสถานภาพการเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ฉันทนา วิริยะชกุล. (2553). *การจัดการความรู้ในการเรียนการสอนเรื่องภาวะโลกร้อนระดับบัณฑิตศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- โชติกา พรทินผล. (2556). *แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้มิติทางวัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด*.
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ตุ้ม ชุมสาย; และ ญิบพัน พรหมโยธี. (2527). *ปฐมบทวิชาการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนา
พานิช.
- ทวีป ศิริรัตมี; และ พชรวรรณ สุขหมื่น. (2552). *การท่องเที่ยวชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน*.
นนทบุรี: พีเอส.พริ้นท์.
- ทิพวรรณ พุ่มมณี. (2552). *การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2551). *เชิงรายนวาลีกฐานรากสู่นาตการท่องเทียวที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ:
ไทยรัฐ. (2556). *เปิดประตูอาเซียน ประเทศไทยต้องสู้*. ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2555 สืบค้นเมื่อ
14 กันยายน 2556, จาก <http://www.thairath.co.th/column/pol/page1scoop/276934>
สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย.
- ธมกร ธาราศรีสุทธิ. (2554). *ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาการ
ท่องเที่ยว : กรณีศึกษาชุมชนตลาดน้ำท่าคา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ: เอส
อาร์ พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.
- นิตา ชัชกุล. (2557). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *การขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์
ดีไซน์.
- ปรีชา แดงโรจน์. (2553). *Dictionary of Tourism Hotels and Catering*. นนทบุรี: เอส. อาร์.
พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.
- ไพโรจน์ สาสิทธิ์. (2549). *ร้อยเรื่องล้านนา*. กรุงเทพฯ: HM.
- มนู นันทมนตรี. (2536). *จดหมายจากเชียงราย*. ม.ป.ท.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2550). *คู่มือการบริหารโรงแรมที่เป็นมิตรต่อภาวะโลกร้อน*. คณะสิ่งแวดล้อม
และทรัพยากรศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มาลา คำจันทร์. (2551). *ร่วมเรือนกาแล*. กรุงเทพฯ: บুদ্ধิวิกรม.

- มิ่งสรรพ ขาวสะอาด; และคนอื่นๆ. (2553). *แผนงานวิจัยการพัฒนาเชิงบูรณาการของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงปี 2551 : ตลาดใหม่และความท้าทาย*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มูลนิธิใบไม้สีเขียว. (2558). *มาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียว*. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2558 จาก http://www.greenleafthai.org/th/green_standard/.
- แม่โขงโพสต์. (2549). *มรดกโลก...เชียงใหม่*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ยศ สันตสมบัติ และคณะ. (2544). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการจัดการทรัพยากร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย.
- ยวดี กวาทระกุล. (2552). *สังคมกับสิ่งแวดล้อม*. ปทุมธานี: สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศจังหวัดเชียงราย. (2559). *จำนวนผู้เยี่ยมเยือนจังหวัดเชียงราย*. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2559. จาก <http://www.chiangrai.net/dashboard19/>
- รักษ์พงศ์ วงศาโรจน์; และคนอื่นๆ. (2552). *รายงานการวิจัยกลยุทธ์การพัฒนาธุรกิจจัดบริการการท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศ: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิมล จิโรจนพันธ์. (2551). *มรดกทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- ศรีเลา เกษพรหม. (2538). *ประเพณีชีวิตคนเมือง*. เชียงใหม่: มิ่งเมือง.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2542). *รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กองบริการที่ปรึกษาศูนย์บริการวิชาการ (วท.).
- สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. (2556). *การเลือกสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม*. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2556, จาก <http://teenet.tei.or.th/Knowledge/greenproduct.html#2>
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2557). *นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559*. ม.ป.ท.
- (2555). *กรอบแนวคิดและแนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวสีเขียวในบริบทประเทศไทย*. เอกสารประกอบการบรรยาย.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). *สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2552 – 2558*. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2558, จาก <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries23.html>
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2555). *อาเซียน รู้ไว้ได้เปรียบแน่*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- โสภารัตน์ จารุสมบัติ. (2551). *นโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. (2555). *เศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง*. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.thai-aec.com>.
- อนุรักษ์ ไกรยุทธ. (2557). *การพัฒนา รูปแบบการจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย สาขาวิชา: การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์*. ปรินซ์นิพนธ์ บช.ด. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- APAT. (2002). Italian National Agency for the Protection of the Environment and for Technical Services (APAT). *Tourist accommodation EU eco-label award scheme—Final Report*. (p. 28). Rome, Retrieved March 15, 2006, from <http://www.apat.gov.it/certificazioni/site>
- Berezan, O.; et al. (2013). Sustainable development practices in the hospitality industry: An empirical study of their impact on customer satisfaction and intentions. *International Journal of Hospitality Management*. 34 (2013) 227-233.
- Bhirly, E.; et al. (ed). (1993). *Beyond the Green Horizon : A Discussion Paper on Principles for Sustainable Tourism*. UK: WWF, 54p.
- Bohdanowicz, P. (2005a). *Environmental awareness and initiatives in the Swedish and Polish hotel industries—Survey results*. *International Journal of Hospitality Management*, Retrieved 25 October 2005, <http://www.sciencedirect.com/science?>
- Brigitte Prud's homme; Louis Raymond. (2013). *Sustainable development practices in the hospitality industry: An empirical study of their impact on customer satisfaction and intentions*. *International Journal of Hospitality Management*. 34(2013) 116-125.
- Cummings, L. E. (1997). Waste minimization supporting urban tourism sustainability: A mega-resort case study. *Journal of Sustainable Tourism*. 5(2), 93–108.

- Dewhurst, H.; Thomas, R. (2003). Encouraging sustainable business practices in a non-regulatory environment: A case study of small tourism firms in a UK national park. *Journal of Sustainable Tourism*. 11, 383–403.
- Element. (2011). *Experience*. Retrieved from http://www.starwoodhotels.com/element/experience/green_vision.html
- Enz, C.; Siguaw, J. A. (1999). *Best hotel environment practices*. *Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly*. 40(5), 72–77.
- Gao Y.I. ; Mattila, S.A. (2014). Improving consumer satisfaction in green hotels: The roles of perceived warmth, perceived competence, and CSR motive. *International Journal of Hospitality Management*. 42(2014) 20-31.
- Hartmann, P.; Ibanez, V. A.; & Sainz, F. J. F. (2005). *Green branding effects on attitude: Functional versus emotional positioning strategies*. *Marketing Intelligence & Planning*. 23, 9-29.
- Han, H.; & Hae, J.Y. (2015). Hotel customers' environmentally responsible behavioral intention: Impact of key constructs on decision in green consumerism. *International Journal of Hospitality Management*. 45 (2015): 22–33.
- Hsiao, T.y.; et al. (2014). Establishing attributes of an environmental management system for green hotel evaluation. *International Journal of Hospitality Management*. 36 (2014): 197-208.
- IH & RA. (2004). *International Hotel & Restaurant Association 2004 Environmental Award "Innovation in Environmental Best Practice."* Retrieved November 10, 2004, from [/http://www.ih-ra.com/S](http://www.ih-ra.com/S).
- Institute of Technology Bundung. (1995). *Tourism Technology*. Poster Paper in 1995 Swiss-indonesia Forum on Culture and International Tourism, August 22-25, 1995. Yogyakarta, Indonesia, Institute of Technology Bundung.
- Kirk, D. (1998). Attitudes to environment management held by a group of hotels managers in Edinburgh. *International Journal of Hospitality Management*. 17(1): 33–47.

- Le, Y.; Hollenhorst, S.; Harris, C.; McLaughlin, W.; & Shook, S. (2006). *Environmental management: A study of Vietnamese hotels. Annals of Tourism Research*. 33(2): 545–567.
- Lita, R.P.; et al. (2014). Green Attitude and Behavior of Local Tourists towards Hotels and Restaurants in West Sumatra, Indonesia. *Procedia Environmental Sciences*. 20 (2014): 261-270.
- Mensah, I. (2004). *Environmental management practices in US hotels*. Retrieved May, 2004, from http://www.hotel-online.com/News/PR2004_2nd/May04_EnvironmentalPractices.html.
- Mensah, I. (2005). Environmental management practices among hotels in the greater Accra region. *International Journal of Hospitality Management*. doi:10.1016/j.ijhm.2005.02.003.
- Melissa A. B.; Eric A. D.; Pamela A. W. (2013). *Eco-friendly Attitudes, Barriers to Participation, and Differences in Behavior at Green Hotels*. *Cornell Hospitality Quarterly*, vol. 55, 1: pp. 89-99. First Published November 22, 2013.
- Millar, M.; Baloglu S. (2011). *Hotel Guests' Preferences for Green Guest Room Attributes*. *Cornell Hospitality Quarterly*, vol. 52, 3: pp. 302-311. First Published July 15, 2011.
- Mishra, P.P. (2016). *How Green are Our Hotels? Evidence from Thailand*. *Environment and Urbanization ASIA*, vol. 7, 1: pp. 132-148. First Published February 26, 2016.
- Nelson A. B. (2014). PROFILING THE POTENTIAL "GREEN" HOTEL GUEST: WHO ARE THEY AND WHAT DO THEY WANT?. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, Vol. 38, No. 3, August 2014, 361-387. International Council on Hotel, Restaurant and Institutional Education.
- Nzama, A.T. Mogi, L. M.; & Ngcobo, N. R. (2005). *Workbook-I Tourism Workbook for Educators: 2004 Curriculum Statement*. (Unpublished) Tourism Workshop Educational Materials). Centre for Recreation & Tourism, UZ. And Tourism KwaZulu-Nation, University of Zululand.

- Ricaurte, E.; Verma, R.; Withiam, G. (2012). *Hospitality sustainability reporting: Slow, steady progress [Electronic article]*. Cornell Hospitality Roundtable Proceedings, 4(8), 6-17. Publication Date 12-1-2012.
- Siam Intelligence. (2556). รู้จักเส้นทางเศรษฐกิจสายอาเซียน GMS Economic Corridors. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2556, จาก <http://www.siamintelligence.com/gmc-economic-corridors/>
- Sitarz, D. (Ed.). (1994). *Agenda 21: The earth summit strategy to save our planet*. Boulder, CO: Earth Press.
- Tilikidou I.; Delistavrou A.; Sapountzis N. (2014). *Customers' Ethical Behaviour towards Hotels*. Procedia Economics and Finance. Available online at www.sciencedirect.com
- The Caribbean Tourism Organization (CTO). (1999). *CTO's Sustainable Tourism Development Strategy and Plan of Action for the Caribbean*. Retrieved January 10, 2014, from <http://www.onecaribbean.org/>
- Tosun, C. (2001). *Challenges of sustainable tourism development in the developing world: The case of Turkey*. Tourism Management, 22(3), 289–303.
- Tourism Canada. (1990). *An Action Strategy for Sustainable Tourism Development: Globe'90 Tourism*. Ottawa, Canada.
- Trung, D. N.; & Kumar, S. (2005). Resource use and waste management in Vietnam hotel industry. *Journal of Cleaner Production*. 13, 109–116.
- United Nations World Tourism Organization: UNWTO. (2005). *Definition sustainable tourism*. Retrieved January 10, 2014, from <http://sdt.unwto.org/content/about-us-5>.
- Watkins, E.B. (1994). *Do guests want green hotel Lodging Hospitality*. 50.4 (Apr 1994): 70. Copyright Penton Publishing Apr 1994 4(70). Cleveland. Penton Media, Inc., Penton Business Media, Inc.
- Yamane, Taro. (1976). *Statistics: An Introductory Analysis*. 2nd ed. New York: Harper and Row Publication.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ (เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1)

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญได้โปรดแสดงความคิดเห็นที่เป็นจริง เพราะคำตอบและความคิดเห็นของท่านจะเป็นข้อมูลที่ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการสร้างรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ให้มีคุณภาพการบริการตรงตามความต้องการของลูกค้า และขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างสูงมา ณ. ที่นี้

นางสาวศิริินภา ทองคำฟู

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

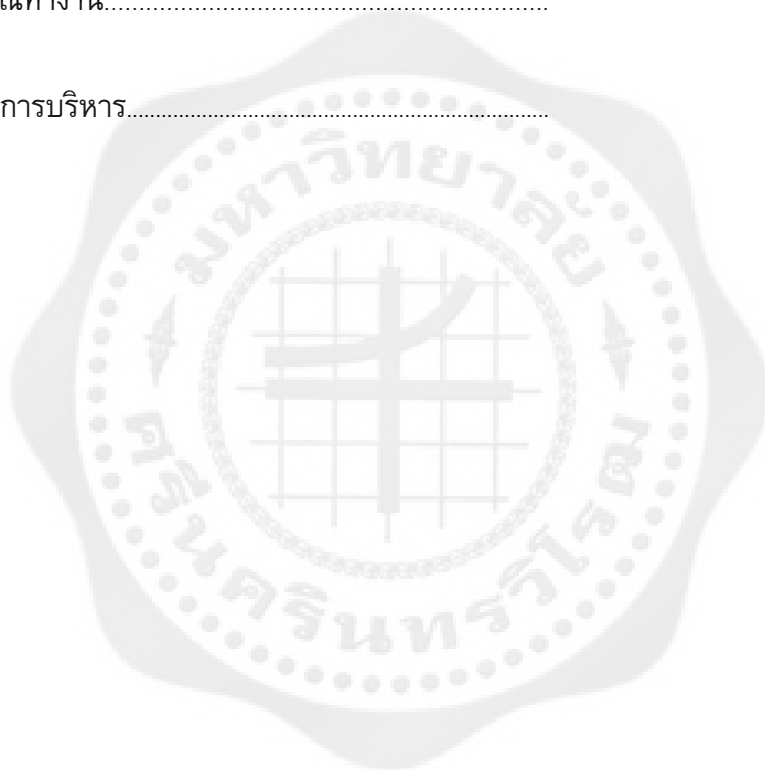
1. เพศ.....

2. อายุ.....

3. ระดับการศึกษาสูงสุด.....

4. ประสบการณ์ทำงาน.....

5. ตำแหน่งในการบริหาร.....

แบบสอบถามสำหรับการสัมภาษณ์

1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างไร

1.1 ด้านสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

.....

.....

1.2 ด้านนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

.....

.....

1.3 ด้านการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

.....

.....

1.4 อื่นๆ

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางในการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาออกแบบ ใช้งบที่พักรับนักท่องเที่ยว อย่างไร

2.1 วัฒนธรรมการแต่งกาย

.....

.....

2.2 วัฒนธรรมด้านอาหาร

.....

.....

2.3 วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายในอาคารและห้องพักร

.....

.....

2.4 วัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง

.....

.....

2.5 วัฒนธรรมด้านภาษา

.....

.....

2.6 วัฒนธรรมด้านกริยาและมารยาท

.....

.....

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา
 กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรียน ผู้เชี่ยวชาญ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามรูปแบบการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
 ท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. ของจดหมายติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย จำนวน ๑ ซอง

ตามที่ข้าพเจ้า นางสาวศิริินภา ทองคำฟู นิสิตระดับปริญญาเอก คณะพลศึกษา หลักสูตร
 ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชากีฬา นันทนาการ และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
 ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุปราณี ขวัญบุญจันทร์
 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี ศุภวิบูลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โดยผู้วิจัย
 ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำมาทำรูปแบบการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์
 สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย และหากคุณภาพ
 ของแบบสอบถาม ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องภายใน และความเชื่อมั่น จนได้
 รูปแบบการจัดการที่พักฯ

เพื่อให้รูปแบบการจัดการที่พักฯ มีความเหมาะสมตามบริบทของจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยจึง
 ขอให้ท่านซึ่งผู้มีความรู้ประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ ได้โปรดพิจารณารายละเอียดของ
 รูปแบบการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคม
 อาเซียน จังหวัดเชียงราย ตามที่แนบมามีความเหมาะสม

ทั้งนี้เมื่อท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านได้
 โปรดผนึกใส่ซองจดหมายติดแสตมป์ ที่จ่าหน้าซองถึงข้าพเจ้า ซึ่งแนบมาพร้อมกันนี้แล้ว ผู้วิจัยหวัง
 เป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างดี และกราบขอบพระคุณ
 เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ
 นางสาวศิริินภา ทองคำฟู

แบบสอบถาม การวิจัยเรื่อง
รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย
(เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2)

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นโดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยมีข้อความให้ท่านพิจารณาเป็นรายข้อ ดังนั้นจึงขอความกรุณาจากท่านกรอกแบบสอบถามชุดนี้ตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

จากข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ขอให้ท่านพิจารณาว่ารายการต่างๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย เพียงใดตามความคิดเห็นของท่าน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามลำดับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งกำหนดในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้การอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. 20-30 ปี 2. 31-40 ปี
 3. 41-50 ปี 4. 51-60 ปี 5. 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- 1.ปริญญาตรี 2.ปริญญาโท
 3.ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ทำงาน

1. ต่ำกว่า 10 ปี 2. 10 ปี – 20 ปี 3.มากกว่า 20 ปี

5. ตำแหน่งในการบริหาร

1. ผู้บริหารระดับสูง 2. ผู้ประกอบการ

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
การจัดการธุรกิจที่พิกเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม								
1	สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สถานที่พิกตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ						A1	
2	มีการออกแบบสถานที่พิกให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ						A2	
3	อาคาร ห้องพิกมีการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนถึงความเป็นพื้นที่ท้องถิ่น						A3	
4	สถานที่พิกตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและชุมชนบริเวณใกล้เคียง						A4	
5	สถานที่พิกตั้งอยู่บนถนนหลักเชื่อมโยงเข้าถึงได้สะดวก						A5	
6	สถานที่พิกมีทางเข้าออก ในการสัญจรที่เพียงพอ และการเดินทางเข้าถึงสะดวกปลอดภัย						A6	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
	7.4 มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามรายล้อมด้วยธรรมชาติ						C7.4	
	7.5 มีกระบวนการลดมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการกำจัดแมลง ศัตรูพืช วัชพืช เป็นต้น						C7.5	
	7.6 มีการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่จำเป็น และทำลายสิ่งแวดลอม						C7.6	
8	การจัดซื้อ							
	8.1 มีการจัดซื้อสินค้าปริมาณมากในแต่ละครั้ง เพื่อลดปริมาณขยะประเภทบรรจุภัณฑ์และหีบห่อ ตลอดจนลดจำนวนครั้งในการขนส่ง						C8.1	
	8.2 มีการเลือกวัตถุดิบในการประกอบอาหาร จากแหล่งในท้องถิ่นมากกว่าที่จะขนส่งมาจากที่อื่น หรือนำเข้าจากต่างประเทศ						C8.2	
	8.3 มีการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพจากร้านค้าที่อยู่ในท้องถิ่น						C8.3	
	8.4 มีการสนับสนุนวัตถุดิบทั้งด้านอุปโภคบริโภคจากแหล่งผลิตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เช่น ผัก ผลไม้ปลอดสารพิษ (organic)						C8.4	
	8.5 มีการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น จานชานอ้อย						C8.5	
	8.6 มีการใช้วัสดุทดแทนธรรมชาติเพื่อสร้างความกลมกลืนด้านภูมิสถาปัตยกรรม						C8.6	
9	ผลกระทบต่อระบบนิเวศ							
	9.1 มีพื้นที่ปลูกต้นไม้ลงดิน						C9.1	
	9.2 มีการส่งเสริมการปลูกพืชท้องถิ่น						C9.2	
	9.3 มีการควบคุมปรับปรุงภูมิทัศน์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ						C9.3	
10	ผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ							
	10.1 มีการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนในพื้นที่						C10.1	
	10.2 มีการจัดสรรที่ว่างโดยรอบอาคารไม่น้อยกว่า 2 เมตร						C10.2	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
วัฒนธรรมท้องถิ่น								
1	วัฒนธรรมการแต่งกาย การแต่งกายของพนักงานของที่พักระยะ แผนก เน้นความเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้าน เชียงราย เช่น แต่งกายด้วยผ้าฝ้าย ผ้าฝ้าย ตีนจก ชุดชนเผ่า						D1	
2	เครื่องประดับ ใช้เครื่องประดับที่แสดง ความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น เครื่องเงิน						D2	
3	ทรงผมหญิงเกล้าสูง ประดับด้วยปิ่นปักผม						D3	
1	วัฒนธรรมด้านอาหาร มีการจัดรายการอาหารพื้นบ้านเชียงราย เช่น จอผักกาด แกงขนุน แกงกระด้าง แกง บอน						E1	
2	งาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ ใช้ลวดลายแสดง เอกลักษณ์ของท้องถิ่นเชียงราย						E2	
3	อุปกรณ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหาร ใช้อุปกรณ์ที่ แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น แจกันดอกไม้ ผ้าปูโต๊ะ ที่รองจาน						E3	
4	ใช้พืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นในการประกอบ อาหาร เช่น มะแขว่น ผักปัง						E4	
1	วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายใน อาคารและห้องพัก มีการจัดตกแต่งภายในอาคาร เช่น แผนก ต้อนรับ ห้องรับรอง ห้องประชุม ห้องน้ำ โดยนำวัสดุ และอุปกรณ์ตกแต่งโดยเน้น วัฒนธรรมของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การ แกะสลักไม้ ภาพวาด ดอกไม้ เครื่องหอม						F1	
2	มีการจัดตกแต่งภายในห้องพัก เช่น เครื่อง นอน ใต้เท้า ผ้าปูที่นอน ผ้าคลุมเตียง ผ้าม่าน และแจกันดอกไม้ หรือภาพวาด อัน เกี่ยวกับพื้นบ้านเชียงราย						F2	
3	มีสิ่งอำนวยความสะดวกมาจากภูมิปัญญา ท้องถิ่น เช่น welcome drink ใช้หม้อดิน และกระบวยตัก อ่างล้างเท้าแบบไทย สะพานไม้ในการตกแต่งสวนหย่อม						F3	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง ใช้เสียงดนตรีพื้นบ้านเชิงบรรยายบรรเลง เช่น สล้อ ซอ ซึง						G1	
2	ใช้ศิลปะการแสดงของท้องถิ่นเชิงบรรยาย เช่น การฟ้อนเล็บ						G2	
1	วัฒนธรรมด้านภาษา ให้พนักงาน บุคลากรทุกแผนกใช้ภาษาถิ่น (ภาษาคำเมือง)ในการต้อนรับและบริการ						H1	
2	ให้พนักงานใช้คำกล่าวต้อนรับเป็นภาษา อาเซียนได้ (กรณีที่ใช้บริการเป็น นักท่องเที่ยวในอาเซียน)						H2	
1	วัฒนธรรมด้านกริยาและมารยาท พนักงาน ต้อนรับ ทักทายแขกด้วยการไหว้ อย่างมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม และนอบนอบ						I1	
2	พนักงานให้บริการด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส						I2	
1	วัฒนธรรมด้านการจัดภูมิทัศน์ จัดภูมิทัศน์บริเวณอาคารที่พักให้อยู่การ จัดส่วนหย่อม สวนสมุนไพรพื้นบ้าน การ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืนต้นเพื่อ อาศัยร่มเงา และเพื่ออนุรักษ์สืบทอด วัฒนธรรมโดยการจัดหาต้นไม้ที่มีในท้องถิ่น						J1	
1	วัฒนธรรมด้านสินค้าของที่ระลึก นำสินค้าภายในท้องถิ่นมาจำหน่ายเป็นของ ที่ระลึก เช่น แยมสตอเบอรี่						K1	
2.	สินค้าที่ระลึกทำจากวัสดุที่ได้มาจากท้องถิ่น และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม						K2	
1	การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานเห็น คุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น						L1	
2	มีการจัดทำคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยวในการ ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Do and Don't)						L2	
3	มีป้ายสื่อความหมายอธิบายความเป็นมา ความน่าสนใจของวัฒนธรรมท้องถิ่น						L3	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับเจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
4	มีพนักงานที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี						L4	
5	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น						L5	
6	การจ้างคนในท้องถิ่นมาเป็นพนักงาน						L6	
การรองรับประชาคมอาเซียน								
1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับสถานที่พัก						M1	
2	มีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน						M2	
3	เข้าเป็นสมาชิกสมาคมต่างๆ ที่มีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน						M3	
1	การบริหารจัดการที่พัก มีป้ายสื่อความหมายในที่พัก เป็นภาษาอังกฤษ หรืออาจมากกว่า 2 ภาษา						N1	
2	มีการจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว						N2	
3	มีการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว						N3	
4	มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เข้าถึงกลุ่มประชาคมอาเซียน						N4	
1	การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนงานการบริหารจัดการ						O1	
2	เทคโนโลยี/website ที่ใช้ง่ายมีหลายภาษา และการมีผู้ดูแล website เพื่อให้บริการลูกค้าที่รวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน						O2	
3	เว็บไซต์มีมากกว่า 2 ภาษา และครอบคลุมลูกค้าหลักและลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสะดวก						O3	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ	
		5	4	3	2	1	เจ้าหน้าที่	
4	มีข้อมูลครบถ้วนครอบคลุมความต้องการ ของลูกค้า รวมถึงการเชื่อมต่อเว็บไซต์ที่ เกี่ยวข้องเพื่อให้ลูกค้าได้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น						O4	
5	การพัฒนาเว็บไซต์ที่เข้าถึงและเข้าใจง่าย สะท้อนคุณภาพการสนับสนุนให้เกิด ภาพลักษณ์ที่ดีของสถานที่พัก						O5	
1	การบริหารทรัพยากรมนุษย์ พนักงานสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศ อาเซียนในระดับที่สามารถทำงานเกี่ยวข้อง กับการบริการในสถานที่พักได้						P1	
2	พนักงานในสถานที่พักสามารถใช้ ภาษาต่างประเทศทั้ง ฟัง พูด อ่าน หรือ เขียนในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับ ลูกค้าได้						P2	
3	พนักงานสามารถสื่อสารภาษาของประเทศ ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน						P3	
4	พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง วัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน						P4	

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

นางสาวศิริินภา ทองคำฟู
 นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาการกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง
รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย
(เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3)

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยมีข้อความให้ท่านพิจารณาเป็นรายข้อ ดังนั้นจึงขอความกรุณาจากท่านกรอกแบบสอบถามชุดนี้ตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

จากข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ขอให้ท่านพิจารณาว่ารายการต่างๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ตามความคิดเห็นของท่าน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามลำดับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งกำหนดในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้การอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. 20-30 ปี 2. 31-40 ปี
 3. 41-50 ปี 4. 51-60 ปี 5. 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- 1.ปริญญาตรี 2.ปริญญาโท
 3.ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ทำงาน

1. ต่ำกว่า 10 ปี 2. 10 ปี – 20 ปี 3.มากกว่า 20 ปี

5. ตำแหน่งในการบริหาร

1. ผู้บริหารระดับสูง 2. ผู้ประกอบการ

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
การจัดการธุรกิจที่พิกเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม								
1	สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สถานที่พิกตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ						A1	
2	มีการออกแบบสถานที่พิกให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ						A2	
3	อาคาร ห้องพิกมีการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนถึงความเป็นพื้นที่ท้องถิ่น						A3	
4	สถานที่พิกตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและชุมชนบริเวณใกล้เคียง						A4	
5	สถานที่พิกตั้งอยู่บนถนนหลักเชื่อมโยงเข้าถึงได้สะดวก						A5	
6	สถานที่พิกมีทางเข้าออก ในการสัญจรที่เพียงพอ และการเดินทางเข้าถึงสะดวกปลอดภัย						A6	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
	1.3 มีการผลิตน้ำดื่มเอง โดยผ่าน กระบวนการกรองที่มีมาตรฐาน						C1.3	
2	การจัดการน้ำเสีย						C2.1	
	2.1 มีวิธีการจัดการน้ำเสีย เช่น ระบบ บำบัดน้ำเสีย						C2.2	
	2.2 มีการติดตั้งระบบดักไขมันบริเวณครัว ร้านอาหาร						C2.3	
	2.3 มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้แขก ผู้มาพักร่วมกันประหยัดพลังงาน โดย การติดประกาศ ภายในบริเวณที่พัก						C2.4	
	2.4 มีวิธีการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย						C2.5	
	2.5 มีผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งภายใน อย่างต่อเนื่อง							
3	ความปลอดภัย						C3.1	
	3.1 มีการจัดการเชื้อเพลิง ก๊าซและ สารพิษ เป็นไปตามกฎหมาย						C3.2	
	3.2 มีอุปกรณ์เตือนภัยและดับเพลิง ติดตั้งตามจุดต่างๆ ทางออก ฉุกเฉิน/ทางหนีไฟ							
4	การจัดการขยะ						C4.1	
	4.1 มีการจัดการขยะ เช่น มีถังขยะตั้ง ตามบริเวณจุดต่างๆ						C4.2	
	4.2 มีการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ลดปริมาณ ขยะ						C4.3	
	4.3 มีกระบวนการจัดการขยะโดยใช้ วิธีการทำซ้ำ (Reuse) ลดการใช้ (Reduce) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) (3Rs)						C4.4	
	4.4 มีการดำเนินการเพื่อลดการเกิดของเสีย						C4.5	
	4.5 มีการแยกประเภทขยะมูลฝอยเพื่อ นำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ เช่น การนำเศษอาหารไปทำปุ๋ยหมักหรือ ปุ๋ยชีวภาพ						C4.6	
	4.6 มีการเก็บรวบรวมและส่งกำจัดขยะ							

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
	7.4 มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามรายล้อมด้วยธรรมชาติ						C7.4	
	7.5 มีกระบวนการลดมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการกำจัดแมลง ศัตรูพืช วัชพืช เป็นต้น						C7.5	
	7.6 มีการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่จำเป็น และทำลายสิ่งแวดล้อม						C7.6	
8	การจัดซื้อ							
	8.1 มีการจัดซื้อสินค้าปริมาณมากในแต่ละครั้ง เพื่อลดปริมาณขยะประเภทบรรจุภัณฑ์และหีบห่อ ตลอดจนลดจำนวนครั้งในการขนส่ง						C8.1	
	8.2 มีการเลือกวัตถุดิบในการประกอบอาหาร จากแหล่งในท้องถิ่นมากกว่าที่จะขนส่งมาจากที่อื่น หรือนำเข้าจากต่างประเทศ						C8.2	
	8.3 มีการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพจากร้านค้าที่อยู่ในท้องถิ่น						C8.3	
	8.4 มีการสนับสนุนวัตถุดิบทั้งด้านอุปโภคบริโภคจากแหล่งผลิตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เช่น ผัก ผลไม้ปลอดสารเคมี (organic)						C8.4	
	8.5 มีการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น จานชานอ้อย						C8.5	
	8.6 มีการใช้วัสดุทดแทนธรรมชาติเพื่อสร้างความกลมกลืนด้านภูมิสถาปัตยกรรม						C8.6	
9	ผลกระทบต่อระบบนิเวศ							
	9.1 มีพื้นที่ปลูกต้นไม้ลงดิน						C9.1	
	9.2 มีการส่งเสริมการปลูกพืชท้องถิ่น						C9.2	
	9.3 มีการควบคุมปรับปรุงภูมิทัศน์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ						C9.3	
10	ผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ							
	10.1 มีการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนในพื้นที่						C10.1	
	10.2 มีการจัดสรรที่ว่างโดยรอบอาคารไม่น้อยกว่า 2 เมตร						C10.2	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ	
		5	4	3	2	1	เจ้าหน้าที่	
วัฒนธรรมท้องถิ่น								
	วัฒนธรรมการแต่งกาย							
1	การแต่งกายของพนักงานของที่พักแต่ละแผนก เน้นความเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้าน เชียงราย เช่น แต่งกายด้วยผ้าฝ้าย ผ้าฝ้าย ตีนจก ชุดชนเผ่า						D1	
2	เครื่องประดับ ใช้เครื่องประดับที่แสดงความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น เครื่องเงิน						D2	
3	ทรงผมหญิงเกล้าสูง ประดับด้วยปิ่นปักผม						D3	
	วัฒนธรรมด้านอาหาร							
1	มีการจัดรายการอาหารพื้นบ้านเชียงราย เช่น จอผักกาด แกงขนุน แกงกระด้าง แกงบอน						E1	
2	จาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ ใช้ลวดลายแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเชียงราย						E2	
3	อุปกรณ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหาร ใช้อุปกรณ์ที่แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น แจกันดอกไม้ ผ้าปูโต๊ะ ที่รองจาน						E3	
4	ใช้พืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นในการประกอบอาหาร เช่น มะแขว่น ผักปัง						E4	
	วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายในอาคารและห้องพัก							
1	มีการจัดตกแต่งภายในอาคาร เช่น แผนกต้อนรับ ห้องรับรอง ห้องประชุม ห้องน้ำ โดยนำวัสดุ และอุปกรณ์ตกแต่งโดยเน้นวัฒนธรรมของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การแกะสลักไม้ ภาพวาด ดอกไม้ เครื่องหอม						F1	
2	มีการจัดตกแต่งภายในห้องพัก เช่น เครื่องนอน ใต้แก๊ว ผ้าปูที่นอน ผ้าคลุมเตียง ผ้าม่าน และแจกันดอกไม้ หรือภาพวาด อันเกี่ยวกับพื้นบ้านเชียงราย						F2	
3	มีสิ่งอำนวยความสะดวกมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น welcome drink ใช้หม้อดิน และกระบวยตัก อ่างล้างเท้าแบบไทย สะพานไม้ในการตกแต่งสวนหย่อม						F3	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับเจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง ใช้เสียงดนตรีพื้นบ้านเชียงใหม่บรรเลง เช่น สล้อ ซอ ซิ่ง						G1	
2	ใช้ศิลปะการแสดงของท้องถิ่นเชียงใหม่ เช่น การฟ้อนเล็บ						G2	
1	วัฒนธรรมด้านภาษา ให้พนักงาน บุคลากรทุกแผนกใช้ภาษาถิ่น (ภาษาคำเมือง) ในการต้อนรับและบริการ						H1	
2	ให้พนักงานใช้คำกล่าวต้อนรับเป็นภาษา อาเซียนได้ (กรณีที่ใช้บริการเป็น นักท่องเที่ยวในอาเซียน)						H2	
1	วัฒนธรรมด้านกริยาและมารยาท พนักงาน ต้อนรับ ทักทายแขกด้วยการไหว้ อย่างมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม และนอบนอบ						I1	
2	พนักงานให้บริการด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส						I2	
1	วัฒนธรรมด้านการจัดภูมิทัศน์ จัดภูมิทัศน์บริเวณอาคารที่พักให้อยู่การ จัดส่วนหย่อม สวนสมุนไพรพื้นบ้าน การ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืนต้นเพื่อ อาศัยร่มเงา และเพื่ออนุรักษ์สืบทอด วัฒนธรรมโดยการจัดหาต้นไม้ที่มีในท้องถิ่น						J1	
1	วัฒนธรรมด้านสินค้าของที่ระลึก นำสินค้าภายในท้องถิ่นมาจำหน่ายเป็นของ ที่ระลึก เช่น แยมสตอเบอร์รี่						K1	
2.	สินค้าที่ระลึกทำจากวัสดุที่ได้มาจากท้องถิ่น และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม						K2	
1	การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานเห็น คุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น						L1	
2	มีการจัดทำคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยวในการ ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Do and Don't)						L2	
3	มีป้ายสื่อความหมายอธิบายความเป็นมา ความน่าสนใจของวัฒนธรรมท้องถิ่น						L3	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
4	มีพนักงานที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี						L4	
5	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น						L5	
6	การจ้างคนในท้องถิ่นมาเป็นพนักงาน						L6	
การรองรับประชาคมอาเซียน								
1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับสถานที่พัก						M1	
2	มีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน						M2	
3	เข้าเป็นสมาชิกสมาคมต่างๆ ที่มีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน						M3	
1	การบริหารจัดการที่พัก มีป้ายสื่อความหมายในที่พัก เป็นภาษาอังกฤษ หรืออาจมากกว่า 2 ภาษา						N1	
2	มีการจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว						N2	
3	มีการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว						N3	
4	มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เข้าถึงกลุ่มประชาคมอาเซียน						N4	
1	การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนงานการบริหารจัดการ						O1	
2	เทคโนโลยี/website ที่ใช้ง่ายมีหลายภาษาและการมีผู้ดูแล website เพื่อให้บริการลูกค้าที่รวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน						O2	
3	เว็บไซต์มีมากกว่า 2 ภาษา และครอบคลุมลูกค้าหลักและลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสะดวก						O3	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับเจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
4	มีข้อมูลครบถ้วนครอบคลุมความต้องการของลูกค้า รวมถึงการเชื่อมต่อเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ลูกค้าได้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น						O4	
5	การพัฒนาเว็บไซต์ที่เข้าถึงและเข้าใจง่าย สะท้อนคุณภาพการสนับสนุนให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของสถานที่พัก						O5	
1	การบริหารทรัพยากรมนุษย์ พนักงานสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียนในระดับที่สามารถทำงานเกี่ยวข้องกับการบริการในสถานที่พักได้						P1	
2	พนักงานในสถานที่พักสามารถใช้ภาษาต่างประเทศทั้ง ฟัง พูด อ่าน หรือเขียนในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับลูกค้าได้						P2	
3	พนักงานสามารถสื่อสารภาษาของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน						P3	
4	พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน						P4	

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

นางสาวศิริินภา ทองคำฟู
 นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาการกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง
รูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นโดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย โดยมีข้อความให้ท่านพิจารณาเป็นรายข้อ ดังนั้นจึงขอความกรุณาจากท่านกรอกแบบสอบถามชุดนี้ตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. 20-30 ปี 2. 31-40 ปี
 3. 41-50 ปี 4. 51-60 ปี 5. 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1. ปริญญาตรี 2. ปริญญาโท
 3. ปริญญาเอก

4. อายุการทำงาน

1. ต่ำกว่า 10 ปี 2. 10 ปี – 20 ปี 3. มากกว่า 20 ปี

5. ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว

1. ต่ำกว่า 10 ปี 2. 10 ปี – 20 ปี 3. มากกว่า 20 ปี

6. จำนวนครั้งที่มาเที่ยวจังหวัดเชียงราย

1. 1-3 ครั้ง 2. 4-6 ครั้ง
 3. 7-10 ครั้ง 4. มากกว่า 10 ครั้ง

7. ปัจจุบันท่านพักอาศัยอยู่ในภาคใด

1. ภาคเหนือ จังหวัด..... 2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัด.....
 3. ภาคกลาง จังหวัด..... 4. ภาคตะวันออก จังหวัด.....
 5. ภาคใต้ จังหวัด.....

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
ท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย**

คำชี้แจง จากข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการ
รองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ขอให้ท่านพิจารณาว่า รายการต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการ
จัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน
จังหวัดเชียงรายโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามลำดับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งกำหนดในแต่ละ
ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นตรงกับความเห็นของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่
		5	4	3	2	1	
การจัดการที่พักเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม							
1	สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทาง กายภาพ สถานที่พักตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ						A1
2	มีการออกแบบสถานที่พักให้กลมกลืนกับ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ						A2
3	อาคาร ห้องพักมีการออกแบบที่เป็น เอกลักษณ์ สะท้อนถึงความเป็นพื้นที่ ท้องถิ่น						A3
4	สถานที่พักตั้งอยู่ในพื้นที่เหมาะสม ไม่ส่งผล กระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและ ชุมชนบริเวณใกล้เคียง						A4
5	สถานที่พักตั้งอยู่บนถนนหลักเชื่อมโยง เข้าถึงได้สะดวก						A5
6	สถานที่พักมีทางเข้าออก ในการสัญจรที่ เพียงพอ และการเดินทางเข้าถึงสะดวก ปลอดภัย						A6
7	มีพื้นที่จอดรถที่สะดวกและเพียงพอ						A7

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
	7.4 มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามรายล้อมด้วยธรรมชาติ						C7.4	
	7.5 มีกระบวนการลดมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการกำจัดแมลง ศัตรูพืช วัชพืช เป็นต้น						C7.5	
	7.6 มีการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่จำเป็น และทำลายสิ่งแวดล้อม						C7.6	
8	การจัดซื้อ							
	8.1 มีการจัดซื้อสินค้าปริมาณมากในแต่ละครั้ง เพื่อลดปริมาณขยะประเภทบรรจุภัณฑ์และหีบห่อ ตลอดจนลดจำนวนครั้งในการขนส่ง						C8.1	
	8.2 มีการเลือกวัตถุดิบในการประกอบอาหาร จากแหล่งในท้องถิ่นมากกว่าที่จะขนส่งมาจากที่อื่น หรือนำเข้าจากต่างประเทศ						C8.2	
	8.3 มีการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพจากร้านค้าที่อยู่ในท้องถิ่น						C8.3	
	8.4 มีการสนับสนุนวัตถุดิบทั้งด้านอุปโภคบริโภคจากแหล่งผลิตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เช่น ผักผลไม้ปลอดสารพิษ (organic)						C8.4	
	8.5 มีการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น จานชานอ้อย						C8.5	
	8.6 มีการใช้วัสดุทดแทนธรรมชาติเพื่อสร้างความกลมกลืนด้านภูมิสถาปัตยกรรม						C8.6	
9	ผลกระทบต่อระบบนิเวศ							
	9.1 มีพื้นที่ปลูกต้นไม้ลงดิน						C9.1	
	9.2 มีการส่งเสริมการปลูกพืชท้องถิ่น						C9.2	
	9.3 มีการควบคุมปรับปรุงภูมิทัศน์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ						C9.3	
10	ผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ							
	10.1 มีการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนในพื้นที่						C10.1	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
	10.2 มีการจัดสรรที่ว่างโดยรอบอาคาร ไม่น้อยกว่า 2 เมตร						C10.2	
วัฒนธรรมท้องถิ่น								
1	วัฒนธรรมการแต่งกาย การแต่งกายของพนักงานของที่פקแต่ละ แผนก เน้นความเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้าน เชียงราย เช่น แต่งกายด้วยผ้าฝ้าย ผ้าฝ้าย ตีนจก ชุดชนเผ่า						D1	
2	เครื่องประดับ ใช้เครื่องประดับที่แสดงความ เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น เครื่องเงิน						D2	
3	ทรงผมหญิงเกล้าสูง ประดับด้วยปิ่นปักผม						D3	
1	วัฒนธรรมด้านอาหาร มีการจัดรายการอาหารพื้นบ้านเชียงราย เช่น จอผักกาด แกงขนุน แกงกระต้าง แกง บอน						E1	
2	งาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ ใช้ลวดลายแสดง เอกลักษณ์ของท้องถิ่นเชียงราย						E2	
3	อุปกรณ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหาร ใช้อุปกรณ์ที่ แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย เช่น แจกันดอกไม้ ผ้าปูโต๊ะ ที่รองจาน						E3	
4	ใช้พืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นในการประกอบ อาหาร เช่น มะแขว่น ผักปั้ง						E4	
1	วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายใน อาคารและห้องพัก มีการจัดตกแต่งภายในอาคาร เช่น แผนก ต้อนรับ ห้องรับรอง ห้องประชุม ห้องน้ำ โดยนำวัสดุ และอุปกรณ์ตกแต่งโดยเน้น วัฒนธรรมของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การ แกะสลักไม้ ภาพวาด ดอกไม้ เครื่องหอม						F1	
2	มีการจัดตกแต่งภายในห้องพัก เช่น เครื่อง นอน ได้แก่ ผ้าปูที่นอน ผ้าคลุมเตียง ผ้าม่าน และแจกันดอกไม้ หรือภาพวาด อัน เกี่ยวกับพื้นบ้านเชียงราย						F2	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับเจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
2	มีการจัดทำคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Do and Don't)						L2	
3	มีป้ายสื่อความหมายอธิบายความเป็นมา ความน่าสนใจของวัฒนธรรมท้องถิ่น						L3	
4	มีพนักงานที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี						L4	
5	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการอนุรักษ์ และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น						L5	
6	การจ้างคนในท้องถิ่นมาเป็นพนักงาน						L6	
การรองรับประชาคมอาเซียน								
1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับสถานที่พัก						M1	
2	มีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน						M2	
3	เข้าเป็นสมาชิกสมาคมต่างๆ ที่มีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน						M3	
1	การบริหารจัดการที่พัก มีป้ายสื่อความหมายในที่พัก เป็นภาษาอังกฤษ หรืออาจมากกว่า 2 ภาษา						N1	
2	มีการจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวในท้องถิ่น เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว						N2	
3	มีการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว						N3	
4	มีช่องทาง การจองที่เข้าถึงกลุ่มประชาคมอาเซียน						N4	
1	การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนงานการบริหารจัดการ						O1	

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ	
		5	4	3	2	1	เจ้าหน้าที่	
2	เทคโนโลยี/website ที่ใช้ง่ายมีหลายภาษา และการมีผู้ดูแล website เพื่อให้บริการลูกค้าที่รวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน						O2	
3	เว็บไซต์มีมากกว่า 2 ภาษา และครอบคลุมลูกค้าหลักและลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสะดวก						O3	
4	มีข้อมูลครบถ้วนครอบคลุมความต้องการของลูกค้า รวมถึงการเชื่อมต่อเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ลูกค้าได้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น						O4	
5	การพัฒนาเว็บไซต์ที่เข้าถึงและเข้าใจง่าย สะท้อนคุณภาพการสนับสนุนให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของสถานที่พัก						O5	
1	การบริหารทรัพยากรมนุษย์ พนักงานสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียนในระดับที่สามารถทำงานเกี่ยวข้องกับบริการในสถานที่พักได้						P1	
2	พนักงานในสถานที่พักสามารถใช้ภาษาต่างประเทศทั้ง ฟัง พูด อ่าน หรือเขียนในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับลูกค้าได้						P2	
3	พนักงานสามารถสื่อสารภาษาของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน						P3	
4	พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน						P4	

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

นางสาวศิริณา ทองคำฟู
 นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาการกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (IOC)

1. นางสาวธัญญา ตันทวนาณิช
2. นายอภิรักษ์ ศรียี่ฟง
3. ดร.วิภา ชุ่มบัณฑิต
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธัญพร ชินคชบาล
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนิตา ไกรเพชร

รายนามผู้เชี่ยวชาญ เทคนิคเดลฟาย

1. นายอภิชาติ อินทร์พงษ์พันธ์ ที่ปรึกษาฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
2. นายอมร กิตติกวางทอง วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย
3. นายเลิศชาย หวังตระกูลดี ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานจังหวัดเชียงราย
4. นายกิตติ ทิศสกุล นายกสมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ (สสทน.) 17 จังหวัดภาคเหนือ
5. นางสุภัทสร ประภาเลิศ นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ผู้รับผิดชอบแผนสำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย
6. นางวันเพ็ญ การควรคิด นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ผู้ประสานงานวัฒนธรรมอำเภอแม่สาย
7. นางศิริกัลยา จันท์แดง นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ผู้ประสานงานวัฒนธรรมอำเภอเชียงแสน
8. นายกำพล จาววัฒนาสกุล นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ ผู้ประสานงานวัฒนธรรมอำเภอเชียงของ
9. นายไศลยนต์ ศรีสมุทร นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
10. นายฉัตรชัย ชัยศิริ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
11. ร้อยโทกิตติชัย เจริญยิ่ง ปลัดเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
12. นายเจษฎา คำเครือ หัวหน้างานประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยว นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
13. นายตรีศักดิ์ ลังกาใจ ผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
14. คุณกิตติยา ทิพย์โสทธิ หัวหน้าศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
15. นางสาวรัชฎาพร อิ่มอยู่ ผู้จัดการฝ่ายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โรงแรมสยามแอทสยาม
16. นางสาวศิริวรรณ เอื้อจรรุพร อดีตเลขาผู้จัดการฝ่ายการตลาดโรงแรมฮอติเดย์อินน์
17. นายวชิรา อ่วมมัน ผู้จัดการจันต์แม่โขงวิวีสอร์ทแอนด์สปา เชียงแสน

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม

1. นางสาวอัมราภรณ์ ผดุงชีพ
ตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ สถาบันพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
สิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. นางสาวชมภู แก้วประเสริฐ
ตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ สถาบันพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
สิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
3. นายสมภพ ยี่จอหอ
นักสื่อสาร นักพัฒนา นักวิชาการอิสระ สถาบันการทอ้งเที๋ยวโดยชุมชน มหาวิทยาลัย
พายัพ จ.เชียงใหม่
4. ดร.วิณา ชุ่มบัณฑิต รองคณบดีคณะศิลปศาสตร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการทอ้งเที๋ยว
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
5. ผศ.ธันยพร ชินคชบาล ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพฯ
6. นายชัยยานนท์ กนกวัฒนเลิศ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อมอิสระ
7. นายเจษฎา ใจทหาร กรรมการผู้จัดการบริษัทเจแอนด์กิฟท์อินเตอร์ทัวร์
8. ดร.ธนฤตยา สุขสมวาจา ผู้เชี่ยวชาญด้านการทอ้งเที๋ยว สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพฯ
9. คุณรัชฎาพร บุตรสาระ กรรมการผู้จัดการบริษัทพรรณงามและบริษัทเจแอนด์กิฟท์อินเตอร์ทัวร์
10. ผศ.ปัญญา สมบัตินิมิตร ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพฯ

ภาคผนวก ค
ประมวลภาพการสนทนากลุ่มย่อย

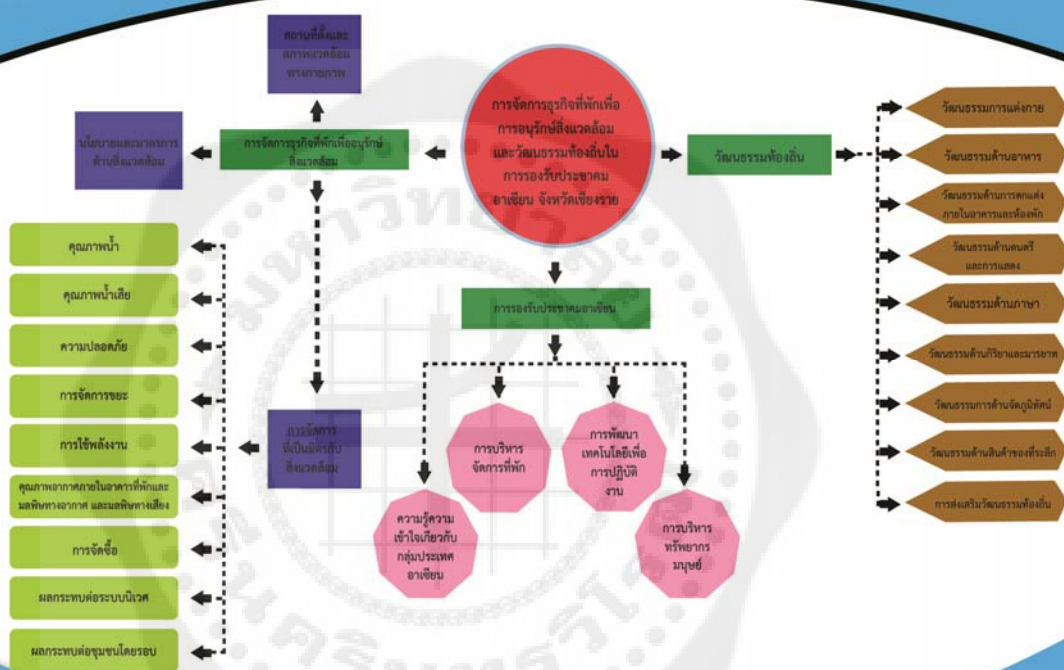

ภาคผนวก ง

คู่มือการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คู่มือ

การจัดการธุรกิจที่พิกงเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

คำนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ ลดการขาดดุลระหว่างประเทศ สร้างรายได้ในระบบเศรษฐกิจว่ากระแสการท่องเที่ยวในปัจจุบันเน้นความสมดุลระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวกับการอนุรักษ์ เป็นการท่องเที่ยวที่มีการพัฒนา เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรท้องถิ่น โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของอนุชนรุ่นหลัง โดยมีการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการต้องพิจารณาในปัจจัยต่างๆ ให้เหมาะสมกับรูปแบบ ลักษณะการท่องเที่ยวเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว หรือการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศ หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

ผู้จัดทำคู่มือ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือ การจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ การประเมินและพัฒนาที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของลูกค้าต่อไป

นางสาวศิริินภา ทองคำฟู
ผู้จัดทำคู่มือ

สารบัญ

ส่วนที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	
วัตถุประสงค์ในการจัดทำคู่มือ	7
ขอบเขต	7
ส่วนที่ 2 แนวทางการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ วัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย	8
แนวทางการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	8
แนวทางการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	9
แนวทางการจัดการที่พักเพื่อการรองรับประชาคมอาเซียน	10

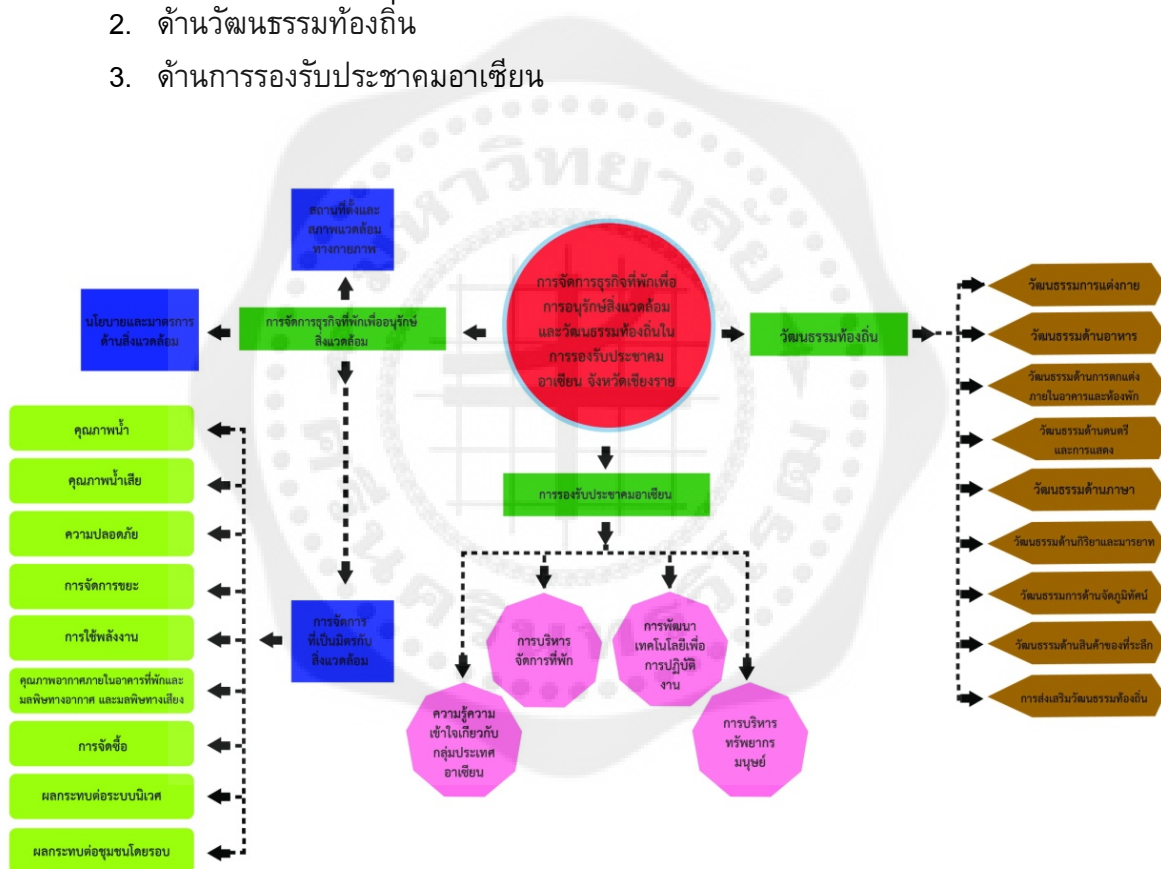
ส่วนที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การจัดทำคู่มือฉบับนี้เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฟักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ให้ได้คุณภาพตรงตามความต้องการของลูกค้า ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการธุรกิจที่ฟักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

ดั่งภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงรูปแบบการจัดการธุรกิจที่ฟักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การจัดการที่พิกเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.1 สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

- 1.1.1 สถานที่พิกตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- 1.1.2 มีการออกแบบสถานที่พิกให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
- 1.1.3 อาคาร ห้องพิกมีการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนถึงความเป็นพื้นที่

ท้องถิ่น

- 1.1.4 สถานที่พิกตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและชุมชนบริเวณใกล้เคียง
- 1.1.5 สถานที่พิกตั้งอยู่บนถนนหลักเชื่อมโยงเข้าถึงได้สะดวก
- 1.1.6 สถานที่พิกมีทางเข้าออก ในการสัญจรที่เพียงพอ และการเดินทางเข้าถึงสะดวกปลอดภัย มีพื้นที่จอดรถที่สะดวกและเพียงพอ
- 1.1.7 มีการเลือกวัสดุใช้วัสดุทดแทนธรรมชาติเพื่อสร้างความกลมกลืนด้านภูมิสถาปัตยกรรม
- 1.1.8 จัดให้มีพื้นที่สีเขียวภายนอกอาคารที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

1.2 นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

- 1.2.1 มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร
- 1.2.2 มีนโยบายพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงความสมดุลระหว่างการบริโภค ประชากร และความสามารถในการรองรับของโลกต่อการค้าจุณสิ่งมีชีวิต (Earth' life Supporting Capacity)
- 1.2.3 มีนโยบายครอบคลุมถึงระบบนิเวศน์ สังคม วัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 1.2.4 มีการวางแผนหรือนโยบายขององค์กรในการลดใช้พลังงานต่างๆ
- 1.2.5 มีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 1.2.6 มีการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์โดยเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมของที่พิกเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 1.2.7 มีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเพื่อช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.3 การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.3.1 คุณภาพน้ำ

1) คำนึงถึงการประหยัดน้ำ โดยมีแนวปฏิบัติเพื่อการประหยัดน้ำด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ใช้ก๊อกน้ำแบบกดเพื่อป้องกันการเปิดน้ำทิ้งไว้โดยไม่จำเป็น ใช้หัวฝักบัวและโถสุขภัณฑ์แบบ ประหยัดน้ำ

2) มีบ่อน้ำเป็นของตัวเอง/หรือมีการจัดหาวัสดุ เพื่อรองรับน้ำจากธรรมชาติ

3) มีการผลิตน้ำดื่มเอง หรือมีน้ำดื่มโดยผ่านกระบวนการกรองที่มีมาตรฐาน

1.3.2 การจัดการน้ำเสีย

- 1) มีวิธีการจัดการน้ำเสีย เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย
- 2) มีการติดตั้งระบบดักไขมันบริเวณครัว ร้านอาหาร
- 3) มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้แขกผู้มาพักร่วมกันประหยัดพลังงาน โดย

การติดประกาศ ภายในบริเวณที่พัก

- 4) มีวิธีการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย
- 5) มีผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งภายในอย่างต่อเนื่อง

1.3.3 ความปลอดภัย

- 1) มีการจัดการเชื้อเพลิง ก๊าซและสารพิษ เป็นไปตามกฎหมาย
- 2) มีอุปกรณ์เตือนภัยและดับเพลิงติดตั้งตามจุดต่างๆ ทางออกฉุกเฉิน/ทาง

หนีไฟ

1.3.4 การจัดการขยะ

- 1) มีการจัดการขยะ เช่น มีถังขยะตั้งตามบริเวณจุดต่างๆ
- 2) มีการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ลดปริมาณขยะ
- 3) มีกระบวนการจัดการขยะโดยใช้วิธีการทำซ้ำ (Reuse) ลดการใช้

Reduce) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) (3Rs)

- 4) มีการดำเนินการเพื่อลดการเกิดของเสีย
- 5) มีการแยกประเภทขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ เช่น

การนำเศษอาหารไปทำปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยชีวภาพ

1.3.5 การใช้พลังงานและทรัพยากร

- 1) มีการออกแบบที่พักเพื่อให้มีการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด เช่น การใช้วัสดุโปร่งแสง ลดการใช้แสงสว่างจากไฟฟ้า ออกแบบหลังคาให้แสงสว่างเข้าถึงตอนกลางวัน
- 2) มีการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เช่น ใช้อุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้า ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ได้รับมาตรฐานการประหยัดพลังงาน การตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศบริเวณพื้นที่ส่วนกลางไม่ต่ำกว่า 25 องศาเซลเซียส เป็นต้น
- 3) มีการประหยัดพลังงานน้ำ เช่น ใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดน้ำ เปลี่ยนผ้าเช็ดตัวหรือผ้าปูที่นอนเมื่อแขกขอให้เปลี่ยนเท่านั้น
- 4) มีการกักเก็บน้ำฝนหรือน้ำจากแหล่งธรรมชาติไว้ในสถานที่พัก
- 5) มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ภายในที่พักเรื่องการประหยัดพลังงาน

1.3.6 คุณภาพอากาศภายในอาคารที่พักและมลพิษทางอากาศ มลพิษทาง

เสียง

- 1) มีการออกแบบที่พิกให้ปลอดภัยมีทิศทางลมผ่าน มีการระบายอากาศได้ดี ลดการใช้เครื่องปรับอากาศ
- 2) มีการควบคุมเสียงดังรบกวน
- 3) มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามรายล้อมด้วยธรรมชาติ มีต้นไม้โดยรอบ
- 4) มีกระบวนการลดมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการกำจัดแมลง ศัตรูพืช วัชพืช การควบคุมจัดการเขม่าควันที่เกิดจาก Boiler เป็นต้น

- 5) มีการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่จำเป็นและทำลายสิ่งแวดล้อม

1.3.7 การจัดซื้อ

- 1) มีการจัดซื้อสินค้าปริมาณมากในแต่ละครั้ง เพื่อลดปริมาณขยะประเภทบรรจุภัณฑ์และหีบห่อ ตลอดจนลดจำนวนครั้งในการขนส่ง
- 2) มีการเลือกวัตถุดิบในการประกอบอาหาร จากแหล่งในท้องถิ่นมากกว่าที่จะขนส่งมาจากที่อื่น หรือนำเข้าจากต่างประเทศ
- 3) มีการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพจากร้านค้าที่อยู่ในท้องถิ่น
- 4) มีการสนับสนุนวัตถุดิบทั้งด้านอุปโภคบริโภคจากแหล่งผลิตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เช่น ผัก ผลไม้ออแกนิก (organic)
- 5) มีการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น จานชานอ้อย
- 6) มีการใช้วัสดุทดแทนธรรมชาติเพื่อสร้างความกลมกลืนด้านสถาปัตยกรรม

1.3.8 ผลกระทบต่อระบบนิเวศ

- 1) มีพื้นที่ปลูกต้นไม้ลงดิน
- 2) มีการส่งเสริมการปลูกพืชท้องถิ่น
- 3) มีการควบคุมปรับปรุงภูมิทัศน์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ

1.3.9 ผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ

- 1) มีการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนในพื้นที่
- 2) มีการจัดสรรที่ว่างโดยรอบอาคารไม่น้อยกว่า 2 เมตร

2. ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.1 วัฒนธรรมการแต่งกาย

2.1.1 การแต่งกายของพนักงานของที่พักระดับแต่ละแผนก เน้นความเป็นวัฒนธรรม
พื้นบ้านเชียงราย เช่น แต่งกายด้วยผ้าฝ้าย ผ้าฝ้ายตีนจก ชุดชนเผ่า

2.1.2 พนักงานของที่พักระดับที่ใช้เครื่องประดับที่แสดงความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น
เชียงราย เช่น เครื่องเงิน

2.1.3 พนักงานหญิงเกล้าผมสูง ประดับด้วยปิ่นปักผม

2.2 วัฒนธรรมด้านอาหาร

2.2.1 การจัดรายการอาหารพื้นบ้านเชียงราย เช่น จอผักกาด แกงขนุน แกง
กระด้าง แกงบอน

2.2.2 จาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ ใช้ลวดลายแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเชียงราย

2.2.3 อุปกรณ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหาร ใช้อุปกรณ์ที่แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเชียงราย
เช่น แจกันดอกไม้ ผ้าปูโต๊ะ ที่รองจาน

2.2.4 ใช้พืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นในการประกอบอาหาร เช่น มะแขว่น ผักปั้ง

2.3 วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายในอาคารและห้องพัก

2.3.1 การจัดตกแต่งภายในอาคาร เช่น แผนกต้อนรับ ห้องรับรอง ห้องประชุม
ห้องน้ำ โดยนำวัสดุ และอุปกรณ์ตกแต่งที่เน้นวัฒนธรรมของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การแกะสลักไม้
ภาพวาด ดอกไม้ เครื่องหอม

2.3.2 การจัดตกแต่งภายในห้องพัก เช่น เครื่องนอน ได้แก่ ผ้าปูที่นอน ผ้าคลุม
เตียง ผ้า màn และแจกันดอกไม้ หรือภาพวาด อันเกี่ยวกับพื้นบ้านเชียงราย

2.3.3 สิ่งอำนวยความสะดวกมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น welcome drink ใช้หม้อ
ดินและกระบวยตัก อ่างล้างเท้าแบบไทย สะพานไม้ในการตกแต่งสวนหย่อม

2.4 วัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง

2.4.1 ใช้เสียงดนตรีพื้นบ้านเชียงรายบรรเลง เช่น สล้อ ซอ ซึง

2.4.2 ใช้ศิลปะการแสดงของท้องถิ่นเชียงราย เช่น การฟ้อนเล็บ

2.5 วัฒนธรรมด้านภาษา

2.5.1 ให้พนักงาน บุคลากรทุกแผนกใช้ภาษาถิ่น (ภาษาคำเมือง) ในการต้อนรับ
และบริการ

2.5.2 ให้พนักงานใช้คำกล่าวต้อนรับเป็นภาษาอาเซียนได้ (กรณีที่ผู้ใช้บริการเป็น
นักท่องเที่ยวในอาเซียน)

2.6 วัฒนธรรมด้านกริยาและมารยาท

2.6.1 พนักงาน ต้อนรับ ทักทายแขกด้วยการไหว้ อย่างมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม
และนอบนอบ

2.6.2 พนักงานให้บริการด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส

2.7 วัฒนธรรมด้านการจัดภูมิทัศน์

2.7.1 จัดภูมิทัศน์บริเวณอาคารที่พักให้น่าอยู่ การจัดสวนหย่อม สวนสมุนไพร
พื้นบ้าน การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืนต้นเพื่ออาศัยร่มเงา

2.7.2 มีการเลือกปลูกต้นไม้ ไม้ประดับ เพื่ออนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมโดยการจัดหา
ต้นไม้ที่มีในท้องถิ่น

2.8 วัฒนธรรมด้านสินค้าของที่ระลึก

2.8.1 นำสินค้าภายในท้องถิ่นมาจำหน่ายเป็นของที่ระลึก เช่น แยมสตอเบอร์รี่

2.8.2 สินค้าที่ระลึกทำจากวัสดุที่ได้มาจากท้องถิ่นและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

2.9 การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.9.1 มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.9.2 มีการจัดทำคู่มือสำหรับนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับ

วัฒนธรรมท้องถิ่น (Do and Don't)

2.9.3 มีป้ายสื่อความหมายอธิบายความเป็นมา ความน่าสนใจของวัฒนธรรม

ท้องถิ่น

2.9.4 มีพนักงานที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

2.9.5 มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น

2.9.6 มีการจ้างคนในท้องถิ่นมาเป็นพนักงาน

3. ด้านการรองรับประชาคมอาเซียน

3.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน

3.1.1 เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับสถานที่พัก

3.1.2 มีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน

3.1.3 เข้าเป็นสมาชิกสมาคมต่างๆ ที่มีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวในกลุ่ม

ประเทศสมาชิกอาเซียน

3.2 การบริหารจัดการที่พัก

3.2.1 มีป้ายสื่อความหมายในที่พัก เป็นภาษาอังกฤษ หรืออาจมากกว่า 2 ภาษา

3.2.2 มีการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรม

ท่องเที่ยว

3.2.3 มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เข้าถึงกลุ่มประชาคมอาเซียน

3.3. การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน

3.3.1 มีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนงาน การบริหารจัดการ

3.3.2 มีเทคโนโลยี/website ที่ใช้ง่ายมีหลายภาษาและการมีผู้ดูแล website เพื่อ

ให้บริการลูกค้าที่รวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.3.3 มีเว็บไซต์มีมากกว่า 2 ภาษา และครอบคลุมลูกหลักและลูกค้ำกลุ่มเป้าหมาย เข้าถึงสะดวก

3.3.4 มีข้อมูลครบถ้วนครอบคลุมความต้องการของลูกค้า รวมถึงการเชื่อมต่อ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ลูกค้าได้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น

3.3.5 มีการพัฒนาเว็บไซต์ที่เข้าถึงและเข้าใจง่ายสะท้อนคุณภาพการสนับสนุนให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของสถานที่พัก

5. การบริหารทรัพยากรมนุษย์

4.1 พนักงานสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศ อาเซียนในระดับที่สามารถทำงานเกี่ยวข้องกับบริการในสถานที่พักได้

4.2 พนักงานในสถานที่พักสามารถใช้ภาษาต่างประเทศทั้ง ฟัง พูด อ่าน หรือเขียน ในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับลูกค้าได้

4.3 พนักงานสามารถสื่อสารภาษาของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน

4.4 พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน

วัตถุประสงค์ในการจัดทำคู่มือ

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2. เพื่อให้ผู้ประกอบการที่ต้องการจัดที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ได้ทราบและเห็นภาพในการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม

ขอบเขต (Scope)

คู่มือการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย ครอบคลุมการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการที่พัก การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย และการรองรับประชาคมอาเซียน

ส่วนที่ 2

แนวทางการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย

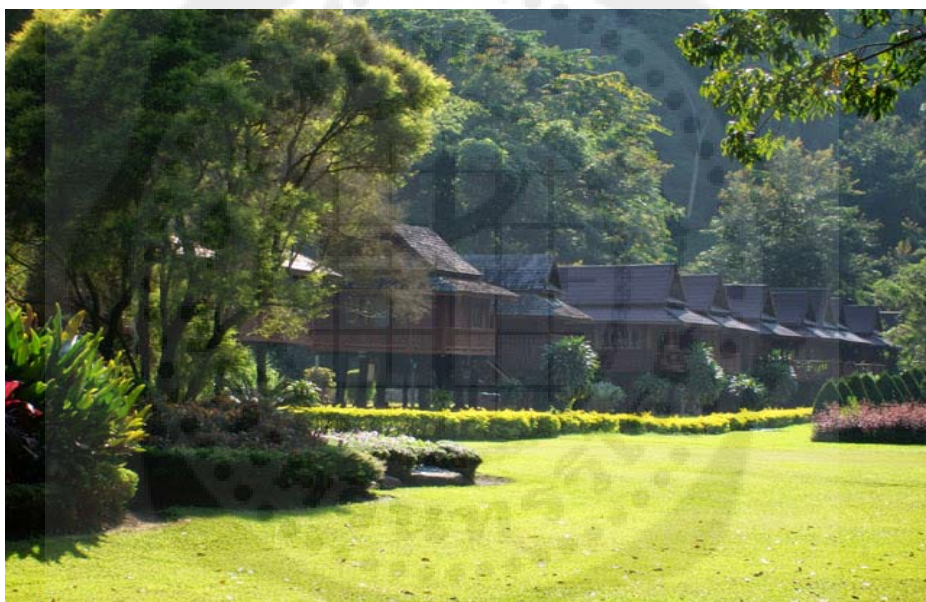
เพื่อให้เห็นภาพที่เป็นรูปธรรม ในการจัดการธุรกิจที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการรองรับประชาคมอาเซียน จังหวัดเชียงราย จึงได้จัดทำภาพประกอบรูปแบบในแต่ละด้านเพื่อให้ผู้ที่นำคู่มือไปใช้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

แนวทางการจัดการที่พักเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

2. นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

3.การจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Reduce your Garbage by

แนวทางการจัดการที่ฝึกเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น
1. วัฒนธรรมการแต่งกาย

2. วัฒนธรรมด้านอาหาร

3. วัฒนธรรมด้านการตกแต่งภายในอาคารและห้องพัก

4. วัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง

5. วัฒนธรรมด้านภาษา

6. วัฒนธรรมด้านกริยาและมารยาท

7. วัฒนธรรมด้านการจัดภูมิทัศน์

8. วัฒนธรรมด้านสินค้าของที่ระลึก

9. การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

แนวทางการจัดการที่พักรอเพื่อการรองรับประชาคมอาเซียน

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน

2. การบริหารจัดการที่พักรอ

ห้ามรอบริเวณนี้

Do not wait this area.

Не ждите этой области.

不要等到这一领域。

3. การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน

4. การบริหารทรัพยากรมนุษย์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวศรินภา ทองคำฟู
วันเดือนปีเกิด	27 พฤศจิกายน 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	99/112 หมู่บ้านธัญญาภิรมย์ คลอง 10 ตำบลบึงสนั่น อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพ 69 หมู่ 3 ตำบลบึงนาราง อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) จาก มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
พ.ศ. 2545	ประกาศนียบัตรบัณฑิต (ป.บัณฑิต) สาขาการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2551	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2560	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ